

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
KALKINMA
HAMLESİ

KÂZIMKARABEKİR KIRSAL KALKINMA ARAŞTIRMASI

Kâzımkarabekir Kırsal Kalkınma Araştırması

2025
NİSAN

Kazımkarabekir İlçe Raporu

Hazırlayanlar

Akademik Danışman

Doç.Dr. İclal ÜNÜVAR

Öğr. Gör. Dr. Osman ÜNÜVAR

Uzmanlar

Dr. Murat GÜMÜŞ

Hande Adanalı BALABAN

Nefise Yıldız TORUN

Himmet AKSOY

Nisan-2025

YÜKLENİCİ

"KÂZIMKARABEKİR KIRSAL KALKINMA ARAŞTIRMASI PROJESİ" T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından finanse edilmektedir. İçerik ile ilgili tek sorumluluk EUROPA Danışmanlık firmasına aittir.

İÇİNDEKİLER

1. Yönetici Özeti.....	9
2. Kazımkarabekir.....	10
2.1. İlçenin Tarihçesi.....	11
2.2. Coğrafi Yapı.....	11
2.3. Nüfus ve Demografi.....	12
2.4. Ekonomi.....	13
2.5. Eğitim Durumu.....	14
2.6. Kültür ve Sosyal Yaşam.....	15
3. İlçenin Doğal Ekonomik Yapısı.....	17
3.1. Tarım Alanları ve Üretim Profili.....	17
3.2. SEGE Perspektifinden Gelişmişlik Düzeyi.....	18
3.3. Gelişmişlik Düzeyinin Yükseltilmesine Yönelik Stratejik Öneriler.....	20
4. İlçenin Demografik Yapısı.....	21
4.1. Eğitim ve İnsan Kaynakları.....	22
4.1.1. Eğitim Altyapısı ve Okullaşma Durumu.....	23
4.1.2. Yükseköğretim Erişimi ve Akademik Gelişim.....	24
4.1.3. Mesleki Eğitim ve Kırsal Kalkınma ile İlişkisi.....	24
4.1.4. Yerel İşgücü ve İnsan Kaynağı Profili.....	25
4.1.5. Stratejik Öneriler ve Eğitimde Yerel Model Önerisi.....	25
5. Ekonomi.....	26
5.1. Sanayi Faaliyetleri.....	27
5.2. Ticaret ve Hizmet Sektörü.....	27
5.3. Gelir Düzeyi, İstihdam ve Geçim Kaynakları.....	28
5.4. Ekonomik Potansiyel ve Gelişme Alanları.....	28
6. Sağlık.....	30
6.1. Sağlık Tesisleri ve Altyapı Durumu.....	30
6.2. Hizmetlere Erişim ve Toplumsal Sağlık Durumu.....	31
6.3. Sağlık Taramaları ve Koruyucu Hizmetler.....	31
6.4. Stratejik Öneriler ve Sağlıkta Kırsal Model.....	31
7. Tarım ve Hayvancılık.....	33
7.1. Bitkisel Üretim.....	33
7.2. Sebzeler.....	34
7.3. Meyveler.....	35
7.4. Hayvansal Üretim.....	36
7.4.1. Canlı Hayvan Sayıları.....	36
7.4.2. Hayvansal Üretim Miktarları.....	38
7.4.3. Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı.....	38
7.4.4. Tavukçuluk.....	39
7.4.5. Kırkılan Hayvan Sayısı.....	39
8. Doğal Kaynaklar.....	40
8.1. Yer Altı ve Yüzey Suları.....	41
8.2. Maden Kaynakları ve Endüstriyel Hammadde Potansiyeli.....	41
8.3. Yenilenebilir Enerji Potansiyeli.....	42
8.4. Flora, Fauna ve Biyolojik Çeşitlilik.....	42
9. Turizm.....	43
9.1. İlçenin Tarihi Yapısı.....	43

9.2. İlçenin Potansiyel Turizm Türleri.....	45
9.3. İlçenin Turizm Değerleri.....	46
9.3.1. Kazımkarabekir Büyük Cami.....	46
9.3.2. Kazımkarabekir Hamamı	47
9.3.3. Kazım Karabekir Paşa'yı Anma Törenleri	47
9.3.4. Kasaba Taşı	47
9.3.5. Nalbastı Cami.....	48
9.3.6. Hacıbaba Dağı	49
9.3.7. Yöresel Lezzetleri.....	49
10. Ulaşım	51
10.1. Karayolu Ulaşımı	51
10.2. Toplu Taşıma ve Yolcu Erişimi	51
10.3. Kırsal Mahallelere Ulaşım Durumu	51
10.4. Yük Taşımacılığı ve Tarımsal Lojistik	52
10.5. Erişilebilirlik Endeksi	52
11. Diğer Hususlar	54
11.1. Dijital Altyapı ve Erişim	54
11.2. Afet Riski ve İklim Dayanıklılığı.....	54
11.3. Kamu Hizmetlerine Erişim	55
11.4. Sosyal Yardımlar ve Kırılgan Gruplar	55
11.5. Sivil Toplum, Kooperatifler ve Yerel Katılım	55
12. GZFT	57
Güçlü Yönler	57
Zayıf Yönler.....	57
Fırsatlar	58
Tehditler	58
13. Kazımkarabekir'in Gelişmesine Yönelik Proje Önerileri.....	60
13.1. Kazımkarabekir Gastronomi ve Yöresel Ürünler Merkezi	65
13.2. Kazımkarabekir Hediyelik Eşya Üretimi ve Markalaşma Merkezi	67
13.3. Kazımkarabekir Kadın Kooperatifi ve Üretim Merkezi	70
13.4. Tarım Ürünleri Kurutma ve Paketleme Tesisi Projesi.....	72
13.5. Lale Bahçesi Agro-turizm Projesi (Kızılkuyu Köyü)	74
13.6. Kazımkarabekir Doğa ve Macera Turizmi Rotası	77
13.7. Güneş Enerjisi Santralleri (GES) Kurulumu Projesi.....	79
13.8. İlçe Gençlik, Girişimcilik ve Eğitim Merkezi Projesi	82
13.9. Organik ve İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Merkezi.....	84
13.10. Topraksız Tarım Serası Projesi	87
13.11. İlçeye Özgü Ürünlerin Coğrafi İşaret Alması Projesi	89
13.12. Kazımkarabekir Tarımsal İnovasyon ve Ar-Ge Merkezi	92
13.13. Kazımkarabekir Küçükbaş Hayvancılık ve Mandıra Projesi	94
13.14. Kazımkarabekir Dijital Dönüşüm ve Akıllı İlçe Projesi	96
13.15. İlçe Yaşlı Bakım, Sağlık ve Sosyal Hizmet Merkezi	99
13.16. İlçeye Gençler İçin Spor Kompleksi Yapımı	101
13.17. Kazımkarabekir Eğitim ve Kültür Merkezi.....	104
13.18. Kazımkarabekir Eko-Köy ve Permakültür Merkezi	106
13.19. Yörük Kültürü Turizm Köyü Projesi.....	109
13.20. Kazımkarabekir Zanaat Atölyeleri ve Sanatçı Köyü	111
14. Sonuç ve Değerlendirme	114

15.	Kaynakça	116
-----	----------------	-----

TABLolar

Tablo 1, İlçe Alan Kullanım Dağılım Tablosu, 2024	17
Tablo 2, Kazımkarabekir İlçesi Eğitim Kademelerine Göre Nüfus Durumu	22
Tablo 3, Kazımkarabekir İlçesi Çalışma Çağındaki Nüfus (15-65 yaş arası) İstatistikleri	23
Tablo 4, Genç Nüfus İstatistikleri ve Bu İstatistiğin Çalışma Çağındaki Nüfusa Oranı	23
Tablo 5, İlçenin Bazı Tarım Ürünleri	26
Tablo 6, İlçenin Geçim Kaynaklarının Dağılımı	28
Tablo 7, 2023 İtibariyle Kazımkarabekir Sağlık Altyapısı	30
Tablo 8, Tahıllar ve Bitkisel Üretim İstatistikleri, 2024	33
Tablo 9, Sebzeçilik İstatistikleri, 2024	34
Tablo 10, Meyvecilik İstatistikleri, 2024	35
Tablo 11, Canlı Hayvan Sayısı, 2024	36
Tablo 12, Hayvansal üretim, 2024	38
Tablo 13, Kazımkarabekir'in Doğal Kaynakları	40
Tablo 14, 2023 İtibariyle İlçede Faal Olan 2 Adet GES Projesi	42
Tablo 15, Kâzımkarabekir Turizm Envanteri Tablosu	45
Tablo 16, Kırsal Mahallelere Ulaşım Durumu	52
Tablo 17, Karapınar İlçesi Erişilebilirlik Endeksi	53
Tablo 18, İlçede Kalkınma İçin Kısa Ve Orta Vadede Öncelikli Alanlar	115

ŞEKİLLER

Şekil 1, Kazımkarabekir.....	10
Şekil 2, Kazımkarabekir İlçesi.....	18
Şekil 3, Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı	38
Şekil 4, Yumurta Tavuğu Sayısı, 2024	39
Şekil 5, Kırkılan Hayvan Sayısı	39
Şekil 6, Kazımkarabekir.....	43
Şekil 7, Kazım Karabekir	45
Şekil 8,Kazımkarabekir Büyük Cami	46
Şekil 9, Kazımkarabekir Hamamı	47
Şekil 10, Kasaba Taşı.....	48
Şekil 11, Nalbastı Cami	48
Şekil 12, Hacıbaba Dağı.....	49
Şekil 13, Arabaşı Çorbası	50
Şekil 14, Odak Grup Görüntü 1	60
Şekil 15, Odak Grup Görüntü 2	61
Şekil 16, Odak Grup Görüntü 3	61
Şekil 17, Odak Grup Görüntü 4	62
Şekil 18, Odak Grup Görüntü 5	62
Şekil 19, Odak Grup Görüntü 6	63
Şekil 20, Kazımkarabekir Gastronomi ve Yöresel Ürünler Merkezi	67
Şekil 21, Kazımkarabekir Hediyeelik Eşya Üretimi ve Markalaşma Merkezi	69
Şekil 22, Kazımkarabekir Kadın Kooperatifi ve Üretim Merkezi	71
Şekil 23, Kazımkarabekir Tarım Ürünleri Kurutma ve Paketleme Tesisi	74
Şekil 24, Lale Bahçesi Agro-Turizm Projesi	76
Şekil 25, Kazımkarabekir Doğa ve Macera Turizmi Rotası.....	79
Şekil 26, Kazımkarabekir GES Kurulumu Projesi.....	81
Şekil 27, İlçe Gençlik, Girişimcilik ve Eğitim Merkezi	84
Şekil 28, Organik ve İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Merkezi	86
Şekil 29, Kazımkarabekir Topraksız Tarım Serası Projesi	89
Şekil 30, Kazımkarabekir İlçesine Özgü Ürünlerin Coğrafi İşaret Alması Projesi	91
Şekil 31, Kazımkarabekir Tarımsal İnovasyon ve Ar-Ge Merkezi	93
Şekil 32, Kazımkarabekir Küçükbaş Hayvancılık ve Mandıra Projesi	96
Şekil 33, Kazımkarabekir Dijital Dönüşüm ve Akıllı İlçe Projesi	98
Şekil 34, Kazımkarabekir Yaşlı Bakım, Sağlık ve Sosyal Hizmet Merkezi.....	101
Şekil 35, Kazımkarabekir Gençlik Spor Kompleksi Projesi	103
Şekil 36, Kazımkarabekir Eğitim ve Kültür Merkezi Projesi.....	106
Şekil 37, Kazımkarabekir Eko-Köy ve Permakültür Merkezi	108
Şekil 38, Yörük Kültürü Turizm Köyü Projesi.....	111

Şekil 53, Kazımkarabekir Zanaat Atölyeleri ve Sanatçı Köyü Projesi	113
--	-----

1. Yönetici Özeti

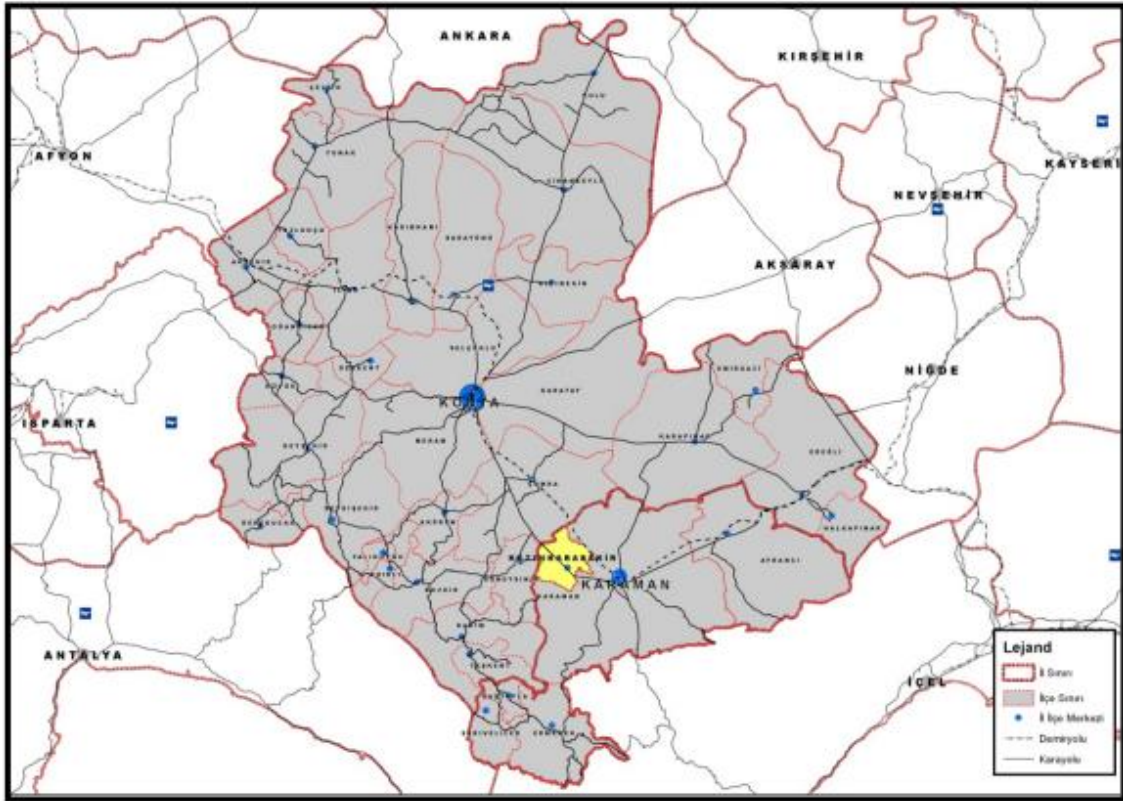
XXXXXX

2. Kazımkarabekir

Kazımkarabekir ilçesi, İç Anadolu'nun tarım ve hayvancılık odaklı kırsal yerleşim birimlerinden biri olarak, Türkiye'nin kırsal kalkınma stratejileri açısından önemli bir örnek teşkil etmektedir. Karaman iline bağlı olan ilçe, sahip olduğu doğal kaynaklar, iklimsel avantajlar ve coğrafi konumuyla hem geleneksel üretim yöntemlerinin devam ettiği hem de modern kırsal kalkınma uygulamalarının geliştirilmeye açık olduğu bir yapı arz etmektedir. İlçenin ekonomik yapısı, büyük oranda tarım, hayvancılık ve kırsal işgücüne dayalı olup, sanayi ve hizmet sektörlerinin sınırlı kaldığı gözlemlenmektedir.

Kazımkarabekir, Karaman iline bağlı bir ilçe ve bu ilçenin merkezi şehirdir. İl merkezine uzaklığı 24 km'dir. İlçenin deniz seviyesinden ortalama yüksekliği 1.030 metredir. İlçenin, kuzeyinde Konya ili Çumra ilçesi, güneyinde Konya ili Hadim ilçesi, batısında Konya ili Güneysınır ilçesi ve doğusunda Karaman ili bulunmaktadır. İlçenin yüzölçümü 385,2 km²'dir.

Şekil 1, Kazımkarabekir

Kaynak: (MEVKA, 2019)

Kâzımkarabekir, Konya ile Karaman arasında bir geçit yeridir. İlçenin güneybatısında yer alan Özyurt dağı (Hacıbaba dağı) İç Anadolu Bölgesi'nin Konya bölümünde en yüksek noktadır. Kâzımkarabekir'in güneybatısındaki bu dağ ile kuzeydoğusundaki Karadağ volkan topluluğu arasında geniş aşınım düzlükler uzanmaktadır. Bölgedeki derelerin çoğu mevsimlik geçici akarsulardır. Bu geçici akarsular kış ve baharda yağan yağmur ve eriyen kar sularını güneydeki

ovalara taşımaktadır. Dağın yamacındaki bu dereler, sahayı yer yer sarp ve arızalı bir şekilde sokmuştur (MEVKA, 2019).

2.1. İlçenin Tarihçesi

Kazımkarabekir ilçesi, tarihî olarak Gaferiyad (veya Gaferiyat) adıyla anılan çok eski bir yerleşim yeridir. 1071 Malazgirt Zaferi sonrasında yöreye Türkler yerleşmiş ve bölge bir Anadolu Selçuklu şehri olmuştur. Beylikler döneminde önemini koruyan Gaferiyat'ın 1260 tarihli bir mühründe kaza (ilçe) merkezi olduğu anlaşılar. Osmanlı döneminde de "Kasaba" adıyla anılmıştır (yerel halk hâlen ilçeye kısaca Kasaba der). Cumhuriyet'in ilk yıllarında bucak (nahiye) merkezi olan yerleşim, 21 Haziran 1989 tarihinde 3578 sayılı kanunla Karaman iline bağlı ilçe statüsünü kazanmıştır.

İlçe, Kurtuluş Savaşı komutanlarından Kâzım Karabekir Paşa'nın adını taşımaktadır. Aslen bu yöreden olan Kazım Karabekir (1882-1948), İstiklâl Harbi'nin Doğu Cephesi komutanı olarak "Şark Fatihi" unvanını almış başarılı bir asker ve devlet adamıdır. Gaferiyat'ta kökleri bulunan Karabekir ailesinin bir ferdi olması dolayısıyla, 1956 yılında kasabanın ismi onun onuruna Kazımkarabekir olarak değiştirilmiştir.

2.2. Coğrafi Yapı

Kazımkarabekir ilçesi, İç Anadolu Bölgesi'nin Konya bölümünde, Karaman ilinin kuzeybatısında yer alır. Konya-Karaman karayolu (D-715 devlet yolu) üzerinde bulunan ilçe, Karaman şehir merkezine yaklaşık 23 km, Konya'ya ise 76 km mesafededir. Doğusunda Karaman merkez, kuzeyinde Konya'nın Çumra ilçesi, batısında Konya Güneysınır, güneyinde ise Konya Hadim ilçesi ile komşudur. Yüzölçümü yaklaşık 423 km² olup oldukça geniş bir kırsal alana sahiptir (Demography - Karaman'da Yatırım - Invest in Karaman). İlçe merkezi deniz seviyesinden ortalama 1.030 metre yüksektir.

İlçenin güneybatısında, Toros Dağları'nın kuzey uzantılarından olan Hacıbaba Dağı (yerel adıyla Bosala Dağı) yükselir. Bu dağ 2.481 m rakımlı zirvesiyle İç Anadolu'nun Konya bölümündeki en yüksek noktayı oluşturur. Kazımkarabekir ilçe merkezi, Hacıbaba Dağı'nın kuzey eteklerinde kurulmuştur. Bu dağlık kütle, Orta Torosların İç Anadolu Platosu'na bağlandığı geçiş alanında yer alır ve ilçenin güney kesimini engebelenlendiren temel coğrafi unsurudur. İlçenin kuzey ve doğu kesimleri ise genelde düzlük ve ovalık araziden oluşur.

İklim: Kazımkarabekir'de tipik karasal iklim hüküm sürer. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlı geçer. İlkbahar ve sonbahar mevsimleri kısa sürer; yıllık yağış miktarı İç Anadolu ortalamasındadır. Yüksek rakımlı Hacıbaba Dağı eteklerinde kışın kar örtüsü görülebilir, ancak ovada kar kısa sürede erir.

Bitki Örtüsü: İlçe arazisinin doğal bitki örtüsü bozkır (step) özellikleri taşır. Alçak kesimlerde ve ovalık alanlarda geven, yavşan otu gibi step bitkileri yaygınken, dağlık bölgelerde seyrek meşe ve ardıç ağaçları görülür. Hacı Baba Dağı yamaçlarında yer yer çalı ve bodur orman örtüsü bulunmaktadır. İlçenin toplam alanının yaklaşık %18'i ormanlık alanlardan oluşur. Sulama imkânı bulunan alanlar dışında geniş çayır ve mera arazileri (%11 civarında) vardır. Son yıllarda ağaçlandırma çalışmalarıyla bazı bozuk orman alanları rehabilite edilmektedir.

2.3. Nüfus ve Demografi

Kazımkarabekir ilçesinin nüfusu küçük ve kırsal ağırlıklıdır. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre 2023 yılı sonu itibarıyla ilçe toplam nüfusu yaklaşık 4.710 kişidir (Demography - Karaman'da Yatırım - Invest in Karaman). 2024 yılında ise nüfusun 4.683 olduğu bildirilmektedir (Demography - Karaman'da Yatırım - Invest in Karaman). İlçe nüfusu, Karaman il toplam nüfusunun ancak %1,8'lik bir bölümünü oluşturmaktadır. Nüfus yoğunluğu düşüktür (km² başına ~11 kişi) (Demography - Karaman'da Yatırım - Invest in Karaman) ve yıllık nüfus artış hızı son dönemde hafifçe negatiftir (2024'te binde -5,7) (Demography - Karaman'da Yatırım - Invest in Karaman), bu da özellikle genç nüfusun büyük şehirlere göç ettiğine işaret etmektedir.

Kazımkarabekir halkı ağırlıklı olarak ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçe merkezinde 8 mahalle bulunur; kırsal alanda ise 6 köy idari yapıya dahildir. Toplam nüfusun yaklaşık %77'si ilçe merkezinde, %23'ü köylerde ikamet etmektedir (Demography - Karaman'da Yatırım - Invest in Karaman). Köyler arasında Özyurt, Akarköy, Kızılkuyu, Sinci, Mecidiye ve Karalgazi yer almaktadır. Bu köylerin nüfusları az olup, hizmet almak ve ticaret yapmak için çoğunlukla ilçe merkezine bağlıdır. İlçe merkezi nüfusu 2022 yılı için 3.456 kişi olarak kaydedilmiştir, köylerle birlikte toplam 4.531'dir (2022).

Demografik yapıya bakıldığında, nüfusun önemli bir bölümü orta yaş grubundadır. 2023 verilerine göre ilçe nüfusunun yaklaşık %16'sı 0-14 yaş aralığında, %68'i 15-64 yaş aralığında ve %16'sı 65 yaş ve üzerindedir. Bu dağılım, genç nüfus oranının görece düşük, yaşlı nüfus oranının ise Türkiye ortalamasına yakın olduğunu göstermektedir. Cinsiyet dağılımı dengeli olup 2023'te 2.242 erkek ve 2.468 kadın nüfus mevcuttur.

Eğitim ve okuryazarlık düzeyi yüksektir. Karaman ili genelinde temel okuryazarlık oranı %98'in üzerindedir; Kazımkarabekir ilçesinde de nüfusun büyük çoğunluğu okuryazar olup eğitim çağındaki çocuklar okula devam etmektedir. İlçede doğum oranları düşük, nüfus artışı büyük ölçüde dış göçe bağlıdır. İş ve eğitim imkânları için özellikle gençler Karaman merkezine veya büyük şehirlere göç etmektedir. Yaz aylarında gurbetteki bazı ailelerin köylerine dönmesiyle nüfusta geçici artışlar gözlemlenebilir.

2.4. Ekonomi

Kazımkarabekir ilçesinde ekonomik yaşam büyük ölçüde tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. İlçe, coğrafi konumu nedeniyle tarih boyunca bir kavşak noktası olmuş, bu da ticareti canlandırmıştır. Günümüzde de Karaman–Konya yolu üzerinde bulunması, ilçedeki küçük ölçekli ticari faaliyetlere hareketlilik kazandırmaktadır. Bununla birlikte, sanayi tesisleri yok denecek kadar az olup ekonomik yapıda birincil sektörler öne çıkmaktadır.

Tarım: İlçe topraklarının yaklaşık %55'i tarıma elverişli arazidir ve bu oran Karaman ortalamasının üzerindedir. Yaklaşık 22.000 hektar alanda bitkisel üretim yapılmaktadır. Bu tarım alanlarının büyük bölümünde (yaklaşık %89) tarla bitkileri yetiştirilir. Başlıca ürünler buğday, arpa, nohut gibi tahıllar ve baklagillerdir. Sulanabilen alanlarda sınırlı miktarda ayçiçeği, mısır ve pancar gibi endüstriyel bitkiler de ekilir. Tarım arazilerinin bir kısmı her yıl nadasa bırakılarak toprağın dinlendirilmesi sağlanır (tarım alanlarının yaklaşık %5'i nadas). Meyvecilik ve sebzecilik faaliyetleri ise nispeten küçüktür; tarım arazilerinin %2-3'lük kısmında bağ-bahçe tarımı yapılmaktadır. Elma, kayısı, üzüm gibi meyveler; domates, biber, kavun gibi sebzeler aile işletmeleri düzeyinde üretilir. İlçede geniş tarım arazileri ve düzlükler bulunduğundan, tarımsal mekanizasyon yaygındır. Çiftçiler traktör ve modern ekipman kullanarak üretim yapmakta; Karaman il merkezindeki ticaret borsasına veya Konya pazarına ürünlerini satmaktadır.

Hayvancılık: Tarıma paralel olarak hayvancılık da ilçe ekonomisinde önemli yer tutar. Geniş meralar ve step alanları küçükbaş hayvancılığa elverişlidir. İlçede koyun ve keçi yetiştiriciliği yaygındır; özellikle Yörük kökenli aileler keçi sürüleriyle yaylacılık yapmaktadır. Anadolu'nun son göçer topluluklarından Sarıkeçili Yörükleri, yaz aylarında Hacıbaba Dağı eteklerindeki yaylalara gelerek geleneksel yöntemlerle hayvancılık faaliyetlerini sürdürürler (Attack on Sarıkeçili Nomad's Caravan by Municipality) (Sarıkeçililerin Kervan Etkinliğine Belediye Saldırısı). Küçükbaş hayvanlardan elde edilen süt, peynir, yün gibi ürünler aile ekonomisine katkı sağlar. Bunun yanında büyükbaş hayvancılık da bazı çiftliklerde yapılmakta olup süt inekçiliği gelişmektedir. İlçede birkaç aile işletmesi ölçeğinde besicilik yapılarak Karaman ve Ereğli gibi pazarlara besi hayvanı sevk edilmektedir. Kümes hayvancılığı ve arıcılık ise sınırlı düzeydedir; bazı köylerde kendi tüketimleri için tavuk beslenir, birkaç üretici de hobi amaçlı arıcılık yapmaktadır.

Ticaret ve Hizmet Sektörü: İlçenin Konya–Karaman yolu üzerinde olması, yol boyu ticareti ve temel hizmet sektörünü canlı tutmaktadır. İlçe merkezinde halkın günlük ihtiyaçlarını karşılayan bakkal, manav, kasap, fırın gibi küçük esnaf işletmeleri bulunur. Ayrıca tarımsal girdiler (gübre, yem, tohum vs.) ve zirai ekipman satışı yapan bayiler mevcuttur. Haftada bir kurulan ilçe pazarı, köylülerin ürünlerini satıp alışveriş yapabildiği önemli bir sosyo-ekonomik etkinliktir. Kamu hizmetleri (kaymakamlık, belediye, okul, sağlık ocağı vb.) istihdam yaratmakta; bir kısım nüfus bu sektörlerde çalışmaktadır. Son yıllarda ilçede bankacılık hizmetleri de verilmekte olup bir Ziraat Bankası şubesi ve PTT hizmet noktası bulunmaktadır.

Sanayi: Kazımkarabekir’de büyük sanayi tesisleri yoktur. İlçede bulunan birkaç küçük atölye ve imalathane dışında sanayi sektörü gelişmemiştir. Geleneksel olarak ilçede çıkarılan “Kasaba taşı” adı verilen yapı malzemesi (bir tür yöresel kireçtaşı), geçmişte inşaat amaçlı kullanılmıştır (Karaman Kazımkarabekir İlçesi - Karamandan.com). Günümüzde bu taşın çıkarıldığı küçük ocaklar bulunmakla birlikte, endüstriyel ölçekte bir madencilik faaliyeti söz konusu değildir. Halk el emeğine dayalı bazı ev içi üretimler (halı dokuma, kilim, peynir yapımı gibi) gerçekleştirir ancak bunlar ticari boyutta olmayıp geleneksel kültürün bir parçasıdır. İlçedeki işsizlik sorunu, özellikle genç nüfusun Karaman Organize Sanayi Bölgesi veya Konya’daki iş imkânlarına yönelmesiyle aşılımaya çalışılmaktadır.

2.5. Eğitim Durumu

Kazımkarabekir ilçesinde eğitim imkânları, küçük nüfusuna rağmen temel ihtiyaçları karşılayacak düzeydedir. İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı toplam birkaç okul bulunur. İlçe merkezinde bir ilköğretim okulu (ilkokul ve ortaokul bir arada) ve bir lise bulunmaktadır. Piri Reis İlkokulu, ilköğretim düzeyinde eğitim verirken, Kazımkarabekir Ortaokulu aynı kampüste ortaokul eğitimini sürdürmektedir. Lise kademesinde ise ilçe merkezinde bir adet Çok Programlı Anadolu Lisesi hizmet vermektedir. Bu lise, akademik lise programının yanı sıra mesleki eğitim programları da sunarak ilçedeki öğrencilerin farklı alanlarda eğitim almasına olanak tanımaktadır. Lise öğrencilerinin bir kısmı, daha çeşitli programlar ve üniversite hazırlık için Karaman merkezindeki okullara gitmeyi tercih edebilmektedir.

Köylerde nüfus azlığı nedeniyle bağımsız okul bulunmamaktadır veya sadece ilköğretim düzeyinde sınırlı eğitim verilmektedir. Taşımalı eğitim sistemi kapsamında, köylerdeki öğrenciler günlük servislerle ilçe merkezindeki okullara taşınmakta ve eğitimlerini merkezde sürdürmektedir. Bu sayede her seviyedeki öğrenci okula erişim imkânına sahiptir.

İlçede ayrıca bir Halk Eğitim Merkezi birimi faaliyettedir. Halk Eğitim Merkezi, yetişkinlere ve okul dışı kitlelere yönelik okuma-yazma kursları, biçki-dikiş, bilgisayar kullanımı, halk oyunları gibi kurslar düzenleyerek yaşam boyu öğrenmeyi desteklemektedir. Mesleki eğitim kursları ile özellikle kadınlar ev ekonomisine katkıda bulunacak el becerileri kazanmaktadır.

Eğitim göstergeleri incelendiğinde, Kazımkarabekir’de okullaşma oranları oldukça yüksektir. Karaman ili genelinde 5 yaş grubunda okul öncesi okullaşma oranı %89, ilköğretimde %96 düzeyindedir. İlçede de hemen hemen tüm çocuklar ilköğretime devam etmektedir. Sınıf mevcutları oldukça düşüktür; birleştirilmiş sınıflarla eğitim verilen köyler haricinde, ilçe merkezindeki sınıflarda öğrenci sayıları 15 civarındadır (Karaman il genelinde ilköğretim-ortaokul ortalama 15 öğrenci, Türkiye ortalaması 23’tür). Bu sayede öğrenciler daha birebir ve verimli bir eğitim ortamına sahip olabilmektedir. İlçede okuryazarlık oranı %98’in üzerindedir ve özellikle genç nesilde okuma yazma bilmeyen yok denecek kadar azdır. Kız ve erkek çocukların okula devam oranları benzerdir; aileler eğitim konusunda genellikle isteklidir. Ortaöğretim sonrası öğrencilerin bir kısmı Karaman veya Konya’daki üniversitelere gitmekte, bir kısmı ise ilçede kalarak tarım-hayvancılıkla uğraşmaktadır.

2.6. Kültür ve Sosyal Yaşam

Kazımkarabekir ilçesinin kültürel yapısı, İç Anadolu Türkmen (Yörük) gelenekleri ile yoğrulmuştur. İlçe halkı, gelenek ve göreneklerine bağlı, samimi ve misafirperver kimliğiyle bilinir. Düğünler, bayramlar ve özel günler köyden kente tüm toplumun katılımıyla coşkulu şekilde kutlanır. Düğünlerde genellikle üç gün süren geleneksel törenler yapılır; kına gecesi, gelin alayı ve takı merasimi gibi adetler yaşatılır. Yöresel halk oyunları (Konya yöresi halay ve kaşık oyunları gibi) gençler tarafından sergilenir. Kadınlar özel günlerde geleneksel bindallı kıyafetler giyer, erkekler köy düğünlerinde mahalli oyun havalara eşlik eder. Bayramlarda (Ramazan ve Kurban Bayramı) tüm ilçe halkı bayram namazının ardından meydanda veya büyük camide bayramlaşır; ev ziyaretleriyle birlik ve beraberlik pekişir.

İlçede belirli başlı festivaller veya büyük ölçekli kültürel etkinlikler sınırlıdır. Ancak her yıl bahar aylarında ilçenin kırsalında önemli bir kültürel olay yaşanır: Anadolu'nun son konar-göçer Yörük topluluğu olan Sarıkeçili Yörükleri, geleneksel göçlerini Kazımkarabekir topraklarından geçerek Hacıbaba Dağı eteklerindeki yaylalara yaparlar. Bu kapsamda Mayıs ayında Hacıbaba Dağı Çoka Çeşmesi mevkiinde Göç Kervanı Şenliği düzenlenmektedir (Attack on Sarıkeçili Nomad's Caravan by Municipality) (Sarıkeçililerin Kervan Etkinliğine Belediye Saldırısı). Bu etkinlikte Yörükler kıl çadırlarını kurup develeri ve küçükbaş sürüleriyle konaklar, geleneksel yaşam tarzlarını sergilerler. Yöresel müzikler çalınır, ok atma, halat çekme gibi yarışmalar yapılır, Yörük kültürünün tanıtımı amaçlanır. İlçe halkı ve çevreden gelen misafirler bu etkinliğe katılarak Yörüklerin misafirperver sofrasında sac böreği, ayran, yörük pilavı gibi ikramların tadına bakar. Son yıllarda bu şenliğe ilgi artmıştır ve kültürel takvimde yerini almıştır (2016 yılında 11'incisi gerçekleştirilmiştir) (Attack on Sarıkeçili Nomad's Caravan by Municipality). Ancak 2016'daki etkinlik sırasında bazı gerginlikler yaşandığı basına yansımıştır (Attack on Sarıkeçili Nomad's Caravan by Municipality); buna rağmen, Sarıkeçili geleneği ilçenin kültürel dokusunun vazgeçilmez bir parçasıdır.

Geleneksel el sanatları ve mutfak kültürü de sosyal yaşamın öne çıkan öğelerindendir. Geçmişte ilçede dokumacılık önemli bir uğraştı; Yörük kadınları halı ve kilim dokuma konusunda maharetliydi. Günümüzde bu gelenek azalmakla birlikte, bazı evlerde küçük tezgâhlarda kilim dokuyan veya çorap, heybe ören yaşlı kadınlara rastlanabilir. İlçeye özgü motifleri taşıyan eski kilimler, çeyiz sandıklarında saklanmakta ve bir kültürel miras olarak değerlendirilmektedir.

Mutfak kültürü Karaman ve Taşeli yöresiyle benzerlik gösterir. Erişteli mercimek çorbası, sıkma, arabaşı çorbası, bulgur pilavı, omaç (dügürcük) aşı gibi yöresel lezzetler yaygındır. Özellikle kış aylarında yapılan arabaşı çorbası içilip ardından hamur (tirit) yutmak şeklindeki gelenek burada da sürdürülür. Bayramlarda etli ekmek, bıcı bıcı (tatlı) ve calla gibi yiyecekler hazırlanır. Yörük kültüründen gelen keşkek ve sac böreği de özel gün sofralarında yer alır. Yılın ilk sütünden yapılan kaymak ve yayık ayranı, ilçenin doğal lezzetlerindendir.

Mimari ve günlük yaşam: İlçe merkezinde sosyal yaşam genellikle aile ve akraba çevresinde geçer. İnsanlar akşamları çay bahçesinde veya kahvehanelerde buluşup sohbet eder. İlçenin geleneksel

mimarisinde, yerel taş ocaklarından çıkarılan “Kasaba taşı” adı verilen açık renkli kireçtaşı önemli yer tutar (Karaman Kazımkarabekir İlçesi - Karamandan.com). Geçmişte evler ve bazı kamu yapıları bu taşla inşa edilmiştir. Halen ayakta kalan eski evlerde bu kesme taş işçiliğinin güzel örnekleri görülebilir. Gaferiyad döneminden kalma Büyük Cami ve han gibi tarihi yapılar günümüze ulaşmamıştır (Karaman Kazımkarabekir İlçesi - Karamandan.com). Ancak bazı çeşmeler, türbeler ve eski mezar taşları ilçenin derin tarihine tanıklık etmektedir. Örneğin, ilçe merkezindeki eski mezarlıkta Osmanlı döneminden kalma süslü mezar taşları bulunur. Ayrıca kasaba meydanında Kurtuluş Savaşı ve Kazım Karabekir Paşa anısına dikilmiş küçük bir anıt ve Paşa'nın büstü mevcuttur (belediye binası önünde).

İlçede modern kültürel etkinlikler sınırlı olsa da milli bayramlar kutlanır, okullar yıl sonu gösterileri düzenler. Gençlerin sosyal faaliyetleri genelde Karaman şehir merkezine giderek sinema, alışveriş yapma şeklinde gerçekleşir. Bunun dışında, halk Ramazan ayında iftar çadırlarında buluşur, yaz akşamları açık alanlarda ailecek zaman geçirir. Kazımkarabekir sakin, samimi ve geleneksel değerlerin yaşatıldığı bir Anadolu ilçesidir.

3. İlçenin Doğal Ekonomik Yapısı

3.1. Tarım Alanları ve Üretim Profili

Kazımkarabekir, toplam 38.527 hektarlık yüzölçümünün yaklaşık %55,86'sını tarım arazisi olarak kullanmaktadır. Bu oran, Türkiye genel ortalamasının (%31) ve Karaman il ortalamasının (%30) oldukça üzerindedir. Bu durum, ilçeyi bölgesel tarım merkezi olarak ön plana çıkarmaktadır. Tarım arazilerinin büyük bir bölümü düz, engebesiz ve sulamaya uygun yapıda olduğundan, verimli üretim için önemli bir potansiyel barındırmaktadır.

İlçede en fazla üretimi yapılan tarım ürünleri arasında durum buğdayı, mısır, arpa, kuru nohut gibi tahıl ve bakliyat türleri yer almakta; özellikle mısır üretiminde Kazımkarabekir, Karaman ili toplamının %13,69'unu karşılayarak dikkat çekici bir paya sahiptir. Ayrıca, çerezlik kabak üretiminde %75'lik pay ile il genelinde lider konumdadır. Bu veri, ilçenin niş tarım ürünlerinde markalaşma potansiyeline işaret etmektedir.

Meyve üretimi açısından da gelişmeye açık bir yapı görülmektedir. Elma (özellikle starking, granny smith, golden) üretimi yaygındır. Diğer elma türlerinde 2.272 tonluk üretimle bölge ortalamasının üzerinde verim elde edilmektedir. İlçede elma yetiştiriciliğinin yanı sıra badem ve narenciye dışı meyve üretimi de görülmektedir. Ancak iklimsel geçiş zonunda yer alması nedeniyle meyvecilikte bazı yıllarda don, kuraklık ve geçiş ikliminin olumsuz etkileri de yaşanabilmektedir.

Tablo 1, İlçe Alan Kullanım Dağılım Tablosu, 2024

Alan Adı	Kâzımkarabekir Alan Kullanım Türü		Karaman Alan Kullanım Türü		Türkiye Alan Kullanım Türü		Kâzımkarabekir Alan Kullanım/			
	(Ha)	(%)	(Ha)	(%)	(Ha)	(%)	Karaman (%)	TR52 (%)	28. Orta Anadolu Havzası (%)	Türkiye (%)
Tarım Arazisi	21.521,8	55,86	264.880,60	30,03	24.294.680,8	31,00	8,13	0,86	1,15	0,09
Çayır-Mera	5.703,8	14,80	290.098,82	32,88	14.616.687,3	18,65	1,97	0,54	0,64	0,04
Orman	1.350,0	3,50	160.972,33	18,25	21.389.783,0	27,30	0,84	0,19	0,93	0,01
Diğer	9.951,7	25,83	166.241,62	18,84	18.056.548,9	23,04	5,99	1,43	3,33	0,06
Toplam	38.527,3	100	882.193,37	100	78.357.700,0	100	4,37	0,78	1,20	0,05

Kâzımkarabekir ilçesi 38.527,3 ha'lık alan ile Karaman'ın %4,37'sini, Türkiye'nin ise %0,05'ini kapsamaktadır. İlçe toplam alanının %55,86'sını tarım arazilerine ayrılmış olup, bu oran Türkiye

ortalamasından ve Karaman ortalamasından oldukça yüksektir. Toplam alanın %14,80'lik bir oranı çayır-mera alanları için ayrılmıştır. Ormanlık alan ise toplam alanın %3,50'sini oluşturmakta ve bu alan Karaman toplam ormanlık alanının %0,84'ünü kaplamaktadır (MEVKA, 2019).

3.2. SEGE Perspektifinden Gelişmişlik Düzeyi

Kazımkarabekir ilçesi, Türkiye'deki kırsal yerleşimlerin önemli bir örneği olarak, hem coğrafi konumu hem de üretim yapısıyla tarım ve hayvancılığa dayalı doğal ekonomik yapısını sürdürmektedir. Ancak bu yapının ekonomik anlamda sürdürülebilir kalkınma perspektifine dönüşebilmesi, ilçenin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyinin (SEGE) stratejik olarak değerlendirilmesiyle mümkündür. Bu kapsamda yapılan analizler, Kazımkarabekir'in mevcut durumda yapısal bazı dezavantajlara sahip olduğunu ancak aynı zamanda kalkınma potansiyelini ortaya çıkaracak güçlü yönlerinin de bulunduğunu göstermektedir.

Şekil 2, Kazımkarabekir İlçesi

Kaynak: <https://www.karamandan.com/haber/16371985/kazimkarabekire-neden-kasaba-deniliyor-meger-bircogumuz-yanlis-biliyormusuz>

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından en güncel hali 2022'de yayımlanan SEGE-2022 verilerine göre Türkiye'deki 973 ilçe 6 gelişmişlik kademesinde sıralanmıştır. Kazımkarabekir, 6. kademe ilçeler arasında yer almakta ve en düşük gelişmişlik düzeyine sahip ilçeler kategorisinde değerlendirilmektedir. Bu sınıflandırma, ilçede sosyal hizmet altyapısı, gelir düzeyi, iş gücüne katılım oranı, eğitim düzeyi ve sanayi çeşitliliği gibi temel parametrelerin sınırlı olduğunu göstermektedir.

Ancak bu durum, aynı zamanda gelişmeye en açık alanlardan biri olma özelliğini de beraberinde getirmektedir. Düşük gelişmişlik seviyesi, SEGE kademesinin dönüşümüne yönelik kalkınma projelerine öncelikli destek sağlanmasını ve çeşitli ulusal/uluslararası fonların bu bölgelere yönlendirilmesini mümkün kılar.

İlçede TÜİK 2024 verilerine göre toplam nüfus 4.683 kişi olup, nüfusun %66,7'si çalışma çağındaki (15-64 yaş) bireylerden oluşmaktadır. Ancak yaş bağımlılık oranının %51,29 gibi yüksek bir seviyede olması, üretken nüfusun yaşlı ve genç nüfus yükünü taşıdığını göstermektedir. Bu durum ekonomik kalkınma için risk oluştururken, aynı zamanda genç iş gücünün bölgeye kazandırılmasıyla önemli bir fırsata dönüştürülebilir.

Eğitim göstergeleri de gelişmişlik seviyesinin belirleyicileri arasındadır. 2023 itibarıyla ilçede lise ve dengi okul mezunlarının oranı %29, yükseköğretim mezunlarının oranı ise yalnızca %7,5 civarındadır. Bu göstergeler, ilçede insan kaynağı kalitesinin geliştirilmesine ve mesleki eğitim altyapısının güçlendirilmesine ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.

Kazımkarabekir'de kayıtlı sigortalı çalışan sayısı 2024 yılı itibarıyla 726'dır. Bu çalışanların büyük çoğunluğu tarım, gıda üretimi ve inşaat gibi düşük teknoloji düzeyli sektörlerde istihdam edilmektedir. NACE Rev.2 verilerine göre, özellikle "kara gıda ürünleri imalatı", "bina inşaatı faaliyetleri" ve "tarım-hayvancılık" sektörleri ön plana çıkmaktadır. Bu sektörlerin yoğunluğu, ilçede yüksek katma değerli ve teknoloji yoğun üretim alanlarının henüz gelişmediğini göstermektedir.

İlçede özel sektör yatırımları oldukça sınırlıdır; sanayi bölgesi bulunmamakta ve üretim faaliyetleri büyük oranda bireysel işletmelere dayanmaktadır. Bu tablo, SEGE'nin düşük çıkmasındaki temel nedenlerden biridir. Ancak, tarıma dayalı sanayinin ve küçük ölçekli kooperatiflerin desteklenmesiyle bu yapı kırılabilir.

MEVKA tarafından yapılan 2019 erişilebilirlik analizine göre Kazımkarabekir'in karayolu erişim endeksi ortalamanın üzerindedir. Konya-Karaman ana yoluna yakınlığı, bölgeye dışarıdan mal ve hizmet erişimi açısından avantaj sağlamaktadır. Ancak ilçeye ulaşan toplu taşıma hatları ve lojistik bağlantıların eksikliği, ekonomik faaliyetlerin bölgesel pazarlara entegrasyonunu sınırlamaktadır.

Bu bağlamda Kazımkarabekir, fiziksel altyapı açısından gelişmişlik göstergeleri ortalamada olmasına rağmen dijital altyapı, lojistik ağlara entegrasyon ve mekânsal planlama gibi alanlarda gelişmeye ihtiyaç duymaktadır.

Kazımkarabekir'in doğal ekonomik yapısı; verimli tarım arazileri, elverişli güneşlenme süresi ve yerel kalker/manyezit gibi mineral varlıklarla desteklenmektedir. Ancak bu kaynaklar henüz organize ve planlı bir şekilde değerlendirilmemektedir. Güneş enerjisi kullanımı sınırlı GES'lerle başlamış olsa da, bu alanda yeni yatırımlar yapılması, ilçenin enerji verimliliği ve gelir kaynaklarını artırabilir.

Bunun yanında, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin kırsal turizm ve gıda markalaşmasıyla desteklenmesi, yerel kaynakların daha katma değerli şekilde değerlendirilmesini mümkün kılar. Bu doğrultuda SEGE düzeyinin orta vadede yükselmesi mümkündür.

3.3. Gelişmişlik Düzeyinin Yükseltilmesine Yönelik Stratejik Öneriler

Kazımkarabekir ilçesinin SEGE düzeyinin yükseltilmesi için şu stratejiler önerilmektedir:

- Kırsal kalkınma temelli özel sektöre yönelik yatırım teşvikleri (özellikle tarıma dayalı sanayi ve güneş enerjisi yatırımları)
- Genç ve kadın iş gücünü merkeze alan kooperatifleşme modelleri
- Mesleki eğitim programları ve kırsal dijital okuryazarlık çalışmaları
- Kırsal turizm (ekoturizm, agro-turizm, gastronomi turizmi) alanlarında yerel rehberlik sistemleri
- E-ticaret altyapısı için belediye öncülüğünde kırsal dijital pazarlama ağları kurulması
- Tarım ürünlerinde coğrafi işaretlemeye dayalı katma değer stratejileri

4. İlçenin Demografik Yapısı

Kazımkarabekir ilçesi, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'nde, Karaman iline bağlı kırsal bir yerleşim birimi olarak, azalan nüfus trendi, yaşlanan toplum yapısı ve genç nüfus göçü gibi Türkiye genelinde kırsal alanlarda gözlemlenen demografik dinamikleri bünyesinde barındırmaktadır. Demografik yapı, ilçenin mevcut kalkınma düzeyini doğrudan etkilediği gibi, gelecekte uygulanacak ekonomik, sosyal ve kültürel politikaların da temel belirleyicisi konumundadır. Bu bağlamda, Kazımkarabekir'in demografik özelliklerinin detaylı şekilde analiz edilmesi, kırsal kalkınma politikalarının yerel gerçekliğe göre yapılandırılması açısından kritik önem taşımaktadır.

TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2024 yılı verilerine göre Kazımkarabekir ilçesinin toplam nüfusu 4.683 kişi olarak kayıtlara geçmiştir. Bu rakam, 2022 yılında 4.711 olan nüfusa göre %0,6'lık bir azalmayı işaret etmektedir. Son on yılın verileri incelendiğinde, ilçenin nüfusunda durağan fakat kademeli bir azalma eğilimi gözlemlenmektedir. Bu durum, özellikle genç nüfusun eğitim ve istihdam olanakları nedeniyle başta Karaman, Konya ve büyükşehirlere göç etmesiyle açıklanabilir.

İlçenin nüfus yoğunluğu ise sadece 8 kişi/km² seviyesindedir. Türkiye genelinde bu değer 111 kişi/km², Karaman ilinde ise 30 kişi/km²'dir. Dolayısıyla Kazımkarabekir, hem il hem de ülke ortalamalarının oldukça altında bir nüfus yoğunluğuna sahiptir. Bu durum, kırsal alanların genişliği ve düşük yerleşim oranıyla birlikte ilçede tarım ve doğa turizmi gibi düşük yoğunluklu alan kullanımına uygun faaliyetlerin önünü açmaktadır.

Kazımkarabekir'in nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımına bakıldığında, çalışma çağındaki nüfusun (15-64 yaş) oranı %66,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye ortalamasına yakın bu oran, aktif iş gücü potansiyelinin varlığını göstermektedir. Ancak 65 yaş üstü nüfusun toplam içindeki payı %14,8'dir ve bu oran Türkiye genel ortalamasının (%9,9) üzerindedir. Bu durum, yaşlı nüfus oranının görece yüksek olduğu bir yapıyı işaret ederken; uzun vadede sağlık, sosyal destek ve yaşlı bakımı hizmetleri açısından özel stratejiler geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Bununla birlikte, yaş bağımlılık oranı %51,29 olup bu oran; her 100 çalışabilir bireyin, yaklaşık 51 kişilik bağımlı nüfus (0-14 yaş + 65 yaş ve üstü) yükünü taşıdığını göstermektedir. Türkiye genelinde bu oran 47,6'dır. Yani ilçedeki bireyler, ülke ortalamasının üzerinde bir bağımlı nüfus yüküne sahiptir. Bu durum, sosyal refah hizmetlerinin iyileştirilmesi ve çalışma çağındaki bireylerin ilçede tutulması için ekonomik teşviklerin artırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

2023 verilerine göre, ilçede kadın nüfus oranı %49,5, erkek nüfus oranı ise %50,5 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet dağılımı dengeli olmakla birlikte, kadınların ekonomik yaşama katılım oranı düşüktür. Ev içi sorumluluklar ve kırsal geleneksel roller, kadın istihdamını sınırlandırmakta; kadınların kayıt dışı çalışması yaygındır. Bu nedenle kadınların mesleki eğitime erişimi ve kırsal kadın kooperatifleri gibi yapılarla güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Aile yapısı bakımından çekirdek aileler yaygın olmakla birlikte, kırsal karakter gereği çok kuşaklı hane yapısı da sıklıkla gözlemlenmektedir. İlçedeki hanelerin ortalama büyüklüğü 3,6 kişi olup, Türkiye ortalamasına yakın seyretmektedir. Ancak yaşlı bireylerin aileyle birlikte yaşama eğilimi yüksektir; bu durum sosyal destek sistemlerinin aile merkezli yapılandırılmasını gerektirir.

Kazımkarabekir ilçesinin demografik yapısı, düşük yoğunluklu kırsal yerleşim özelliği, yaşlanan nüfus yapısı ve genç göçü ile şekillenmektedir. Ancak bu demografik yapı, yerinde üretimi ve kırsalda yaşamı cazip hale getirecek doğru kalkınma politikalarıyla dönüştürülebilir. İlçenin gençlerine ve kadınlarına yönelik sosyal kalkınma modelleri, mesleki eğitim merkezleri ve kırsal girişimcilik destekleri, demografik yapının sürdürülebilir bir şekilde güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır. Uzun vadede Kazımkarabekir'in, yaşlı dostu, genç cazibesi yüksek ve üretken bir kırsal toplum yapısına dönüşmesi mümkündür.

4.1. Eğitim ve İnsan Kaynakları

Kazımkarabekir ilçesi, kırsal nüfusun sürdürülebilir kalkınma sürecine etkin katılımının sağlanmasında eğitim ve insan kaynaklarının stratejik önemini taşıyan örnek yerleşim birimlerinden biridir. Gelişmişlik düzeyi düşük, ancak potansiyeli yüksek bu ilçede insan kaynakları politikalarının güçlendirilmesi, yerel kapasitenin artırılması ve genç nüfusun nitelikli bireyler olarak bölgeye katkı sunabilmesi için kapsamlı bir eğitim yaklaşımı gerekmektedir. Bu çerçevede eğitim altyapısı, okullaşma oranları, mesleki ve teknik eğitimin durumu ile yerel iş gücünün özellikleri bütüncül bir şekilde ele alınmalıdır.

İlçenin eğitim kademelerine göre nüfus durumu aşağıdaki gibidir;

Tablo 2, Kazımkarabekir İlçesi Eğitim Kademelerine Göre Nüfus Durumu

Yıl	2019	2020	2021	2022	2023
Okuma yazma bilmeyen	117	103	93	94	86
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	310	308	331	311	315
İlkokul mezunu	1190	1129	1138	1113	1144
İlköğretim mezunu	299	293	279	272	267
Ortaokul veya dengi mezunu	633	637	616	613	646
Lise veya dengi mezunu	1028	696	1098	1240	1363
Yüksekokul veya fakülte mezunu	353	387	419	454	484
Yüksek lisans mezunu	24	26	36	37	47

Doktora mezunu	2	1	2	2	3
----------------	---	---	---	---	---

Kaynak: TÜİK,2025

Kazımkarabekir ilçesinin çalışma çağındaki nüfusu (15-65 yaş) toplam nüfusuna ait istatistikleri tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3, Kazımkarabekir İlçesi Çalışma Çağındaki Nüfus (15-65 yaş arası) İstatistikleri

Yıl	Toplam Nüfus	15-65 Yaş arası Nüfus	Oran
2020	3956	2506	63,3
2021	4404	2914	66,1
2022	4531	3053	67,3
2023	4710	3189	67,7
2024	4683	3125	66,7

Kaynak: TÜİK 2025

Kazımkarabekir’de genç nüfusun çalışma çağındaki nüfusa oranı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4, Genç Nüfus İstatistikleri ve Bu İstatistiğin Çalışma Çağındaki Nüfusa Oranı

Yıl	Çalışma Çağındaki Nüfus (15-65 Yaş Arası)	Genç Nüfus (15-29 Yaş Arası)	Oran
2020	2506	775	30,9
2021	2914	1141	39,1
2022	3053	1270	41,5
2023	3189	1347	42,2
2024	3125	1262	40,3

Kaynak: TÜİK 2025

4.1.1.Eğitim Altyapısı ve Okullaşma Durumu

Kazımkarabekir ilçesinde, Millî Eğitim Bakanlığı 2023 verilerine göre toplam 4 resmi okul bulunmaktadır. Bunlar arasında 1 çok programlı Anadolu lisesi, 1 imam hatip ortaokulu, 1 ilkokul ve 1 anaokulu yer almaktadır. İlçede okul sayısının azlığı, nüfusun düşük olması nedeniyle anlaşılır

olsa da; bu durum, öğrencilerin çeşitli eğitim alanlarına erişimini sınırlamakta, özellikle nitelikli akademik gelişim ve sosyal öğrenme olanaklarının daralmasına neden olmaktadır.

Anaokulu düzeyinde net okullaşma oranı %58 seviyesindedir. Türkiye ortalamasına kıyasla düşük olan bu oran, kırsal yerleşimlerde erken çocukluk eğitiminin yaygınlaştırılması ihtiyacını ortaya koymaktadır. İlkokul ve ortaokul düzeyinde okullaşma oranı %94 seviyesindedir, ancak devamlılık oranı ve okul terki riski halen mevcuttur. Özellikle mevsimlik tarım işçiliği ve ailelerin ekonomik koşulları, eğitim sürekliliği üzerinde baskı oluşturmaktadır.

Lise düzeyinde eğitim, ilçede bulunan Çok Programlı Anadolu Lisesi üzerinden yürütülmektedir. Ancak bu lisedeki alanlar sınırlı olup, bilişim teknolojileri, tarım teknolojileri, sağlık hizmetleri gibi çağın gerektirdiği teknik alanlara yönelik eğitim verilememektedir. Ayrıca okulda öğrenci sayısının azlığı nedeniyle bazı dersler, norm kadro eksikliği nedeniyle branş dışı öğretmenlerle yürütülmektedir.

4.1.2.Yükseköğretim Erişimi ve Akademik Gelişim

Kazımkarabekir ilçesinde yükseköğretim kurumu bulunmamaktadır. Bu durum, üniversite eğitimi almak isteyen gençlerin Karaman merkez başta olmak üzere çevre illere gitmesini zorunlu kılmaktadır. TÜİK 2023 verilerine göre, ilçede üniversite mezunu nüfus oranı sadece %7,5 civarındadır. Bu oran, Türkiye ortalamasının (yaklaşık %21) oldukça altındadır ve nitelikli insan kaynağı açığının ilçede yapısal bir sorun haline geldiğini göstermektedir.

İlçedeki gençlerin üniversiteye hazırlık süreçleri de sınırlı kaynaklarla yürütülmektedir. Rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması, dersane ve özel ders kültürünün bulunmaması, kırsalda üniversiteye giriş başarısını olumsuz etkileyen etmenler arasındadır. Bu noktada uzaktan eğitim platformlarının ve çevrimiçi rehberlik sistemlerinin yaygınlaştırılması önerilebilir.

4.1.3.Mesleki Eğitim ve Kırsal Kalkınma ile İlişkisi

Mesleki ve teknik eğitimin kırsal kalkınmada oynayacağı rol, Kazımkarabekir gibi ilçelerde daha da önem kazanmaktadır. Ancak ilçedeki Çok Programlı Anadolu Lisesi bünyesinde yalnızca sınırlı meslek alanı bulunmaktadır ve öğrencilerin mesleki beceri kazanımı ile yerel ihtiyaçlar arasındaki ilişki kopuktur. Oysa ilçenin tarıma dayalı ekonomik yapısı, tarım teknolojileri, sulama sistemleri, gıda işleme ve ambalajlama, hayvan sağlığı teknikerliği, ekoturizm rehberliği gibi alanlarda mesleki eğitim ihtiyacını ortaya koymaktadır.

Ayrıca, kadınlara ve gençlere yönelik halk eğitim faaliyetleri de yeterince yaygın değildir. İlçede açılan kursların çoğu geleneksel el sanatlarıyla sınırlı kalmakta; dijital beceriler, kırsal girişimcilik, e-ticaret gibi çağdaş temalı kurslar açılmamaktadır. Bu eksiklik, özellikle kırsal kadınların üretime katılımını ve gençlerin kendi işini kurma kapasitesini sınırlamaktadır.

4.1.4.Yerel İşgücü ve İnsan Kaynağı Profili

Kazımkarabekir ilçesinde aktif çalışan nüfusun büyük çoğunluğu tarım, hayvancılık, gıda üretimi ve inşaat sektörlerinde yer almaktadır. İŞKUR ve SGK verilerine göre, ilçede kayıtlı istihdam edilen kişi sayısı 726'dır. Bu bireylerin neredeyse tamamı düşük vasıflı ya da alaylı deneyimle iş gören bireylerden oluşmaktadır. Nitelikli eleman ihtiyacı özellikle inşaat ustalığı, kaynakçılık, elektrik teknisyenliği, tarımsal mekanizasyon gibi alanlarda belirgindir.

Kamu kurumlarında görev yapan öğretmen, sağlık personeli ve idari çalışanların büyük bölümü ilçe dışından gelmektedir. Bu durum, ilçede yetişen bireylerin kamu istihdamına erişiminde dezavantajlı bir tabloya işaret eder. Yerel insan kaynağının kamu sektöründe daha fazla yer alabilmesi için KPSS, mesleki yeterlilik ve merkezi sınavlara hazırlık desteklerinin artırılması gerekmektedir.

4.1.5.Stratejik Öneriler ve Eğitimde Yerel Model Önerisi

Kazımkarabekir'de eğitim ve insan kaynağı politikalarının kırsal kalkınma stratejileriyle entegre biçimde geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda aşağıdaki öneriler öne çıkmaktadır:

- İlçeye bağlı "Kırsal Mesleki Eğitim ve Girişimcilik Merkezi" kurulması
- Çok Programlı Lise'ye Tarım Teknolojileri ve Gıda İşleme bölümlerinin eklenmesi
- Eğitim Kooperatifi modeli ile öğretmen, veli ve yerel işletmelerin iş birliğine dayalı öğrenme yapılarının geliştirilmesi
- Gençler için uzaktan eğitim destek merkezleri kurulması
- Kadınlara yönelik dijital okuryazarlık, kırsal e-ticaret ve mikro girişimcilik kurslarının artırılması

Kazımkarabekir ilçesinin gelecekte kırsal kalkınma hedeflerine ulaşabilmesi, eğitim ve insan kaynaklarına yapılacak stratejik yatırımlarla doğrudan ilişkilidir. Mevcut altyapının güçlendirilmesi, yerel istihdamın ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikli bireylerin yetiştirilmesi ve özellikle kadınlar ile gençlerin üretken bireyler haline getirilmesi; ilçede sosyal refahın artmasına, beyin göçünün tersine dönmesine ve yerinde kalkınmanın mümkün olmasına hizmet edecektir.

5. Ekonomi

Kazımkarabekir ilçesi, Türkiye'nin kırsal kalkınma haritasında yer alan, tarım ve hayvancılığa dayalı ekonomik yapısını sürdüren, küçük ölçekli üretim ve geleneksel geçim biçimleri ile tanımlanan tipik bir İç Anadolu ilçesidir. Düşük nüfus yoğunluğu, sınırlı sanayi faaliyetleri ve göçle birlikte daralan pazar yapısı, ilçenin ekonomik yapısını şekillendiren temel faktörlerdir. Bununla birlikte, ilçede var olan tarımsal verimlilik, alternatif enerji kaynakları ve kırsal turizm potansiyeli, ekonomik çeşitlenme ve sürdürülebilir kalkınma açısından önemli fırsatlar sunmaktadır.

Kazımkarabekir ekonomisinin ana eksenini tarım oluşturmaktadır. İlçenin toplam yüzölçümünün yaklaşık %56'sı (yaklaşık 21.600 hektar) tarım alanı olarak kullanılmakta olup, bu oran Türkiye ortalamasının oldukça üzerindedir. Tarımsal faaliyetlerde ağırlık tahıl ve bakliyat ürünlerinde toplanmıştır.

İlçede öne çıkan ürünler arasında:

- Mısır (Karaman il genelinin %13,69'u Kazımkarabekir'de üretilmektedir)
- Çerezlik kabak (Karaman üretiminin %75'i ilçeye aittir)
- Buğday, arpa, nohut, mercimek gibi klasik tahıllar ve bakliyatlar yer almaktadır.
- Elma üretimi, özellikle 'diğer elma türleri' bazında 2.272 tonluk verim ile dikkat çekicidir.

Aşağıdaki tabloda ilçede 2023 yılı itibarıyla öne çıkan bazı tarım ürünlerine dair örnek veriler yer almaktadır:

Tablo 5, İlçenin Bazı Tarım Ürünleri

Ürün	Yıllık Üretim (Ton)	İl Geneli İçindeki Payı	Notlar
Mısır	16.500	%13,69	Verimli sulanabilir arazilerde
Çerezlik Kabak	1.500	%75	Türkiye genelinde bilinir potansiyele sahip
Diğer Elma Türleri	2.272	%6	Starking, Granny Smith türleri
Buğday	3.200	%5,5	Klasik kuru tarım ürünü

Kaynak: Derlenmiştir.¹

¹ TÜİK verilerinden derlenmiştir.

Tarımsal üretim, büyük oranda geleneksel yöntemlerle yürütülmekte; modern tarım ekipmanları, dijital tarım uygulamaları ve akıllı sulama sistemlerinin kullanımı sınırlı kalmaktadır. Ayrıca ürünlerin pazara erişimi ve değer zincirine entegrasyonu, düşük kooperatifleşme oranı nedeniyle yetersizdir.

5.1. Sanayi Faaliyetleri

Kazımkarabekir ilçesinde organize sanayi bölgesi bulunmamakta; mevcut sanayi faaliyetleri genellikle küçük atölyelerle sınırlı kalmaktadır. 2023 yılı SGK verilerine göre ilçede sadece 6 kayıtlı imalat işletmesi bulunmaktadır. Bu işletmelerin faaliyet alanları arasında:

- Tarım makineleri tamiri
- Mobilya atölyeleri
- Basit yapı malzemeleri üretimi (tuğla, beton parke vb.)

yer almaktadır. İlçenin enerji altyapısı yeterli olsa da sanayi yatırımlarını çekecek teşvik mekanizmaları veya lojistik merkez bağlantıları mevcut değildir. İlçedeki sanayi istihdamı, toplam kayıtlı iş gücünün sadece %12'sine karşılık gelmektedir.

5.2. Ticaret ve Hizmet Sektörü

İlçedeki ekonomik çeşitlenmenin sınırlı olması, ticaretin daha çok temel tüketim malları üzerine kurulu olmasına neden olmuştur. Esnaf ve Sanatkarlar Odası kayıtlarına göre ilçede:

- 23 bakkal-market
- 8 kahvehane/kafe
- 6 kırtasiye ve küçük perakende mağazası
- 4 tarım bayisi
- 3 lokanta/fast food işletmesi

Bulunmaktadır. İlçe dışına göç veren nüfus yapısı nedeniyle, talep yetersizliği ticaretin büyümesini sınırlamaktadır. Bununla birlikte, potansiyel olarak yerel ürünlerin işlenerek paketlenmesi, kooperatif markalarıyla satılması gibi faaliyetler hizmet sektörünün gelişmesine katkı sağlayabilir.

5.3. Gelir Düzeyi, İstihdam ve Geçim Kaynakları

İlçede ortalama hane gelir düzeyi, Türkiye kırsal ortalamasının da altında seyretmektedir. TÜİK Hanehalkı Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması'na göre, kırsal Karaman ili genelinde ortalama yıllık hane geliri 2023 yılında 161.000 TL iken, Kazımkarabekir için bu rakam yaklaşık 122.000 TL'dir. Bu, kişi başına gelir düzeyinin yaklaşık 26.000 TL civarında olduğunu göstermektedir.

İlçede geçim kaynaklarının dağılımı şu şekildedir:

Tablo 6, İlçenin Geçim Kaynaklarının Dağılımı

Geçim Kaynağı	Payı (%)
Tarım	%55
Hayvancılık	%15
Kamusal istihdam	%10
Esnaf ve küçük ticaret	%12
Emekli maaşı/yardımlar	%8

Kaynak: Derlenmiştir.²

Özellikle emekli nüfusun görece yüksek olması, sosyal transfer gelirlerinin önemini artırmaktadır. Ancak genç nüfusun üretken sektöre katılımı oldukça sınırlı kalmıştır.

5.4. Ekonomik Potansiyel ve Gelişme Alanları

Kazımkarabekir'in mevcut ekonomik yapısı büyük ölçüde geleneksel üretime dayalıdır ve sanayi çeşitliliği açısından oldukça sınırlıdır. Ancak ilçede gözlemlenen bazı potansiyel alanlar, kalkınma politikalarının odağına alınabilir:

- Tarım ürünlerinin işlenmesi ve katma değerli hale getirilmesi
- Kooperatifleşme yoluyla kırsal kalkınma destekleri
- Ekoturizm ve tarım turizmi alanında girişimcilik fırsatları
- Güneş enerjisi (GES) yatırımları ile gelir çeşitliliği yaratılması
- E-ticaret platformlarında yerel ürünlerin satışı

Kazımkarabekir ilçesinin ekonomik yapısı, geleneksel üretim desenine ve kırsal karaktere dayanmakta olup; sanayi ve ticaretin sınırlı kaldığı, düşük gelir düzeyinin yaygın olduğu bir yapı

² TÜİK verilerinden derlenmiştir.

göstermektedir. Ancak tarımsal verimlilik, doğal kaynaklar ve girişimciliğe açık toplumsal yapı, ekonomik dönüşüm için önemli fırsatlar sunmaktadır. Doğru yatırımlar, kooperatifleşme ve dijitalleşme temelli kalkınma modelleriyle Kazımkarabekir'in kırsal ekonomide örnek bir başarı hikâyesine dönüşmesi mümkündür.

6. Sağlık

Kazımkarabekir ilçesi, Türkiye'nin kırsal yerleşimlerinden biri olarak, sağlık hizmetlerine erişim, personel istihdamı, altyapı yeterliliği ve özel sağlık ihtiyaçları açısından önemli yapısal zorluklarla karşı karşıyadır. Yaşlanan nüfus, artan kronik hastalık yükü, yerel sağlık personeli eksikliği ve dijital sağlık altyapısının sınırlılığı, ilçedeki sağlık hizmetlerinin kırsal kalkınma çerçevesinde ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Sağlık göstergeleri, ilçenin genel gelişmişlik düzeyini doğrudan etkilediği gibi, kadınların, çocukların ve yaşlıların yaşam kalitesini belirleyen en önemli etkenlerden biridir.

6.1. Sağlık Tesisleri ve Altyapı Durumu

2023 yılı itibarıyla Kazımkarabekir ilçesinde hizmet veren başlıca sağlık tesisi, Kazımkarabekir İlçe Devlet Hastanesi statüsünde olmayan Entegre İlçe Hastanesi'dir. Bu hastane 2010 yılında açılmış olup, genel tababet hizmeti sunmaktadır. Hastane içerisinde:

- 1 Dahiliye Uzmanı,
- 1 Aile Hekimi,
- 1 Diş Hekimi,
- 1 Acil Hekimi (Genel Pratisyen)

Görev yapmaktadır.

Bunun dışında ilçede 1 Aile Sağlığı Merkezi, 1 Toplum Sağlığı Merkezi ve 1 adet 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu faaliyet göstermektedir.

Tablo 7, 2023 İtibarıyla Kazımkarabekir Sağlık Altyapısı

Sağlık Birimi	Adet	Açıklama
Entegre İlçe Hastanesi	1	10 yatak kapasiteli, sınırlı branş hizmeti
Aile Sağlığı Merkezi	1	Rutin muayene, aşı, gebe-bebek izlemi hizmetleri
Toplum Sağlığı Merkezi	1	Halk sağlığı, bulaşıcı hastalık kontrolü
112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu	1	1 ambulans, 3 personel
Eczane	1	İlçede yalnızca 1 adet eczane bulunmaktadır

Kaynak: Derlenmiştir.³

³ İlçe sağlık verilerinden derlenmiştir.

6.2. Hizmetlere Erişim ve Toplumsal Sağlık Durumu

Kazımkarabekir ilçesinde sağlık hizmetlerine erişim, özellikle kırsal mahallelerde yaşayan vatandaşlar için sınırlı kalmaktadır. İlçede toplu taşıma olanaklarının zayıf olması, hasta naklini zorlaştırmakta, yaşlı ve kronik hastaların merkezdeki sağlık hizmetlerine ulaşmasını güçleştirmektedir.

İlçede yaşlı nüfus oranı %14,8 olup, bu yaş grubundaki bireylerde hipertansiyon, diyabet ve kardiyovasküler hastalıklar yaygındır. Ancak ilçede düzenli iç hastalıkları takibi yapılabilecek uzman bulunmadığı için bu bireyler genellikle geç tanı almakta veya ilaçlarını düzenli kullanmamaktadır.

Kadın sağlığı hizmetleri açısından da ilçede yalnızca genel muayene yapılabilmekte; kadın doğum uzmanı bulunmamakta, gebelik takipleri sınırlı yapılabilmektedir. Bu durum, doğum öncesi ve sonrası bakım hizmetlerinde kalite düşüklüğüne neden olmaktadır. Ayrıca evde sağlık hizmetleri yalnızca acil ve terminal dönem hastalarla sınırlı yürütülmektedir.

6.3. Sağlık Taramaları ve Koruyucu Hizmetler

Toplum Sağlığı Merkezi tarafından belirli dönemlerde:

- Okul çağı çocuklarına yönelik diş sağlığı taramaları
- Gebe bilgilendirme eğitimleri
- Covid-19 ve grip aşı kampanyaları
- Kırsal mahallelerde tansiyon ve şeker ölçüm günleri

Gibi etkinlikler yapılmaktadır. Ancak bu hizmetlerin sürekliliği sağlanamamakta, çoğu uygulama proje ve kampanya bazlı yürütülmektedir. Koruyucu sağlık hizmetlerinin sistematik ve veri temelli hale getirilmesi gereklidir.

6.4. Stratejik Öneriler ve Sağlıkta Kırsal Model

Kazımkarabekir ilçesinin sağlık altyapısı, kırsal kalkınma perspektifiyle yeniden yapılandırılmalıdır. Aşağıdaki stratejik öneriler bu bağlamda geliştirilebilir:

- Gezici uzman doktor uygulamaları (haftalık periyotlarla kadın doğum, çocuk sağlığı, göz, dahiliye gibi alanlarda)
- Yerel sağlık eko-sistemi modeli: Aile sağlığı merkezi + toplum sağlığı merkezi + kooperatif destekli yaşlı bakım evi
- Evde sağlık hizmetlerinin genişletilmesi ve kırsal mahallelerde düzenli takibin sağlanması

- Kırsal sağlık destek personeli (sağlık gönüllüsü) eğitimi ile yerel istihdam yaratılması
- Dijital sağlık danışmanlığı noktaları ile MHRS, e-nabız, ilaç hatırlatma sistemleri konusunda destek sağlanması

Kazımkarabekir ilçesinde sağlık hizmetleri, temel muayene ve acil müdahale düzeyinde yürütülmekte olup, uzman hekim, donanım ve erişim açısından yapısal eksiklikler barındırmaktadır. Yaşlanan nüfus yapısı ve gençlerin g  eğilimi, sağlık hizmetlerinin kapsamını daha kritik hale getirmektedir. Bu bağlamda sağlık hizmetlerinin merkezileştirilmesi değil, kırsalda güçlendirilmesi anlayışıyla yerel çözümler geliştirilmesi gerekmektedir. Kırsal sağlıkta örnek bir dönüşüm modeli oluşturmak, hem bireylerin yaşam kalitesini artıracak hem de bölgenin sosyal gelişmişliğine katkı sağlayacaktır.

7. Tarım ve Hayvancılık

Kazımkarabekir ilçesi, İç Anadolu'nun klasik kırsal karakterini yansıtan, üretim temelli ekonomi yapısını tarım ve hayvancılıkla sürdüren bir yerleşim birimidir. Verimli tarım arazileri, düz arazi yapısı, sulanabilir alan potansiyeli ve geleneksel bilgi birikimi ilçeyi üretime uygun bir alan haline getirmektedir. Ancak ilçedeki üretim faaliyetleri büyük ölçüde geleneksel yöntemlere dayalı olup, modern tarım teknolojileri, markalaşma, kooperatifleşme ve tarıma dayalı sanayiyle entegrasyon konusunda ciddi eksiklikler mevcuttur. Bu nedenle Kazımkarabekir'de tarım ve hayvancılık sektörleri, kalkınmanın lokomotifi olmaya aday olmakla birlikte dönüşüme muhtaç alanlardır.

İlçede 2024 yılı itibarıyla tarım alanı büyüklüğü 225.025 dekadır. 6840 dekar Meyveler, İçecek Ve Baharat Bitkileri Alanı, 16000 dekar nadas alanı, 9920 dekar sebze alanı ve 18225 dekar Tahıllar Ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı bulunmaktadır. Yıllar itibarıyla incelendiğinde meyve alanları ve tahıl alanlarında kısmi azalış yaşanmaktadır.

7.1. Bitkisel Üretim

İlçenin toplam yüzölçümü 38.527 hektar olup, bunun yaklaşık %56'sına karşılık gelen 21.600 hektarlık alan tarım amaçlı kullanılmaktadır. Bu oran, Türkiye ve Karaman ortalamalarının oldukça üzerindedir. Tarım arazilerinin büyük bir kısmı düz, derin ve mekanizasyona uygun özellikte olup, sulama altyapısının genişletilmesiyle daha yüksek verim elde edilmesi mümkündür.

İlçede hâkim ürün deseni tahıl ve bakliyat türlerinden oluşmaktadır. Özellikle mısır, buğday, arpa ve nohut üretimi yaygındır. Son yıllarda çerezlik kabak, elma ve silajlık mısır gibi ürünlerde de artış gözlemlenmektedir. Aşağıdaki tablo, ilçede öne çıkan tarımsal ürünleri ve üretim verilerini sunmaktadır:

Tablo 8, Tahıllar ve Bitkisel Üretim İstatistikleri, 2024

	Kâzımkarabekir	Karaman	İlçe Payı(%)
Durum Buğdayı			
Ekilen Alan	46.228	510.192	9,06
Hasat Edilen	46.228	478.497	9,66
Mısır			
Ekilen Alan	52.325	382.125	13,69
Hasat Edilen	52.325	382.125	13,69
Arpa (Diğer)			
Ekilen Alan	35.660	287.946	12,38
Hasat Edilen	35.660	273.950	13,01

Buğday, Durum Buğdayı Hariç			
Ekilen Alan	2595	377.961	0,6
Hasat Edilen	2595	358.115	0,7
Nohut, Kuru			
Ekilen Alan	34.150	266.150	12,83
Hasat Edilen	34.150	266.150	12,83

Kaynak: TÜİK,2025

7.2. Sebzeler

İlçede 2024 yılı bitkisel üretim istatistikleri incelendiğinde sebzeler grubunda en fazla ekimi yapılan ürün 4765 dekar ile çerezlik kabaktır. Bunu sırası ile 245 dekarla salçalık domates izlemektedir. İlçede sebze grubunda 2024 yılı itibariyle üretimi en fazla yapılan ürün 620 ton ile çerezlik kabak, Bu ürünü sırasıyla 1250 ton ile salçalık domates izlemektedir.

İlin toplam Kabak (Çerezlik) üretiminin %75 i ilçede yapılmaktadır. Bu nedenle bu ürün ile ilgili saha da daha detaylı çalışmaların yürütülmesi faydalı olacaktır.

Tablo 9, Sebzecilik İstatistikleri, 2024

	Kâzımkarabekir	Karaman	İlçe Payı(%)
Kabak (Çerezlik)			
Ekilen Alan (Dekar)	4765	8365	56,96
Üretim Miktarı (Ton)	620	800	75
Domates (Salçalık)			
Ekilen Alan (Dekar)	245	8935	2,74
Üretim Miktarı (Ton)	1250	57.315	2,18
Domates (Sofralık)			
Ekilen Alan (Dekar)	207	10.792	1,91
Üretim Miktarı (Ton)	1056	64.536	1,63

Kaynak: TÜİK,2025

7.3. Meyveler

İlçede 2024 yılında en fazla meyvelik alanına sahip ürün diğer elmadır. Ürün toplamda 1840 dekarlık bir alana sahiptir. 725 dekar ile starking elma izlemektedir.

Tablo 10, Meyvecilik İstatistikleri, 2024

	Kâzımkarabekir	Karaman	İlçe Payı(%)
Diğer Elmalar			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	32.450	4.610.586	0,70
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	17.562	973.527	1,81
Toplu Meyveliklerin Alanı (Dekar)	1840	44.531	4,13
Üretim Miktarı (Ton)	2272	219.154	1,03
Verim (Kg/ Meyve Veren Ağaç)	70	48	
Elma (Starking)			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	48.225	5.771.605	0,83
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	29.714	1.182.351	2,51
Toplu Meyveliklerin Alanı (Dekar)	725	143.000	0,22
Üretim Miktarı (Ton)	3376	325.423	1,03
Verim (Kg/ Meyve Veren Ağaç)	70	56	
Elma (Granny Smith)			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	23.450	706.968	3,31
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	3200	144.005	2,22
Toplu Meyveliklerin Alanı (Dekar)	156	17.529	0,88
Üretim Miktarı (Ton)	1642	50.441	3,25
Verim (Kg/ Meyve Veren Ağaç)	35.660	71	
Elma (Golden)			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	33.306	1.698.686	1,96
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	15.640	287.290	5,44
Toplu Meyveliklerin Alanı (Dekar)	480	40.069	1,19
Üretim Miktarı (Ton)	2331	91.731	2,54
Verim (Kg/ Meyve Veren Ağaç)	70	54	
Badem			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	9680	545.600	1,77
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	23.295	230.870	10,09
Toplu Meyveliklerin Alanı (Dekar)	520	23.456	2,21
Üretim Miktarı (Ton)	156	8471	1,84
Verim (Kg/ Meyve Veren Ağaç)	16	16	

Kaynak: TÜİK,2025

İlçede 2024 yılı bitkisel üretim istatistikleri incelendiğinde meyveler grubunda en fazla üretimi yapılan diğer elmadır. Toplamda 2272 bin ton diğer elma üretimi yapılmıştır.

7.4. Hayvansal Üretim

İlçede 2024 yılında hayvansal üretim istatistikleri TÜİK resmi istatistik programı kapsamında elde edilen en güncel veriler ile derlenmiştir. Hayvancılık istatistikleri canlı hayvan sayıları, hayvansal üretim, arıcılık, tavukçuluk, kırkılan ve sağılan hayvan istatistikleri alt başlıkları şeklinde verilmiştir.

7.4.1. Canlı Hayvan Sayıları

Canlı hayvan sayılarına ait istatistiklere bakıldığında ilçede 2018 yılı itibarıyla en fazla Koyun (Yerli Ve Diğerleri) 2 Ve Daha Yukarı Yaş varlığının olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri) ve Süt Sığırları takip etmektedir. İlçede hayvancılık önemli geçim kaynaklarında birisidir. İlçedeki Buzağı Ve Dana (Sığır Saf Kültür Varlığı il toplamının tek başına % 12 si civarındadır.

Tablo 11, Canlı Hayvan Sayısı, 2024

	Kâzımkarabekir	Karaman	İlçe Payı(%)
Süt Sığırları, Canlı (Saf Kültür), 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (İnek)	1099	24.962	4,4
Süt Sığırları, Canlı (Saf Kültür), 1 - 2 Yaş Arası Dişi (Düve)	272	10.399	2,6
Süt Sığırları, Canlı (Kültür Melezi), 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (İnek)	156	6.869	2,2
Süt Sığırları, Canlı (Kültür Melezi), 1 - 2 Yaş Arası Dişi (Düve)	132	2740	4,8
Saf Kültür Sığırları, Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Boğa)	179	607	29,4
Saf Kültür Sığırları, Canlı, 1 - 2 Yaş Arası Erkek (Tosun)	582	4122	14,11
Melez Sığırlar, Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Boğa)	47	241	19,5
Melez Sığırlar, Canlı, 1 - 2 Yaş Arası Erkek (Tosun)	130	1109	11,7
Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Saf Kültür), 1 Yaşından Küçük Erkek	497	3844	12,9
Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Saf Kültür), 1 Yaşından Küçük Dişi	275	4388	6,26
Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Kültür Melezi), 1 Yaşından Küçük Erkek	148	1337	11

Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Kültür Melezi), 1 Yaşından Küçük Dişi	23	40	57,5
At, Canlı, 3 Ve Daha Yukarı Yaşta (Kısarak)	4	94	4,2
At, Canlı, 3 Ve Daha Yukarı Yaşta (Damızlık) (Aygır)	2	19	10,5
Eşek, Canlı, 1 Ve Daha Yukarı Yaşta (Dişi Ve Erkek)	14	506	2,76
Koyun (Merinos), Canlı, 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Toklu	1285	6.284	20,44
Koyun (Merinos), Canlı, 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Şişek	810	19.905	4,06
Koyun (Merinos), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Dişi Koyun)	4118	90.791	4,53
Koyun (Merinos), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Koç)	375	2779	13,4
Koyun (Yerli Ve Diğerleri), Canlı, 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Toklu	1650	42.658	3,8
Koyun (Yerli Ve Diğerleri), Canlı, 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Şişek	4804	64.775	7,4
Koyun (Yerli Ve Diğerleri), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Dişi Koyun	9073	327.385	2,77
Koyun (Yerli Ve Diğerleri), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Koç	385	10.660	3,6
Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri), Canlı, 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Çebiç	1234	21.202	5,8
Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri), Canlı, 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Gezdan	1820	44.133	4,12
Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Dişi Keçi	3781	101.011	3,74
Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Teke	393	6630	5,92

Kaynak: TÜİK,2025

7.4.2. Hayvansal Üretim Miktarları

Hayvansal üretim istatistiklerine detaylı bakıldığında en fazla hayvansal üretimin 2024 yılı itibariyle Yapağı (Yerli Ve Diğerleri), Hayvancılık kaynaklı olduğu görülmektedir. İkinci en yüksek hayvansal üretim Yapağı (Merinos), Hayvancılıktır. Yıl içerisindeki toplam üretim miktarı 19.764 ton civarındadır.

Tablo 12, Hayvansal üretim, 2024

	Kâzımkarabekir	Karaman	İlçe Payı(%)
Yapağı (Merinos), Hayvancılık, Ton	19.764	367.509	5,37
Yapağı (Yerli Ve Diğerleri), Hayvancılık, Ton	31.235	947.986	3,29
Keçi Kılı, Hayvancılık, Ton	3.614	86.488	4,17
Arılar (Kovan Halinde), Yeni Tip, Kovan Sayısı	460	58,699	0,78

Kaynak: TÜİK,2025

7.4.3. Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı

İlçede 2019 -2024 yılları arasındaki işletme sayıları aşağıdaki tabloda zaman serisi olarak verilmiştir. Yıllar itibariyle arıcılık faaliyeti yapan işletme sayılarına bakıldığında ilçede son yılda 11 aktif işletme vardır. Son yıllara sayı giderek artmaktadır.

Şekil 3, Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı

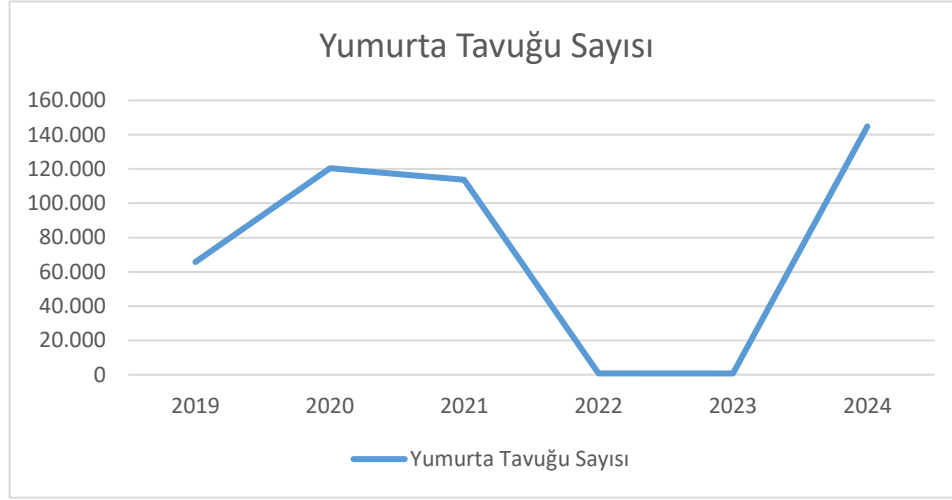

Kaynak: TÜİK,2025

7.4.4. Tavukçuluk

İlçede 2019-2024 yılları arasındaki tavukçuluk istatistikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir. Buna ilçede 2024 yılı itibarıyla 144.826 yumurta tavuğu bulunmaktadır. İlçede önceki yıllarda var olan et tavuğu son yıllarda yetiştirilmemektedir. 2022 ve 2023 yıllarında gerileyen yumurta tavuğu yetiştiriciliği 2024 yılında ilçede hızla artmıştır.

Şekil 4, Yumurta Tavuğu Sayısı, 2024

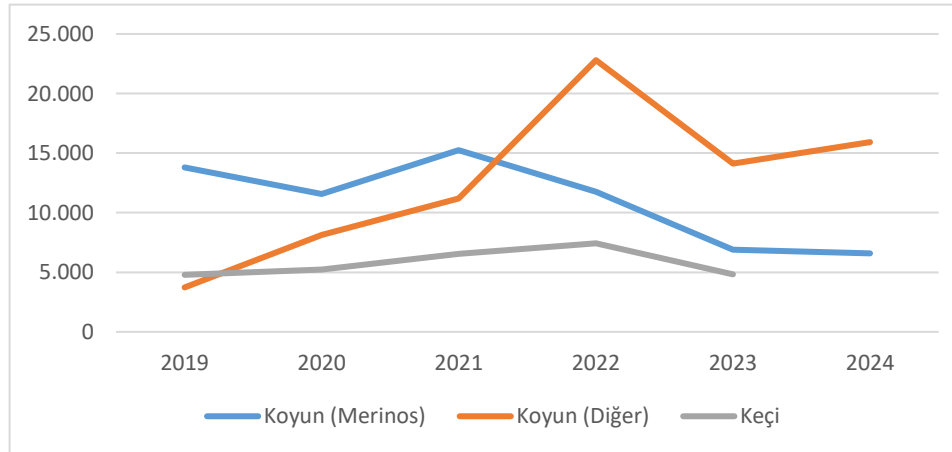

Kaynak: TÜİK,2025

7.4.5. Kırkılan Hayvan Sayısı

İlçede 2019-2024 yılları arasında kırkılan hayvan sayılarına ait istatistikler aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır. Buna göre 2024 yılı itibarıyla ilçede 15.912 diğer koyun kırılırken 7 bin civarında kıl keçisi kırılmıştır. Kırkılan merinos koyunu sayısı ise 2024 yılı itibarıyla 6588 dir.

Şekil 5, Kırkılan Hayvan Sayısı

Kaynak: TÜİK,2025

8. Doğal Kaynaklar

Kazımkarabekir ilçesi, sahip olduğu doğal kaynak çeşitliliği ve bu kaynakların büyük ölçüde bozulmamış yapısı sayesinde kırsal kalkınma süreçlerinde çevreyle uyumlu, sürdürülebilir üretim modelleri için önemli fırsatlar sunmaktadır. İlçenin doğal kaynakları başta verimli tarım arazileri, yer altı su kaynakları, maden rezervleri ve yenilenebilir enerji potansiyeli olmak üzere çeşitli alanlarda değerlendirilmelidir. Ancak mevcut durumda bu kaynaklar planlı, verimli ve sürdürülebilir biçimde kullanılmamakta; doğal potansiyel ekonomik katma değere dönüşmemektedir. Bu nedenle Kazımkarabekir'in doğal kaynaklarının doğru analiz edilerek değerlendirilmesi, kalkınmanın itici gücü olacaktır.

Kazımkarabekir'in en güçlü doğal kaynaklarından biri tarım amaçlı kullanılabilir toprak varlığıdır. İlçede 21.600 hektar tarım alanı bulunmakta olup, bu arazilerin %45'i sulanabilir niteliktedir. Düz, geçirgen ve organik madde oranı yeterli bu topraklar, özellikle tahıl, baklagil, meyve ve yem bitkileri üretimi için elverişlidir. Erozyon oranı oldukça düşük olup, toprağın korunması ve sürdürülebilir kullanımı için güçlü bir taban oluşturmaktadır.

Kazımkarabekir'in doğal kaynakları aşağıdaki gibidir.

Tablo 13, Kazımkarabekir'in Doğal Kaynakları

	Potansiyel	Mevcut Çalışma
1. Enerji Kaynakları		
1.1. Güneş	Var	Cerrahi Eğitim İnşaat GES (1 MW) (Faal) Emrullah Er GES (1 MW)(Faal)
1.2. Biyokütle	Var	Yok
2. Biyolojik Çeşitlilik		
2.1. Ormanlar	74.260 dekar orman alanına sahiptir. (Meşe, Ardıç Ağaçlar bulunmaktadır)	Orman ürünleri, hayvan otlatma ve dinlenme
2.2. Çayır ve Mera	47.000 dekar çayır-mera alanı bulunmaktadır.	Hayvan otlatma
3. Toprak		
3.1. Toprak	Var	Tarımsal faaliyetler için yüksek potansiyele sahip engebesiz, düz, sulanabilir arazi varlığına sahiptir.
4. Su Kaynakları		
4.1. Yeraltı Su Kaynakları	Yer altı su kaynakları bulunmaktadır	Sulama
4.2. Akarsular	Bölgedeki derelerin çoğunluğu mevsimlik geçici akarsulardır	Sulama
5. Mineral Kaynaklar		

5.1. Sanayi Madenleri	Manyezit, Kalker Manyezit Sodur (Sinci) Deveyatağı Kızılkırtepe Gökyataktepe Mevkii Erentepe (Sodur) Mevkii	Kalker Ocağı Yok Muhtemel 3.480.000 t. Görünür 197.500 t. Serpantinleşmiş peridotitler içinde filoniyel tipi bir cevherleşme MgO: %46,6 SiO ₂ : %1,68 CaO: %1,35
5.2. Enerji Madenleri	(Bakınız 1. Enerji Kaynakları)	

Kaynak: (MEVKA, 2021)

8.1. Yer Altı ve Yüzey Suları

İlçede doğal akarsu ya da göl bulunmamaktadır. Ancak yer altı su kaynakları, tarımsal sulama ve içme suyu açısından kullanılmaktadır. DSI verilerine göre ilçede 54 adet açılmış sondaj kuyusu mevcuttur. Bu kuyular üzerinden elde edilen su, özellikle mısır, elma ve çerezlik kabak gibi sulama isteyen ürünlerde kullanılmaktadır. Ancak son yıllarda küresel iklim değişikliği nedeniyle yer altı su seviyesi giderek düşmektedir.

Suyun sürdürülebilirliği açısından;

- Modern sulama sistemlerine geçiş (%60 oranında hâlâ salma sulama kullanılmakta),
- Su verimliliği eğitimleri ve
- Kuraklığa dayanıklı ürün desenine geçiş teşvik edilmelidir.

8.2. Maden Kaynakları ve Endüstriyel Hammadde Potansiyeli

Kazımkarabekir, manyezit ve kalker gibi endüstriyel hammadde kaynaklarına sahiptir. MTA ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı verilerine göre ilçede;

- 3.480.000 ton muhtemel manyezit rezervi
- 2.100.000 ton muhtemel kalker rezervi

Bulunmaktadır. Bu rezervler, bölgesel ölçekte çimento, refrakter malzeme ve inşaat sektöründe değerlendirilebilir. Ancak bu madenler üzerinde lisans alımı ve işletme süreçleri özel sektör eliyle sınırlı ölçekte yürütülmekte, ilçe ekonomisine doğrudan katkı sınırlı kalmaktadır. Katma değer yaratmak için madenlerin yerinde işlenmesi ve bölgesel sanayi ile entegrasyonu hedeflenmelidir.

8.3. Yenilenebilir Enerji Potansiyeli

Kazımkarabekir'in doğal kaynak envanteri içerisinde güneş enerjisi potansiyeli oldukça dikkat çekicidir. İlçe yılda ortalama 2.750 saat güneşlenme süresi ile Türkiye ortalamasının (%2.640 saat) üzerindedir. Global radyasyon düzeyi 1.600–1.800 kWh/m²/yıl seviyesindedir. Bu durum, ilçeyi Güneş Enerjisi Santrali (GES) yatırımları açısından cazip hale getirmektedir.

2023 itibarıyla ilçede faal olan 2 adet GES projesi mevcuttur:

Tablo 14, 2023 İtibarıyla İlçede Faal Olan 2 Adet GES Projesi

GES Adı	Kurulu Güç	Yatırımcı Kuruluş	Faaliyet Durumu
Cerrahi Eğitim GES	1 MW	Özel sektör (bireysel)	Aktif
Emrullah Er GES	1 MW	Özel sektör (bireysel)	Aktif

Kaynak: Derlenmiştir.⁴

Bu yatırımların sayısının artması, hem elektrik üretiminde dışa bağımlılığı azaltacak hem de belediye ve çiftçi düzeyinde enerji maliyetlerini düşürecektir. Ayrıca, tarım işletmelerinde GES destekli sulama sistemleri için hibe programlarının aktif biçimde uygulanması önerilmektedir.

8.4. Flora, Fauna ve Biyolojik Çeşitlilik

İlçe sınırları içinde geniş alanlara yayılan step bitki örtüsü ve kırsal dağlık alanlarda zengin bir flora ve fauna bulunmaktadır. Özellikle aromatik bitkiler (kekik, geven, üzerlik, nane), kelebek türleri ve endemik bitki çeşitliliği yönüyle ilçe dikkat çekicidir. Bu alanlar, gelecekte tıbbi-aromatik bitki yetiştiriciliği veya ekoturizm faaliyetleri için potansiyel teşkil etmektedir.

Kazımkarabekir'in doğal kaynakları, ilçe için ekonomik, çevresel ve sosyal kalkınma fırsatları sunmaktadır. Ancak bu kaynaklar hâlâ büyük ölçüde ham biçimde kalmakta ve ilçe dışına transfer edilmektedir. Bu nedenle:

- Doğal kaynakların yerinde işlenmesi
- Tarımda doğa dostu uygulamaların teşvik edilmesi
- Maden ve enerji yatırımlarının yerel istihdama katkı sağlaması
- Doğal kaynaklara dayalı ekoturizm ve kırsal girişimcilik modellerinin desteklenmesi

Gibi stratejilerle Kazımkarabekir'in kaynaklarını sadece tüketen değil, dönüştüren ve değerlendiren bir yapıya kavuşturmak mümkün olacaktır.

⁴ İlçe verilerinden derlenmiştir.

9. Turizm

Kazımkarabekir ilçesi, kültürel ve doğal miras unsurları bakımından zengin bir geçmişe sahip olmasına rağmen, turizm faaliyetleri açısından henüz organize bir yapıya kavuşamamış, potansiyelini tam anlamıyla harekete geçirememiş kırsal bir yerleşim birimidir. Sahip olduğu doğal peyzaj, tarımsal üretim kültürü, geleneksel mimari izler, tarihi kimlik ve düşük yapılaşma yoğunluğu sayesinde özellikle ekoturizm, agro-turizm ve kültür turizmi alanlarında ciddi fırsatlar sunmaktadır. Ancak ilçede bu değerleri organize eden, tanıtan ve gelir getiren bir turizm altyapısı oluşturulmamıştır. Bu sebeple Kazımkarabekir'in turizm vizyonunun yeniden şekillendirilmesi gerekmektedir.

Konya-Karaman arasında Hacıbaba Dağı eteklerinde yer alan İlçemizin tarihi muhtelif zamanlarda ortaya çıkan kazılardan, ansiklopedik bilgilerden ve benzeri birçok belgeden elde edilen verilere göre, Hititlere kadar uzanır.

Şekil 6, Kazımkarabekir

Kaynak: <https://www.kazimkarabekir.bel.tr/kazimkarabekir/ilce-rehberi/ilcenin-adi>

9.1. İlçenin Tarihi Yapısı

Uzun zaman Romalılar tarafından ticari, dini, askeri bakımdan önemli bir üs, posta ve ticaret yolu üzerinde bir merkez olarak kullanılan İlçemiz büyük seyyah Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sine de konu olmuştur (T.C. Kazımkarabekir Kaymakamlığı, 2025).

Kazımkarabekir şimdiki adını İstiklal Harbimizin Şark Cephesi Komutanı Korgeneral (Ferik) Kazımkarabekir Paşa'nın aslen buralı olması dolayısıyla almıştır. Selçuklular, beylikler ve Osmanlı

devrinde “Gaffiriyet”, “Gefr-İyad” anılan İlçeye Cumhuriyet döneminden önce “Gafferiyat” denilmiş, 1956 yılında Kazımkarabekir adı verilmiştir. Buraya öteden beri “Kasaba” da denilegelmiştir.

Kasaba diye anılması ile ilgili bir görüş şöyledir; Bu yörelere Türkler yerleşmeye başladıklarında ilçe ve civarında bir yerleşim merkezi kurulmuş, ilk kurulan bu yerleşim birimine başlarındaki Türkmen beyinin adından dolayı “Kasaba-i Mahmudlar” (Mahmutlar Kasabası) denilmiş. Daha sonra bu kasaba halkı şimdiki merkezimize yerleşmiş ve kasaba ismi böylece söylenegelmiştir.

Osmanlı harfleriyle yazılmış “Lugat-ı Tarihiye ve Coğrafya” adlı lüğatin V. Cildinin G bölümünde buranın adı “Gaffar Abad” olarak geçmektedir. XIX. yüzyıl sonlarında hem “Gafr-i yâd” ve hem de “Kasaba” denildiği olmuştur (T.C. Kazımkarabekir Kaymakamlığı, 2025).

Karamanoğulları Beyliği devrinde İlçemizin arazilerinin büyük bir bölümünün (Karamanoğlu İbrahim Bey) İmareti’nin vakfı olduğu ilgili kaynaklarda yazılıdır. Bu tarlaların mevkii; İlisıra (Yollarbaşı), Bosala, Letere, Yağmurlar, Karacalar, Sınıkahır tarlaları ile Erayda kışlığı ve Düdükümmü toprakları da dahil olmak üzere) sınırlandırılarak gösterilmiştir.

Karamanoğulları çağında, Osmanlıların gerileme çağlarına kadar önemli bir Türk-İslam kasabası olarak Gaferiyad’ta İslami birçok mabetten başka, Karamanoğulları çağının yapısı olan, kadın ve erkekler için ayrı ayrı bölümleri bulunan hamamı, 3 tane medresesi, 6 tane okulu ve yine Karamanoğulları yadigarı bir bedesteni vardır.

Başbakanlık arşivinin S.42, H.30’daki kayda göre Osmanlılar zamanında kasaba adı ile 18 köyü olan ve Konya İli’nin 25 ilçesinden birisi iken, Gaferiyad 1885 tarihinden itibaren bucak durumuna indirilmiştir. Üzerinde 1260 tarihi bulunan ve İlçe merkezi olduğunu belirleyen Kaza-Yı Gaferiyad mührü zamanın Başbakanı Adnan Menderes’e verilmiştir. 1878 Konya İl Yıllığında ise İlçe, bucak merkezi olarak gösterilmektedir.

4 İl ve 5 İlçe Kurulması Hakkındaki 15.06.1989 tarih ve 3578 sayılı Kanun ile Karaman ilçesi Konya ilinden ayrılarak Karaman ili adı ile il merkezi olarak kurulmuş ve Kazımkarabekir bucağı aynı Kanun ile Karaman iline bağlı Kızılyaka bucağı ile birleşerek Kâzımkarabekir ilçesi adı altında 17 köyü ile tarihte sahip olduğu ilçelik unvanına tekrar kavuşmuştur. Daha sonra İlçemizin Kızılyaka bucağına bağlı Alanözü, Ağaçoba, ve Habiller köyleri 24.10.1991 tarih ve 21031 Sayılı Resmi gazetede yayınlanan kararla İlçemizden ayrılarak Konya ili Güneysınır ilçesine; yine Kızılyaka bucak merkezi ve bağlı Başkışla, Bozkandak, Damlapınar, Göcer, Muratdede, Şıhlar ve Yılangümü köyleri 22.02.1993 tarih ve 21504 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan kararla İlçemizden ayrılarak Karaman ili merkez ilçesine bağlanmıştır. 1955 yılında ünlü Türk komutanı Kâzım Karabekir Paşanın dedesinin ve babasının Karabekirlerden olması dolayısıyla ilçenin adı değiştirilerek Kâzım Karabekir olmuştur.

Şekil 7, Kazım Karabekir

Kaynak: <https://www.mevka.org.tr/assets/upload/dosyalar/kazimkarabekir-ilce-raporu.pdf>

Tablo 15, Kâzımkarabekir Turizm Envanteri Tablosu

Varlık Adı	Varlık Türü	Varlık Yeri
Tarihi Yapılar		
Akarköy Köyü Camii	Cami	Kazımkarabekir
Emineddin Camii	Cami	Kazımkarabekir
Nalbastı Hacı Mehmet (Taç Hoca) Camii	Cami	Kazımkarabekir
Özyurt Köyü Camii	Cami	Kazımkarabekir
Ulu (Gaferiyat- Büyük- Nevruzoğlu) Camii	Cami	Kazımkarabekir
Kazımkarabekir Büyük Cami	Cami	Kazımkarabekir
Gaferiyat Hamamı	Hamam	Kazımkarabekir
Gaferiyat Bedesteni	Bedesten	Kazımkarabekir
Kazımkarabekir(Gaferiyat) Karaman Kapısı	Kalesi	Kültürel
Tarihi Şahsiyetler		
Kazım Karabekir	Tarihi Şahsiyetler	Kazımkarabekir

Kaynak: (MEVKA, 2019)

9.2. İlçenin Potansiyel Turizm Türleri

Kazımkarabekir'in sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel özellikler bir arada değerlendirildiğinde aşağıdaki turizm türleri öne çıkmaktadır:

- Ekoturizm:** Bozulmamış kırsal peyzaj, organik tarım yapılan alanlar, doğa yürüyüş parkurları için uygundur. Çevreci bungalov konaklama, kamp alanı, bisiklet rotaları kurulabilir.

- b. **Agro-Turizm (Tarım Turizmi):** Elma bahçeleri, çerezlik kabak üretim alanları, nohut tarlalarında hasat deneyimi sunulabilir. Ziyaretçilerin yerel ürünlerle kahvaltı yapabileceği çiftlik evi modelleri kurulabilir.
- c. **Kültür Turizmi:** Kazım Karabekir Paşa'ya ait tarihi izler ve aile mezarlığı potansiyel turizm durakları arasındadır. Geleneksel köy mimarisi korunarak “açık hava köy müzesi” modeli geliştirilebilir.
- d. **Gastronomi Turizmi:** Nohutlu bulgur pilavı, kurutulmuş kabak dolması, taş fırın ekmeği gibi yerel lezzetlerin deneyimlenebileceği mutfak atölyeleri kurulabilir.

9.3. İlçenin Turizm Değerleri

9.3.1.Kazımkarabekir Büyük Cami

Kazımkarabekir İlçe Merkezindedir. Enine planlı, Kazımkarabekir İlçesine özgü taşla yapılmış, Karamanoğullarının en güzel eserlerinden birisidir. Üst örtüyü tutan silindir ve kare formlu sütunlar kible duvarına üç paralel sahin halinde uzanır. Son cemaat yeri ahşap örtülü ve 7 taş kaideli ahşap sütunludur. Minberin korkulukları ajur tekniğinde işlenmiş, bunların yanlarına nesih yazılar yazılmıştır. Mihrabı kesme, sıraltı, mozaik tekniğinde, geometrik bezemeli çinilerle kaplanmış, etrafına da 6 köşeli çiniler yerleştirilmiştir (Karaman Valiliği, 2013).

Şekil 8,Kazımkarabekir Büyük Cami

Kaynak: <https://www.turkiyenintarihi.eserleri.com/?oku=893>

9.3.2.Kazımkarabekir Hamamı

Karaman Kazımkarabekir ilçesinde bulunan bu hamamın yapım tarihini belirten bir kitabesi bulunmamakla birlikte, XIII.yüzyılda, Selçuklular tarafından yapıldığı sanılmaktadır. Türk sanatının hamam mimarisinin ilk örneklerinden olan bu yapı, kesme taş ve moloz taştan yapılmıştır. Hamam soyunmalık, ılık ve sıcak bölümlerinden oluşmuştur. Bu bölümlerin üzeri kubbelerle örtülmüştür. Hamam günümüzde harap bir durumdadır (Karaman Valiliği, 2013).

Şekil 9, Kazımkarabekir Hamamı

Kaynak: <https://www.turkiyenintarihiyerleri.com/?oku=935>

9.3.3.Kazım Karabekir Paşa'yı Anma Törenleri

İstiklal savaşımızın unutulmaz kahramanlarından, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün silah arkadaşı Kazım Karabekir Paşa adına memleketi Karaman'ın Kazımkarabekir İlçesinde vefat yıldönümünde anma töreni yapılır. Kazımkarabekir İlçesinde 26 Ocak tarihlerinde anma törenleri yapılmıştır (Karaman Valiliği, 2013).

9.3.4.Kasaba Taşı

Karaman çevresinde özellikle Kâzım Karabekir'de taş ocaklarından elde edilen taşta halk arasında "Kasaba taşı" veya "saytaşı" olarak adlandırılmaktadır. Taşın elde edildiği yörede üçüncü zamanda hızlı ve yavaş aşınma, tortulanmalar sonucu oluşan neojen kalker tabakalarının geniş bir alana yayılmış olmasından dolayı kasaba taşı bol miktarda elde edilmiştir. Bu tip taşlar aynı zamanda Antalya'nın Elmalı ve Kayseri'nin Bünyan ilçelerinde de çıkartılmaktadır.

Kasaba taşı Kâzım Karabekir, Mecidiye, İlistra, Yazılı ve Kürtderesi köylerinden çıkarılmaktadır. Ocaklardan çıkartılan kasaba taşı Kâzım Karabekir'in hemen hemen tüm sivil mimarisinde kullanılmıştır. Mimaride kullanılan en eski örneği Gaferyad Büyük Camii'dir. Monografi de

incelediğimiz tüm dini ve sivil yapılarda kasaba taşı bulunmaktadır (Kazımkarabekir Belediyesi, 2025).

Şekil 10, Kasaba Taşı

Kaynak: <https://www.kazimkarabekir.bel.tr/kazimkarabekir/ilce-rehberi/kasaba-tasi>

9.3.5. Nalbastı Cami

İnşa kitabesi olmayan caminin yapılış tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte mimari ve süsleme özelliklerine dayanarak 15. Yy sonlarında yapıldığı tahmin edilmektedir.

Şekil 11, Nalbastı Cami

Kaynak: <https://www.kazimkarabekir.bel.tr/kazimkarabekir/ilce-rehberi/nalbasti-cami>

9.3.6. Hacıbaba Dağı

Hacıbaba Dağı (Busala Dağı) 2481 metre yüksekliğindeki zirvesiyle İç Anadolu Bölgesi'nin Konya Bölümünde en yüksek noktadır. Kazımkarabekir'in güneybatısındaki Hacıbaba Dağı ile kuzeydoğusundaki Karadağ (2271 metre) volkan topluluğu arasında geniş aşınım düzlükler uzanır.

İlçenin sınırları içerisinde yer alan ve kuzeybatı - güneydoğu istikametinde uzanan Hacıbaba Dağı, Orta Toroslarla İç Anadolu Platosunun birbirine bağlandığı geniş bölgede olup, Orta Torosların İç Anadolu'ya doğru bir uzantısını teşkil eder.

Şekil 12, Hacıbaba Dağı

Kaynak: <https://www.kazimkarabekir.bel.tr/kazimkarabekir/ilce-rehberi/hacibaba-dagi>

9.3.7. Yöresel Lezzetleri

Çok eski tarihi geçmiş olan, farklı ekonomi ve kültürlerin karışıp kaynaştığı Karaman ve Kazımkarabekir, birçok medeniyetlere beşiklik etmiş, en eski çağlardan itibaren bölgeler arasındaki kültür aracılığı rolünü de üstlenmiştir. İlimizde söz konusu medeniyetlerin özelliklerini yansıtan, tarihi, turistik, kültürel ve arkeolojik bakımdan önem arz eden birçok eser vardır. Hititlerden başlamak üzere Roma, Bizans, Karamanoğulları ve Osmanlılardan kalma çok sayıda anıt, yazıt, kilise, manastır, kale, köprü, sarnıç, cami, medrese, türbe, kümbet, han, hamam gibi asırlık eserler bulunmaktadır. Karaman Mutfağı tarımsal ürün ağırlıklıdır. İlde bulgur pilavı başyemek olarak hemen her gün yenilmektedir. Özel günlerde şebit pilav ve etli ekmek yapılır. Arabaşı çorbası, Calla, Gılan Böreği, Guymak, Zülbiye, Batırık, Zerde, Palize tatlısı yöreye özgü yemeklerdir. Karaman yöresine ait 200 civarında çorba, yemek ve tatlı çeşidi bulunmaktadır.

Şekil 13, Arabaşı Çorbası

Kaynak: <https://www.karamandayoresellezzetler.com.tr/Gallery/Index/>

Fırın kebabı, kırma böreği, ermenek helvası, bıldırcın dolması, çullama, çoban kavurma, piliç dolması, töğmeken, domates dolması, zeyve kebabı, lokur, eğey dolması, etli kuru fasülye, batırıl, papara ve sulu pilav yöreye özgü diğer lezzetlerdendir.

10. Ulaşım

Kazımkarabekir ilçesi, İç Anadolu'nun güneyinde, Karaman il merkezine yaklaşık 25 km mesafede yer almasına rağmen, ulaşım altyapısı bakımından sınırlı olanaklara sahip kırsal bir yerleşim konumundadır. İlçenin karayolu bağlantısı temel düzeyde yeterli görünmekle birlikte, toplu taşıma düzeni, kırsal mahallelerin erişilebilirliği ve yük taşımacılığı kapasitesi açısından gelişmeye açık birçok alan bulunmaktadır. Özellikle tarım, hayvancılık ve turizm gibi alanlarda kalkınma hedeflerinin ulaşılabilir olması, ulaşım ağlarının güçlü ve sürdürülebilir yapıda olmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle ulaşım altyapısının stratejik şekilde güçlendirilmesi, ilçenin sosyal ve ekonomik gelişimi açısından öncelikli konulardan biridir.

10.1. Karayolu Ulaşımı

Kazımkarabekir, Karaman il merkezine bağlanan Karaman-Kazımkarabekir Devlet Yolu (D345) üzerinden ulaşılabilir durumdadır. Bu yol, ilçeye giriş-çıkış sağlayan ana arter olmakla birlikte, çift yönlü asfalt yol niteliğindedir ve genel olarak iyi durumdadır. Ancak ilçeden doğrudan Konya, Ereğli veya Adana yönüne uzanan bölgesel bağlantılar sınırlıdır. İlçenin çevre yerleşimlere erişimi, genellikle Karaman il merkezine uğrayarak sağlanmaktadır.

İlçeye bağlı kırsal mahallelerin karayolu bağlantıları ise mevsimsel olarak sorunlu hale gelmektedir. Özellikle kış aylarında, kar ve buz nedeniyle bazı köy yollarında ulaşım aksamakta, bu durum özellikle acil sağlık ve eğitim hizmetlerinde kesintilere neden olabilmektedir.

10.2. Toplu Taşıma ve Yolcu Erişimi

Kazımkarabekir ilçesinde düzenli olarak çalışan şehirlerarası otobüs veya minibüs terminali bulunmamaktadır. Ulaşım daha çok bireysel araçlarla veya Karaman merkezden hareket eden minibüslerle sağlanmaktadır. İlçeye Karaman'dan günde 4 sefer düzenli minibüs hattı çalışmaktadır; bu hatlar özellikle öğrenciler ve kamu çalışanları tarafından kullanılmaktadır.

İlçe içi ulaşım da belediye hizmet aracı dışında toplu taşıma hizmeti bulunmamaktadır. Bu durum, yaşlılar, kadınlar ve geliri düşük bireylerin kamu hizmetlerine erişimini kısıtlamaktadır. Ayrıca turizm potansiyelini harekete geçirecek şekilde ilçeye düzenli taşıma sağlayan rotalar veya turlar henüz geliştirilmemiştir.

10.3. Kırsal Mahallelere Ulaşım Durumu

Kazımkarabekir ilçesine bağlı 3 belde ve 5 kırsal mahalle bulunmaktadır. Bu mahallelerin bazılarında asfalt yol ile ulaşım sağlanmakta, ancak bir kısmı stabilize köy yolları üzerinden ulaşılabilir

durumdadır. Kırsal mahallelerde yaşayan nüfusun büyük bölümü tarımsal üretimle uğraştığı için bu yollar aynı zamanda tarımsal lojistik yolları olarak da işlev görmektedir.

Tablo 16, Kırsal Mahallelere Ulaşım Durumu

Kırsal Mahalle	Ulaşım Tipi	Durum
Mecidiye	Asfalt yol	Ulaşım düzenli
Üçkuyu	Stabilize yol	Kış aylarında sorunlu
Akarköy	Asfalt + stabilize	Kısmen erişilebilir
Kızılkuyu	Stabilize yol	Zemin bozuk
Sinci	Asfalt yol	İyi durumda

Kaynak: Derlenmiştir⁵

Bu mahallelerin merkeze olan mesafeleri 5–20 km arasında değişmekte olup, bazı yerleşimlerde servis taşımacılığı tamamen bireysel çaba ile sağlanmaktadır.

10.4. Yük Taşımacılığı ve Tarımsal Lojistik

İlçede tarım ve hayvancılık sektörlerinin etkin olması nedeniyle, lojistik taşımacılık hayati öneme sahiptir. Ancak ilçe sınırlarında bir nakliye kooperatifi ya da organize yükleme/boşaltma alanı bulunmamaktadır. Üreticiler genellikle kendi araçlarıyla ya da bireysel anlaşmalar yoluyla ürünlerini Karaman'a taşımaktadır.

Tarımsal ürünlerin Karaman Ticaret Borsası veya il dışı alıcılara ulaştırılması sürecinde soğuk zincir altyapısı bulunmadığından, özellikle elma ve sebze-meyve ürünlerinde fire oranı yüksektir. Bu eksiklik, hem üretici gelirini azaltmakta hem de tarımsal sürdürülebilirliği olumsuz etkilemektedir.

10.5. Erişilebilirlik Endeksi

2013 yılında MEVKA koordinasyonunda hazırlanan erişilebilirlik analizinde TR 52 Bölgesi ilçeler ölçeğinde belirtilen yöntem marifeti ile erişilebilirlik çalışması yapılmış, farklı ulaşım modlarına göre ve belirlenmiş erişim merkezlerine göre farklı erişilebilirlik endeks ve haritaları çıkarılmıştır. Erişilebilirlik çalışması kapsamında ayrıca ilçeler ölçeğinde kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşım modlarının tümünün endekse olan etkileri de hesaba katılarak sentez erişilebilirlik endeksi ve haritası da ortaya çıkarılarak değerlendirilmiştir.

TR52 Bölgesi sınırları içerisinde kalan iki il; Konya ve Karaman, ilçeleri çerçevesinde karayolu erişilebilirlikleri açısından irdelendiğinde, Konya İli merkez ilçelerinden çepere doğru azalan bir erişilebilirlik görülmektedir. Karayolu altyapısı ortalaması açısından yüksek standartlara sahip olan

⁵ İlçe verilerinden derlenmiştir.

bölgenin erişilebilirlik endeksleri 25 ile 100 arasında tespit edilmiş, bölgede erişilebilirlik endeksinin ise genellikle 50'nin üzerinde olduğu görülmektedir.

Bütünleşik erişilebilirlik analizi bağlamında TR 52 bölgesinin nüfus açısından da lider merkezleri olan Meram, Selçuklu ve Karatay en erişilebilir noktalar. Bu merkezler dışında erişilebilirliği öne çıkan merkezler aynı zamanda kara ve demiryolu güzergâhları açısından da erişilebilirliği ortalama ya da ortalamanın da üzerinde olan merkezlerdir.

İlçenin bu analiz çalışmasında farklı ulaşım modlarına göre erişilebilirlik düzeyleri aşağıdaki tabloda detaylı olarak verilmiştir.

Tablo 17, Karapınar İlçesi Erişilebilirlik Endeksi

Karayolu erişilebilirlik endeksi	Havayolu erişilebilirlik endeksi	Demiryolu erişilebilirlik endeksi	Mersin limanına erişim endeksi	İzmir limanına erişim endeksi	Limanlara erişim	Nüfus merkezlerine erişim endeksi	Bütünleşik erişim endeksi (kara-havadeniz)
59	68	17	48	34	41	40	42

Kaynak: (MEVKA, 2019)

Kazımkarabekir ilçesi, ulaşım açısından temel erişim olanaklarına sahip olmakla birlikte, kırsal yerleşimlerin etkin ulaşımı, toplu taşıma sistemlerinin çeşitlendirilmesi ve üretici-tüketici zincirinin lojistikle desteklenmesi gibi konularda gelişmeye açık durumdadır. Ulaşım altyapısının güçlendirilmesi, sadece fiziksel erişim değil aynı zamanda ekonomik faaliyetlerin artması, sosyal bütünlüğün sağlanması ve turizm gibi yeni sektörlerin gelişimi açısından da temel bir gerekliliktir. Bu nedenle Kazımkarabekir'in ulaşım vizyonu, kırsal kalkınma hedefleriyle birlikte planlanmalıdır.

11. Diğer Hususlar

Kazımkarabekir ilçesi, kırsal kalkınma hedeflerinin başarılması için yalnızca ekonomik ve sosyal göstergelerde değil; aynı zamanda altyapısal, yönetsel ve sosyal dayanıklılık gibi alanlarda da gelişim ihtiyacı barındıran bir yapıya sahiptir. “Diğer hususlar” başlığı altında ele alınan konular, ilçenin uzun vadeli planlama vizyonunu, krizlere karşı dayanıklılığını ve dijital çağın gerekliliklerine uyum kapasitesini belirleyen önemli bileşenlerdir. Bu çerçevede; dijital altyapı, afet riski ve iklim dayanıklılığı, kamu hizmetlerine erişim, sosyal yardımlar ve sivil toplum yapısı, Kazımkarabekir’in bütüncül gelişmişliğini şekillendiren temel alanlar olarak değerlendirilmektedir.

11.1. Dijital Altyapı ve Erişim

Kazımkarabekir ilçesinde dijital altyapı gelişimi son yıllarda hızlanmış olmakla birlikte hâlen birçok alanda yetersizlikler mevcuttur. İlçede fiber internet erişimi sadece merkez mahallede mevcuttur; kırsal mahallelerde hâlen ADSL ve mobil veri üzerinden bağlantı sağlanmaktadır. Bu durum, özellikle uzaktan eğitim, e-devlet hizmetleri, e-ticaret ve tarımsal dijitalleşme uygulamalarında sorunlara neden olmaktadır.

e-Devlet sistemlerine erişimde yaşlı bireylerin ciddi destek ihtiyacı bulunurken, gençlerin dijital iş gücüne yönlendirilmesi için bilişim odaklı eğitimler eksiktir. İlçede aktif bir halk kütüphanesi veya bilişim erişim merkezi bulunmamaktadır. Bu durum dijital bölünmeyi derinleştirmekte ve bilgiye erişimde fırsat eşitsizliğine yol açmaktadır.

11.2. Afet Riski ve İklim Dayanıklılığı

Kazımkarabekir, birinci derece deprem bölgesinde yer almamakla birlikte, İç Anadolu fay hatlarına yakınlığı nedeniyle orta düzeyli sismik risk taşımaktadır. İlçedeki yapı stoğunun büyük kısmı eski betonarme ve yığma yapılardan oluşmaktadır. 2023 yılı AFAD İlçe Risk Analizi’ne göre, ilçedeki yapıların %43’ü deprem yönetmeliğine uygun değildir.

Ayrıca, ilçede görülen yarı kurak iklim ve son 10 yılda azalan yağış miktarları nedeniyle kuraklık tehdidi artmıştır. Tarımsal üretim alanları için toprak erozyonu, su kıtlığı, ani dolu yağışları ve geç donlar iklim değişikliğine bağlı olarak öne çıkan afet türleri arasında yer almaktadır.

İlçede AFAD’a bağlı bir arama-kurtarma birimi veya eğitimli gönüllü ekip bulunmamaktadır. Afet bilinci eğitimleri, sivil savunma planları ve iklim adaptasyon stratejileri eksiktir.

11.3. Kamu Hizmetlerine Erişim

Kazımkarabekir’de kamu hizmetlerinin mekânsal yaygınlığı sınırlıdır. İlçede;

- 1 Kaymakamlık,
- 1 Belediye Başkanlığı,
- 1 Nüfus Müdürlüğü,
- 1 Tapu ve Kadastro Şefliği,
- 1 Jandarma Komutanlığı,
- 1 Sağlık Merkezi

bulunmakta, ancak SGK, noter, İŞKUR, Tapu Kadastro İl Müdürlüğü gibi kurumlar için il merkezine gitmek zorunludur. Bu durum özellikle yaşlılar, kadınlar ve engelli bireyler için ciddi erişim sorunu yaratmaktadır.

Mobil hizmet birimleri (örneğin e-Devlet aracı, gezici sağlık aracı vb.) ilçede uygulanmamaktadır.

11.4. Sosyal Yardımlar ve Kırılgan Gruplar

İlçede sosyal yardımlara bağımlı hane sayısı yüksek düzeydedir. 2023 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) verilerine göre:

- Toplam 478 hane düzenli sosyal yardım almaktadır (nüfusun %36’sı)
- En çok yardım alan gruplar: yaşlılar, engelliler, tek ebeveynli kadınlar
- Her ay ortalama 600.000 TL yardım dağıtılmaktadır

Bu göstergeler, gelir eşitsizliğinin yüksek, yoksulluk oranının ise belirgin olduğunu ortaya koymaktadır. Sosyal yardımların geçici çözüm olduğu göz önünde bulundurulduğunda, kırılgan grupların üretime katılımını sağlayacak sosyal girişimcilik ve beceri geliştirme programları teşvik edilmelidir.

11.5. Sivil Toplum, Kooperatifler ve Yerel Katılım

Kazımkarabekir’de sivil toplum faaliyetleri oldukça sınırlı düzeydedir. 2023 verilerine göre ilçede yalnızca;

- 1 Ziraat Odası,
- 1 Esnaf ve Sanatkarlar Odası,
- 1 Tarım Kooperatifi,
- 1 Spor Kulübü Derneği

Aktif olarak faaliyet göstermektedir. Kadın veya gençlik derneği bulunmamaktadır. Bu yapı, yerel kalkınma politikalarının katılımcı bir zeminde gelişmesini engellemekte, karar alma süreçlerinin merkezileşmesine neden olmaktadır. Sivil toplumun güçlendirilmesi, yerel liderliğin artırılması ve sosyal kooperatifliğin desteklenmesi ilçede kalkınma sürecine ivme kazandıracaktır.

İlçeye ilişkin tespit edilen diğer sorunlar aşağıda belirtilmiştir:

- Kızılkuyu Mahallesi'nde çocuk parkı spor sahası, Kültür Merkezi vb sosyal tesislerin yapılması ihtiyacı vurgulanmıştır.
- En önemli problemlerden bir tanesi kanalizasyon problemidir. Ayrıca içme suyu yetersizlikleri yaşanmaktadır. İlçe halkının beklediği yer altı sulama projesinin bir an önce tamamlanmasıdır.
- Uzak mahallelerinden kent merkezine ulaşım konusunda ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Belediye otobüsü sayısı artırılmalıdır.
- Köyden mahalleye dönüşen tüm mahallelerde güvenliğin sağlanmasına yönelik tedbirlerin alınması gerektiği belirtilmiştir.

Kazımkarabekir ilçesinin sürdürülebilir kalkınması, sadece ekonomik göstergelere değil; aynı zamanda altyapısal yeterlilik, dijitalleşme, afetlere hazırlık, sosyal kapsayıcılık ve yerel katılım gibi geniş kapsamlı unsurlara bağlıdır. Bu nedenle “diğer hususlar” olarak görülen her bir başlık, aslında kalkınmanın görünmeyen temellerini oluşturmaktadır. Bu alanlarda yapılacak stratejik müdahaleler, ilçenin sadece bugünü için değil, gelecekteki dirençli ve kapsayıcı kalkınma hedefleri için de kritik bir etkiye sahip olacaktır.

12. GZFT

Kazımkarabekir ilçesi, İç Anadolu'nun kırsal dokusunu taşıyan, geleneksel üretim biçimleri ile tarımsal faaliyetlerin hâkim olduğu, doğal ve tarihi değerleri ile dikkat çeken bir yerleşim birimidir. İlçenin sürdürülebilir kalkınma süreci, mevcut güçlü yönlerinin stratejik fırsatlara dönüştürülmesi ve zayıf yönlerin tehditlere dönüşmeden yönetilmesine bağlıdır. Aşağıda sunulan GZFT analizi, Kazımkarabekir'in kırsal kalkınma perspektifinden değerlendirilmesini sağlamaktadır.

Güçlü Yönler

- Tarım ve hayvancılığa uygun geniş arazi yapısı: İlçenin %56'sı tarım arazisi olup, düz ve sulanabilir alan oranı yüksektir. Tahıl, bakliyat, meyve ve yem bitkilerinde yüksek verim elde edilmektedir. Mısır ve çerezlik kabak üretimi il bazında ön sıralardadır.
- Doğal peyzaj ve temiz çevre: Sanayileşme düzeyi düşük olduğu için hava, toprak ve su kirliliği yok denecek kadar azdır. Bu durum, organik tarım ve ekoturizm faaliyetleri için çevresel avantaj sunmaktadır.
- Güneş enerjisi potansiyeli yüksek: 2.750 saat/yıl güneşlenme süresi ile GES yatırımları için bölgesel cazibe merkezidir. Şu an faal 2 adet GES mevcuttur.
- Sessiz, güvenli ve sosyal bütünlüğü güçlü bir yerleşim yapısı: Suç oranları düşüktür. Aile yapısı geleneksel; dayanışma güçlüdür. Toplumsal huzur seviyesi yüksektir.
- Tarımsal bilgi birikimi olan insan kaynağı: Kırsal üretim tecrübesi yüksek, tarım ve hayvancılığa hâkim bir yerel nüfus mevcuttur. Bu, eğitimle desteklenirse nitelikli üretici potansiyeli oluşturur.

Zayıf Yönler

- Nüfusun azlığı ve yaşlı nüfus oranının yüksekliği: Toplam nüfus sadece 4.683'tür ve yaş bağımlılık oranı %51,29'dur. Genç nüfusun göç eğilimi yüksektir. Bu durum iş gücü temelli kalkınma planlarını zorlaştırmaktadır.
- Sanayi ve ticaret altyapısının gelişmemiş olması: İlçede OSB, organize pazar alanı ya da işleme tesisi yoktur. Tarımsal ürünler işlenmeden satılmakta, katma değer ilçede kalmamaktadır.
- Dijital ve fiziksel altyapı yetersizlikleri: Fiber internet sadece merkezde vardır; kırsalda bağlantı zayıftır. Kırsal mahalle yollarının bir kısmı hâlen stabilize zeminedir. Soğuk zincir, lojistik merkezi, toplu taşıma altyapısı eksiktir.
- Kurumsal kapasite düşüklüğü: İlçede yerel STK sayısı çok azdır. Kadın, gençlik ve tarımsal üretici örgütlenmesi yeterince kurumsallaşmamıştır. Kamu hizmetleri sınırlıdır.

- Eğitim ve sağlık hizmetlerinde uzmanlık eksikliği: Lise düzeyinde mesleki çeşitlilik yoktur. İlçede kadın doğum, çocuk hastalıkları gibi branş uzmanları yoktur. Gençler dışarıda eğitim almak zorundadır.

Fırsatlar

- TR52 Bölge Planı ve ulusal kırsal kalkınma destekleri: Tarıma dayalı ihtisas OSB'ler, kırsal turizm rotaları, genç çiftçi hibeleri ve kırsal kadın kooperatifleri gibi pek çok program Kazımkarabekir için uygundur.
- Agro-turizm ve ekoturizmde model olabilecek yapı: Tarımın ve doğanın iç içe olması, sessiz ve doğal çevre; agro-turizm, gastronomi turizmi ve el sanatları deneyimi için örnek teşkil edebilir.
- Güneş enerjisi yatırımlarıyla enerji ekonomisine geçiş: GES yatırımlarının yaygınlaşmasıyla çiftçiler için enerji maliyetleri düşürülebilir. Enerji kooperatifçiliği desteklenebilir.
- Kadın ve genç odaklı sosyal girişim potansiyeli: Kadın emeği, tarımsal ürün işleme, yerel lezzetler ve el sanatlarında kooperatifleşmeye uygundur. Gençlerin dijital becerileri sosyal girişimcilikle birleştirilebilir.
- Karaman-Konya-Adana lojistik hattına yakınlık: Karaman'a 25 km, Konya'ya 140 km mesafede olması ulaşım ve tedarik zincirine entegrasyonu kolaylaştırır.

Tehditler

- Göç ve genç nüfusun ilçede kalamaması: Yükseköğretim, iş fırsatları ve sosyal imkânlar nedeniyle gençlerin ilçeyi terk etmesi, yaşlanma sürecini hızlandırmakta ve üretim kapasitesini azaltmaktadır.
- Kuraklık, su stresi ve iklim değişikliği: Yer altı su seviyeleri düşmektedir. Tarımsal üretim yaz aylarında su kıtlığına maruz kalmaktadır. Geç don olayları artmaktadır.
- Tarımsal girdilerde dışa bağımlılık ve maliyet artışı: Gübre, mazot, tohum ve ilaç fiyatlarındaki artış, küçük üreticileri üretimden vazgeçme noktasına getirebilir.
- Sosyal yardıma bağımlılık ve üretimden kopma riski: Nüfusun %36'sı sosyal yardımlardan faydalanmaktadır. Bu durum, üretime dayalı yaşam tarzının geri planda kalmasına neden olabilir.
- Doğal kaynakların plansız kullanımı: Manyezit ve kalker gibi madenler plansız çıkarılırsa çevre tahribatına neden olabilir. GES'lerin tarım arazisine kurulması da benzer risk taşır.

Kazımkarabekir ilçesi; doğal kaynakları, tarım potansiyeli, sosyal huzur ortamı ve tarihsel kimliği ile güçlü ve fırsatlarla dolu bir kalkınma zemini sunmaktadır. Ancak nüfus küçüklüğü, kurumsal kapasite zayıflığı ve altyapı eksikleri gibi yapısal zayıflıkların giderilmesi şarttır. Bu bağlamda, ilçenin doğal kaynakları koruyarak kalkınma, insan kaynağını üretken hale getirme ve kooperatifçilik temelli kırsal

dönüşüm gibi temel eksenlerde stratejik yönetime ihtiyacı bulunmaktadır. GZFT analizinden elde edilen bulgular, ilçeye yönelik politikaların somut ihtiyaçlara ve özgün avantajlara göre tasarlanmasını mümkün kılmaktadır.

13. Kazımkarabekir'in Gelişmesine Yönelik Proje Önerileri

Kazımkarabekir ilçesinin sosyal, ekonomik ve kültürel kalkınmasını desteklemek amacıyla, saha verilerinin yanı sıra katılımcı planlama anlayışı çerçevesinde bir odak grup toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Toplantının katılımcı listesi aşağıdaki gibidir;

- Durmuş Demir (Belediye Başkanı)
- Yasin Günaltay (Belediye Başkanlığı)
- Ramazan Boyacı (Kaymakamlık)
- Zahide Toprak (Kazımkarabekir Çok Programlı Anadolu Lisesi)
- Duygu Barut (Kazımkarabekir Gençlik Merkezi)

Odak grup toplantısında ilçenin temel sorun alanları, mevcut potansiyelleri ve gelişme fırsatları birlikte değerlendirilmiş; paydaşların görüş ve önerileri doğrultusunda öncelikli müdahale alanları belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların deneyim ve beklentileri doğrultusunda, ilçenin özgün yapısına uygun stratejik yatırım konuları ortaya konmuştur.

Odak grup toplantısına ait görüntüler aşağıdaki gibidir;

Şekil 14, Odak Grup Görüntü 1

Şekil 15, Odak Grup Görüntü 2

Şekil 16, Odak Grup Görüntü 3

Şekil 17, Odak Grup Görüntü 4

Şekil 18, Odak Grup Görüntü 5

Şekil 19, Odak Grup Görüntü 6

Toplantıdan elde edilen bulgular, önceden yapılmış analizlerle birleştirilmiş ve aşağıda yer alan proje önerileri şekillendirilmiştir. Bu projeler, hem Kazımkarabekir'in sosyo-ekonomik dönüşümünü destekleyecek, hem de bölge planları ve ulusal stratejilerle uyumlu olacak şekilde tasarlanmıştır.

Belirlenen proje önerileri, farklı tematik alanlarda ilçeye çok yönlü katkı sağlamayı hedeflemektedir:

1. Kazımkarabekir Gastronomi ve Yöresel Ürünler Merkezi
2. Kazımkarabekir Hediye Eşya Üretimi ve Markalaşma Merkezi
3. Kazımkarabekir Kadın Kooperatifi ve Üretim Merkezi
4. Tarım Ürünleri Kurutma ve Paketleme Tesisi Projesi
5. Lale Bahçesi Agro-turizm Projesi (Kızılkuyu Köyü)
6. Kazımkarabekir Doğa ve Macera Turizmi Rotası
7. Güneş Enerjisi Santralleri (GES) Kurulumu Projesi
8. İlçe Gençlik, Girişimcilik ve Eğitim Merkezi Projesi
9. Organik ve İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Merkezi
10. Topraksız Tarım Serası Projesi
11. İlçeye Özgü Ürünlerin Coğrafi İşaret Alması Projesi
12. Kazımkarabekir Tarımsal İnovasyon ve Ar-Ge Merkezi
13. Kazımkarabekir Küçükbaş Hayvancılık ve Mandıra Projesi
14. Kazımkarabekir Dijital Dönüşüm ve Akıllı İlçe Projesi
15. İlçe Yaşlı Bakım, Sağlık ve Sosyal Hizmet Merkezi
16. İlçeye Gençler İçin Spor Kompleksi Yapımı

17. Kazımkarabekir Eğitim ve Kültür Merkezi
18. Kazımkarabekir Eko-Köy ve Permakültür Merkezi
19. Yörük Kültürü Turizm Köyü Projesi
20. Kazımkarabekir Zanaat Atölyeleri ve Sanatçı Köyü

Bu projeler, ilçenin hem geleneksel üretim yapısını koruyan hem de yenilikçi uygulamalara alan açan çok boyutlu bir kalkınma vizyonu çerçevesinde önerilmiştir. Her bir proje, ilgili sektör analizleri, fiziki ve beşeri altyapı olanakları ve yerel talepler dikkate alınarak yapılandırılmıştır.

Hazırlanan bu 20 proje önerisi, söz konusu eksikliklerin giderilmesi ve ilçenin rekabetçi, dirençli, yenilikçi bir yapıya kavuşturulması amacıyla geliştirilmiştir. Projeler şu alanlara odaklanmaktadır:

- Tarım ve Gıda Güvencesi: Topraksız tarım, kurutma-paketleme tesisi, Ar-Ge ve tarım inovasyonu, organik üretim gibi uygulamalarla iklim dostu ve yüksek verimli bir üretim modeli oluşturulması hedeflenmiştir.
- Hayvancılık ve Süt Ürünleri: Küçükbaş hayvancılığın desteklenmesi, süt ürünleri markalaşması ve mandıra altyapısının kurulmasıyla gelir düzeyinin artırılması planlanmıştır.
- Yenilenebilir Enerji ve Yeşil Dönüşüm: Güneş Enerjisi Santrali (GES) yatırımları ve akıllı ilçe projeleri ile enerji maliyetlerinin azaltılması ve çevresel sürdürülebilirlik sağlanması amaçlanmıştır.
- Kırsal Turizm ve Kültürel Canlanma: Yörük köyü, gastronomi merkezi, zanaat atölyeleri, doğa rotaları ve lale bahçesi gibi projelerle alternatif turizm türleri desteklenerek ilçeye yeni gelir kapıları açılması öngörülmüştür.
- Kadın ve Genç İstihdamı: Kadın kooperatifleri, genç girişimcilik merkezleri ve dijital dönüşüm projeleri aracılığıyla sosyal kapsayıcılık ve üretkenliğin artırılması hedeflenmektedir.
- Sosyal Hizmetler ve Yaşam Kalitesi: Yaşlı bakım merkezi, kültür ve eğitim merkezi, spor kompleksi gibi projelerle ilçede sosyal refahın artırılması amaçlanmaktadır.

Bu projeler; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 2024-2028 kalkınma planı, TR52 Konya-Karaman Bölge Planı, Avrupa Yeşil Mutabakat hedefleri ve ulusal kırsal kalkınma stratejileri ile tam uyumlu olarak tasarlanmıştır. Aynı zamanda projelerde kadınlar, gençler, üreticiler ve girişimciler başta olmak üzere kırılgan ve kalkınma öncelikli grupların güçlendirilmesi esas alınmıştır.

Her bir proje önerisi; hedef kitle, bütçe, finansman kaynakları, kısa-orta-uzun vadeli katkılar ve ekonomik etki analizleri ile birlikte yapılandırılmıştır. Bu yönüyle, başta kalkınma ajansları olmak üzere, AB fonları, bakanlık destek programları, uluslararası hibeler ve özel sektör ortaklıkları açısından uygulanabilir ve yatırım alınabilir niteliktedir.

Sonuç olarak bu belge, Kazımkarabekir'in geleceğine yönelik vizyoner bir dönüşüm planıdır. Bu projelerin hayata geçirilmesi, ilçenin tarımdan sanata, enerjiden eğitime kadar tüm alanlarda üreten, kendi kaynaklarıyla güçlenen ve bölgesel ölçekte model oluşturabilecek bir kırsal kalkınma örneğine dönüşmesini mümkün kılacaktır.

13.1. Kazımkarabekir Gastronomi ve Yöresel Ürünler Merkezi

Proje Amacı: Bu projenin temel amacı, Kazımkarabekir ilçesinin yerel gıda kültürünü, tarımsal ürün zenginliğini ve geleneksel yemek çeşitliliğini bir araya getirerek, gastronomi turizmi ve yöresel ürün üretimi odaklı bütünleşik bir merkezin kurulmasıdır. Bu merkez aracılığıyla yerli ve yabancı ziyaretçilere özgün bir tat deneyimi, yerel üreticilere ise değer zinciri içinde daha yüksek gelir sağlayacak bir üretim ve satış altyapısı sunulacaktır.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir ilçesi, geniş tarım alanlarında mısır, nohut, buğday, çerezlik kabak ve elma gibi ürünleri başarıyla üretmekte; ancak bu ürünler genellikle işlenmeden, hammadde olarak pazara sunulmaktadır. Öte yandan ilçeye ait mutfak kültürü içinde bazlama, erişte, tarhana, çökelek, kurutulmuş meyve, kabak tatlısı, ayran, pekmez, tandır ekmeği, bulgur pilavı gibi geleneksel lezzetler mevcuttur. Ancak bu ürünlerin sürdürülebilir şekilde tanıtıldığı, üretildiği ve pazarlandığı profesyonel bir yapı bulunmamaktadır.

Güncel turizm verileri, gastronominin turistik deneyimde ilk üç sırada yer aldığını göstermektedir. Türkiye'nin 2024 Turizm Stratejisi'nde "kırsal alanlarda gastronomi odaklı destinasyon merkezleri kurulması" hedefi, bu projenin ulusal planlarla da örtüştüğünü göstermektedir.

Hedef Kitle:

- Yerel kadın üreticiler ve kooperatif üyeleri
- Tarım ürünlerini işleyerek satmak isteyen çiftçiler
- İlçeye gelen yerli ve yabancı turistler
- Yeme-içme temalı geziler organize eden seyahat acenteleri
- Gastronomi öğrencileri, şefler ve blog yazarları
- Kazımkarabekir halkı ve kamu kurumları

Proje Bileşenleri ve Faaliyet Alanları:

- Yöresel Ürün Üretim Atölyesi; Erişte, tarhana, reçel, kurutulmuş sebze/meyve, elma sirkesi, pekmez, erişte, çökelek vb. ürünlerin hijyenik ortamda üretimi, Gıda mühendisliği desteğiyle ürün reçetelendirme ve raf ömrü testi, Ambalajlama, etiketleme, gramaj standardı, coğrafi işaret danışmanlığı,
- Gastronomi Deneyim Mutfağı; Gelen ziyaretçilerin yöresel tarifleri uygulamalı öğrenebileceği atölye mutfağı, "Kazımkarabekir Kahvaltısı", "Geleneksel Akşam Sofrası"

gibi menü sunumları, Mevsimlik temalı yemek günleri (Nohut Günü, Elma Haftası, Kabak Tatlısı Gecesi vb.),

- Restoran & Tadım Alanı; 40-60 kişilik butik restoran kısmı, Günlük sabit menü + haftalık yöresel spesiyal uygulaması, Etkinlik alanı: doğum günü, grup gezisi, kamu protokolü ağırlama,
- Yöresel Ürün Satış Mağazası; Üretilen ürünlerin yerinde perakende satışı, Hediyeelik gıda paketleri (ör. “Kazkar Kahvaltı Seti”), Kurumsal siparişler için katalog ve e-ticaret entegrasyonu,
- Kadın Kooperatifleri ile Üretim Paydaşlığı; Kooperatif üyelerinin ürünlerini merkeze tedarik etmesi, Yarı zamanlı istihdam modeli ile üretim alanında kadın emeğinin değerlendirilmesi, Kadın üreticilere tarife eğitimleri, hijyen ve pazarlama sertifikasyonu verilmesi,

Beklenen Çıktılar ve Etkiler:

- En az 30 kadın üretici sürece doğrudan entegre edilecek.
- Yıllık ortalama 20 ton yerel gıda ürünü işlenip satılabilir hâle getirilecek.
- Turizm sezonunda günde ortalama 80-100 ziyaretçi merkezi ziyaret edecek.
- Yıllık 3 milyon TL'ye kadar ekonomik hacim oluşturulacaktır.
- İlçede yöresel ürünlerin bilinirliği artacak, tarım ve turizm arasında organik bağ kurulacaktır.
- Gençlerin gastronomi sektörüne olan ilgisi artırılarak kırsalda yeni meslek alanları açılacaktır.

Finansman Kaynakları ve İşbirliği Olanakları:

- Tarım ve Orman Bakanlığı – Kırsal Kalkınma Yatırımları
- Ticaret Bakanlığı – Kooperatifçilik ve Kadın Girişimi Destekleri
- MEVKA – Yöresel Ürünlerin Ekonomiye Kazandırılması Programı
- IPARD III – Gıda İşleme Mikro Tesisleri
- Gastronomi temalı özel sektör destek programları (Metro Market, Local Makers vb.)
- Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi / Karaman TTO iş birlikleri

Yaklaşık Bütçe: 10.750.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık yaklaşık 2-3 milyon TL ek gelir

“Kazımkarabekir Gastronomi ve Yöresel Ürünler Merkezi” projesi; kırsal kadın emeğinin ekonomiye kazandırılması, tarımsal ürünlerin katma değerli hâle gelmesi, ilçenin gastronomi destinasyonu olarak tanıtılması ve yerel kültürün sürdürülebilir kalkınma ile bütünleştirilmesi açısından güçlü bir modeldir. Bu merkez, Kazımkarabekir'in kimliğini sofraya taşıyan, üreticisini güçlendiren, ziyaretçisini memnun eden ve bölgesel turizmde yeni bir cazibe oluşturan çok yönlü bir kalkınma motoru olacaktır.

Şekil 20, Kazımkarabekir Gastronomi ve Yöresel Ürünler Merkezi

13.2. Kazımkarabekir Hediyeelik Eşya Üretimi ve Markalaşma Merkezi

Proje Amacı: Projenin temel amacı, Kazımkarabekir ilçesine özgü kültürel, doğal ve tarihsel unsurların yaratıcı tasarımlarla işlenerek katma değerli hediyeelik eşya ürünlerine dönüştürülmesi, bu üretimin kooperatif ya da kadın girişimi modeliyle yaygınlaştırılması ve ilçeye ait bir turistik alt markanın oluşturulmasıdır. Böylece, hem kadın istihdamı ve girişimciliği desteklenecek hem de ilçeye gelen turistlerin kültürel bağ kurabileceği, yerel ekonomiyi besleyen bir gelir kaynağı oluşturulacaktır.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir; tarihi kimliği (özellikle Kazım Karabekir Paşa ile özdeşleşmiş hafıza), geleneksel dokuma ve keçe işleri, Yörük kültürüne özgü simgeler, tarım ve doğa temalı görseller gibi birçok yerel ve otantik unsura sahiptir. Ancak bu değerler henüz ekonomik ürün formuna sokulamamış, pazarlanabilir hediyeelik eşya ürünleri hâline getirilememiştir.

Öte yandan TÜİK ve Kültür ve Turizm Bakanlığı 2023 verilerine göre, kırsal turizm merkezlerinde ziyaretçilerin %68'i yerel el sanatı, yiyecek ve hediyelik eşya alımı yapmaktadır. Bu pazar talebi dikkate alındığında, Kazımkarabekir'in kendine özgü ürünlerle bu alanda ciddi bir yer edinme potansiyeli bulunmaktadır.

Hedef Kitle:

- Kadın girişimciler ve kadın kooperatif üyeleri
- Yöresel el sanatı ustaları ve zanaatkârlar
- Genç tasarımcılar ve üretici adayları
- İlçeye gelen turistler, ziyaretçiler ve kurumsal alıcılar
- Yerel halk, kamu kurumları, okullar

Proje Bileşenleri ve Faaliyetler:

- Hediyelik Eşya Üretim Atölyesi; Keçe, deri, ahşap, taş ve seramik malzeme ile geleneksel ve modern ürünlerin üretimi, Tematik üretim hatları: Kazım Karabekir Paşa Hatıra Ürünleri (büst, defter, rozet, kitap ayracı vb.), Yörük Kültürü Ürünleri (kıl çadır maketleri, geleneksel figürlü çanta vb.), Tarım ve doğa temalı objeler (kabak lifi sabunluk, mısır baskılı bez çanta vb.),
- Tasarım ve Marka Geliştirme Birimi; Yerel motiflerin dijital ortama aktarılması, Ürün ambalaj ve logo tasarımları, Tescil, coğrafi işaret ve marka başvuruları, "Kazımkarabekir Hatırası" kurumsal markasının oluşturulması,
- Eğitim ve Kapasite Geliştirme Programı; Kadınlara ve gençlere yönelik: Girişimcilik eğitimi, Ürün tasarımı ve geliştirme atölyeleri, El sanatlarında teknik eğitim (keçecilik, taş boyama, ahşap işleme), Dijital pazarlama, sosyal medya ve e-ticaret eğitimi,
- Satış, Sergileme ve E-Ticaret Altyapısı; Merkez içerisinde bir sabit hediyelik eşya satış mağazası, Ürünlerin www.kazimkarabekirden.com benzeri bir e-ticaret sitesinde sunulması, Ulusal turizm portalları ve sanal pazarlarla işbirliği, Valilik, kaymakamlık, belediye gibi kurumların kurumsal promosyon ihtiyaçlarının buradan karşılanması.

Beklenen Çıktılar ve Etkiler:

- En az 25 kadın üretici veya girişimci sisteme dahil edilecek,
- İlk yıl içerisinde 100 farklı ürün prototipi geliştirilecek,
- İlçeye özgü tescillenmiş bir turistik alt marka oluşturulacak,
- El emeği ürün satışlarından yıllık minimum 1,5 milyon TL ekonomik değer yaratılacaktır.
- Turistik harcamalarda ortalama sepet tutarı artacak, yerel harcama oranı yükselecektir.
- Kadınların üretim sürecine katılımı artarak sosyo-ekonomik güçlenme sağlanacaktır.
- İlçe, Konya-Karaman kırsalında kültürel ekonomi temelli model uygulama alanı hâline gelecektir.

Finansman Kaynakları ve Kurumsal İşbirlikleri:

- Ticaret Bakanlığı – Kadın Kooperatifleri Güçlendirme Destekleri
- MEVKA – Kadın Girişimciliği ve Kültürel Girişimcilik Destekleri
- Kültür ve Turizm Bakanlığı – Kültürel Miras ve El Sanatları Programı
- IPARD III Programı – Kırsal Mikro İşletme Destekleri
- Kadın Kooperatifleri, Halk Eğitim Merkezi, Belediyeler ve Üniversiteler

Yaklaşık Bütçe: 3.800.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık 1-2 milyon TL yerel ekonomiye katkı

“Kazımkarabekir Hediyelik Eşya Üretimi ve Markalaşma Merkezi” projesi, yerel değerlerin ekonomik ürüne dönüşmesi, kadınların üretkenliklerinin desteklenmesi ve kültürel mirasın yaratıcı yollarla korunması açısından örnek bir girişim olacaktır. Bu merkez, yalnızca üretim yapılan bir atölye değil; aynı zamanda Kazımkarabekir’in hafızasının taşındığı, tanıtıldığı ve ekonomik değere dönüştüğü sosyal ve kültürel bir kalkınma alanı olacaktır.

Şekil 21, Kazımkarabekir Hediyelik Eşya Üretimi ve Markalaşma Merkezi

13.3. Kazımkarabekir Kadın Kooperatifi ve Üretim Merkezi

Proje Amacı: Bu projenin temel amacı, Kazımkarabekir ilçesindeki kadınların üretim süreçlerine aktif katılımını sağlamak, kadın emeğini kooperatifçilik modeliyle örgütlemek ve sürdürülebilir bir kadın üretim altyapısı oluşturarak kırsal kalkınmaya toplumsal cinsiyet boyutuyla katkı sağlamaktır. Kurulacak merkezde kadınlar; tarımsal ürün işleme, el sanatları, yöresel gıda üretimi ve pazarlama gibi alanlarda faaliyet gösterecek, ekonomik bağımsızlık kazanacak ve sosyal dayanışma güçlenecektir.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir ilçesinde kadınlar tarımsal üretimin yükünü omuzlamakta, ev içi üretimi sürdürmekte ancak bu emeğin çoğu görünmeyen ve ekonomik değere dönüşmeyen bir yapıdadır. 2023 TÜİK verilerine göre ilçede kadınların iş gücüne katılım oranı %25'in altındadır. Ayrıca ilçede kadınlara özel faaliyet gösteren aktif bir üretim kooperatifi bulunmamaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve kalkınma ajanslarının kadın kooperatifçiliğine verdiği destekler artarken; kırsal bölgelerde kadınların hem ekonomik hem sosyal güçlenmelerini sağlayacak bu tarz yapıların kurulması bölgesel kalkınma planlarında öncelikli hedefler arasında yer almaktadır.

Hedef Kitle:

- Kazımkarabekir merkez ve kırsal mahallelerinde yaşayan kadınlar
- Tarımsal üretim yapan veya yapma potansiyeline sahip kadınlar
- El sanatları, gıda üretimi, ev ekonomisi alanında deneyimi olan kadınlar
- İşsiz, düşük gelirli ya da sosyal yardıma bağımlı kadınlar
- Genç kadın girişimciler ve üniversite mezunu kadınlar

Merkezde Yer Alacak Faaliyetler ve Bileşenler:

- Kadın Kooperatifinin Kurulması ve Örgütlenmesi; Kooperatif mevzuatına uygun yapılandırma, Tüzük hazırlanması, kurucu üyeler ile ilk genel kurul, Kooperatif üyelerine girişimcilik, yönetim ve muhasebe eğitimi, Kadın Kooperatifleri Bilgi Sistemi (KBS) kaydı,
- Yöresel Gıda Üretim Ünitesi; Reçel, tarhana, erişte, kurutulmuş sebze, pekmez, elma sirkesi, çökelek vb. ürünlerin hijyenik ortamda üretimi, Ambalajlama, etiketleme ve gıda sertifikasyonu, "Kazımkarabekir Kadın Sofrası" markası altında ürün paketleme,
- El Sanatları ve Hediyeelik Ürün Atölyesi; Keçe, dokuma, sepet, taş boyama, ahşap obje üretimi, Hediyeelik eşya üretimi ile turizmle entegre satış modeli, Kadın el emeği pazarları ve festivallere katılım,
- Ürün Satış Mağazası ve E-Ticaret Platformu; Kooperatif ürünlerinin satılacağı fiziksel satış noktası, E-ticaret altyapısı (örneğin: kazimkarabekirkadinlari.com), Yerel ürün katalogları ile kurumsal sipariş altyapısı, Otel, restoran ve resmi kurumlara kurumsal satış modelleri,

- Sosyal Güçlenme ve Destekleyici Faaliyetler; Kadın sağlığı, finansal okuryazarlık, dijital okuryazarlık seminerleri, Kadınlar için hukuki danışmanlık, psikososyal destek atölyeleri, Akran destek grupları ve kadın dayanışma ağı kurulması,

Beklenen Çıktılar ve Katkıları:

- Kurulan kooperatifle birlikte ilk etapta 30 kadın aktif üretim sürecine katılacaktır.
- Yılda ortalama 20 farklı ürün kategorisinde üretim yapılacaktır.
- Yıllık tahmini 1,5 – 2 milyon TL ciro hedeflenmektedir.
- Kadınların yerel kararlara katılımı artacak, sosyal görünürlük güçlenecektir.
- Kadın istihdam oranında gözle görülür bir artış sağlanacak.
- Kooperatif, bölge kadınlarına rol model olacak bir örnek uygulamaya dönüşecektir.

Finansman Kaynakları ve İşbirlikleri:

- Ticaret Bakanlığı – Kadın Kooperatifleri Destek Programı
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı – Kadınların Güçlendirilmesi Stratejisi
- MEVKA – Kadın Kooperatifçiliği ve Kırsal Girişimcilik Destekleri
- IPARD III – Tarımsal İşleme Mikro Yatırımları
- Tarım ve Orman Bakanlığı – Kadın Çiftçi Eğitimleri
- Kadın Kooperatifleri Birliği, Halk Eğitim Merkezi, Yerel Belediyeler

Yaklaşık Bütçe: 10.000.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık yaklaşık 1 milyon TL

“Kazımkarabekir Kadın Kooperatifi ve Üretim Merkezi” projesi, kırsalda kadınların ekonomik ve sosyal hayatın güçlü aktörleri hâline gelmesini sağlayacak katılımcı, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir kalkınma modeli sunmaktadır. Bu merkez; sadece üretim değil, aynı zamanda kadın dayanışması, istihdam, eğitim ve yerel kalkınma açısından ilçeye uzun vadeli ve kalıcı katkı sağlayacak bir yapının temelini atacaktır.

Şekil 22, Kazımkarabekir Kadın Kooperatifi ve Üretim Merkezi

13.4. Tarım Ürünleri Kurutma ve Paketleme Tesisi Projesi

Proje Amacı: Bu projenin temel amacı, Kazımkarabekir ilçesinde yetiştirilen tarımsal ürünlerin raf ömrünü uzatmak, ürün kayıplarını azaltmak, katma değerini artırmak ve pazarlanabilirliğini yükseltmek amacıyla modern bir Kurutma ve Paketleme Tesisi kurmaktır. Proje ile hem çiftçilerin gelir düzeyi artacak hem de yerel ürünler markalaşarak bölgesel ve ulusal pazara entegre edilecektir.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir, özellikle:

- Elma, nohut, çerezlik kabak çekirdeği, domates, biber, patlıcan, elma ve üzüm gibi ürünlerde
- Mevsimsel ve verimli üretim yapan; ancak pazara sunumda ürün zayıfatı yüksek olan bir ilçedir.

TÜİK ve Tarım ve Orman Bakanlığı 2023 verilerine göre Türkiye’de tarımsal üretimin ortalama %18’i hasat sonrası fire olarak kaybedilmektedir. Kazımkarabekir’de bu oran bazı ürünlerde daha da yüksektir. Kurutma ve paketleme işlemleri bu kayıpları minimize etmekte; üreticiye doğrudan gelir, ilçeye de ekonomik canlılık kazandırmaktadır.

Hedef Kitle:

- Elma, üzüm, domates, biber, kabak gibi ürünler yetiştiren çiftçiler
- Kadın üretici grupları ve kooperatifler
- Gıda işleme girişimcileri ve yerel işletmeler
- İlçedeki tarım kooperatifleri, birlikler, tarım danışmanları
- Toptancılar ve doğrudan tüketiciye ulaşmak isteyen üreticiler

Tesis Özellikleri ve Faaliyet Alanları:

- Kurutma Ünitesi: 2 adet Endüstriyel Tip Kurutma Fırını (gıda güvenliği standartlarına uygun), Güneş enerjili pilot kurutma modülü (düşük maliyetli enerji modeli), Sebze, meyve, bakliyat kurutma kapasitesi: günlük ~1 ton, Elma dilimi, domates, biber, üzüm, kabak çekirdeği gibi ürünlerin çeşitlendirilmiş kurutulması,
- Paketleme ve Etiketleme Ünitesi; Gıda tipi paslanmaz malzeme kullanılan otomatik tartı, dolum, poşetleme sistemleri, Vakumlama ve atmosfer kontrollü ambalaj opsiyonları, Yerel marka ve etiketle (ör. “Kazkar Doğal”) paketleme, Barkod, QR kod, içerik ve üretim bilgisi entegrasyonu,
- Soğuk Depolama ve Lojistik Alanı; 0–4°C arası kontrollü kısa süreli depolama odası, Lojistik rotalarla Karaman ve Konya merkezine düzenli sevkiyat, Ürünlerin fire vermeden pazara ulaşması için koordinasyon birimi,

- Üretici Eğitimi ve İş Geliştirme Birimi; Hasat sonrası işlem, hijyen, ambalaj, raf ömrü eğitimi, Kooperatif ortakları için satış ve pazarlama atölyeleri, Üreticilere ürün analizi ve “Hedef Pazar Rehberliği” desteği,

Beklenen Çıktılar ve Katkıları:

- İlk yıl içinde 300 ton ürün kurutularak işlenmiş gıda formuna dönüştürülecektir.
- En az 50 üretici doğrudan, 150 üretici dolaylı olarak sistemin parçası olacaktır.
- Hasat sonrası ürün kaybı %30 oranında azaltılacaktır.
- Katma değerli ürünlerle üretici gelirinde %40’a varan artış sağlanacaktır.
- İlçede gıda işleme alanında kadın girişimciliği ve istihdamı desteklenecektir.
- Ürünler ulusal pazarlara ve dijital satış platformlarına entegre edilecektir.
- Kazımkarabekir “kurutulmuş ve doğal ürün merkezi” olarak konumlandırılacaktır.

Finansman Kaynakları ve İşbirlikleri:

- Tarım ve Orman Bakanlığı – Kırsal Kalkınma Destekleri (KKYDP, IPARD III)
- Ticaret Bakanlığı – Kooperatifçilik ve Gıda Ürünleri Pazarlama Desteği
- MEVKA – Tarımsal Katma Değer ve İşleme Tesisleri Destek Programı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı – Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)
- Kadın Kooperatifleri, Belediyeler, Halk Eğitim Merkezleri, Tarım İl Müdürlüğü

Yaklaşık Bütçe: 12.300.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık yaklaşık 2-3 milyon TL ek gelir artışı; ürünlerin pazar değerinde %25-30 artış sağlanması

“Kazımkarabekir Tarım Ürünleri Kurutma ve Paketleme Tesis” projesi, ilçedeki tarım üretimini katma değere dönüştüren, hasat sonrası kayıpları azaltan, yerel markalaşmayı destekleyen ve kadın-üretici tabanlı sosyal ekonomi modeline güç katan örnek bir kırsal sanayi yatırımdır. Bu tesis, sadece bir işleme alanı değil, aynı zamanda Kazımkarabekir’in gıda değer zincirinde söz sahibi olduğu, markalaştığı ve ekonomik olarak güçlendiği yeni bir kalkınma adımı olacaktır.

Şekil 23, Kazımkarabekir Tarım Ürünleri Kurutma ve Paketleme Tesisi

13.5. Lale Bahçesi Agro-turizm Projesi (Kızılkuyu Köyü)

Proje Amacı: Bu projenin temel amacı, Kazımkarabekir ilçesine bağlı Kızılkuyu Köyü'nde tarımsal üretim ve turizmi bir araya getiren, mevsimsel ziyaretçi çeken ve yerel ekonomiye katma değer sağlayan bir lale bahçesi agro-turizm destinasyonu oluşturmaktır. Proje kapsamında kurulacak tematik bahçe ile hem kırsalda ziyaretçi çekimi sağlanacak hem de kadınlar ve gençler için gelir getirici tarımsal ve hizmet temelli istihdam olanakları oluşturulacaktır.

Proje Gerekçesi: Konya-Karaman havzası, tarihi boyunca lale, sümbül, nergis gibi soğanlı süs bitkilerinin yetiştirildiği önemli üretim alanlarından biri olmuştur. Kızılkuyu Köyü ise verimli toprak yapısı, uygun iklim koşulları ve ulaşılabilir konumu sayesinde süs bitkileri üretimine uygun altyapıya sahiptir. Ancak bölgede bu potansiyelin turizmle bütünleştirildiği bir model henüz bulunmamaktadır.

2023 TÜRSAB verilerine göre, Türkiye’de agro-turizme yönelik ilgede yıllık %22’lik artış söz konusudur. Aynı şekilde Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın “Kırsal Turizm Gelişim Stratejisi” kapsamında tematik bahçeler, çiçek festivalleri ve tarımsal deneyim alanları öncelikli yatırım konuları arasında yer almaktadır. Bu bağlamda Kızılkuyu’da hayata geçirilecek lale bahçesi, hem tarımsal çeşitliliği artıracak hem de ilçeye farklı bir turistik kimlik kazandıracaktır.

Hedef Kitle:

- Tarım üreticileri, kadın çiftçiler, genç girişimciler
- İlçeye gelen günübirlik turistler, fotoğrafçılar, doğaseverler
- Anaokulu ve ilkokul öğrencileri için doğa temelli eğitim grupları
- Karaman, Konya ve çevre ilçelerden gezi grupları
- Özel organizasyonlar (nişan, düğün, etkinlik fotoğrafı çekenler)

Proje Bileşenleri ve Faaliyetler:

- Lale Bahçesi ve Tematik Tarım Alanı Kurulumu; İlk etapta 10 dekarlık alanda 5 farklı lale türünün dikimi, Lale çiçeklenme döneminde 6 hafta boyunca açık kalacak ziyaretçi rotası, Gölgelekli yürüyüş yolları, fotoğraf platformları, ahşap seyir terasları, Diğer soğanlı süs bitkileriyle (sümbül, nergis) mevsimsel çeşitlendirme,
- Agro-Turizm Tesisleri; Yörük temalı çay evi / köy kahvaltı alanı, Kadın kooperatifi ürün satış noktası, Tarla günleri, fide dikimi, çiçek hasadı gibi etkileşimli deneyim alanları, Rehberlik, lavanta/lale sabunu atölyesi, doğa boyama atölyesi,
- Yılda Bir Kez “Kazımkarabekir Lale Festivali” Düzenlenmesi; Açılış yürüyüşü, yerel halk oyunları, doğa konserleri; Lale temalı sanat atölyeleri, fotoğraf sergileri, Lale güzeli seçimi, çocuklara özel oyun alanı etkinlikleri, Sosyal medya kampanyaları: #KazımkarabekirLaleZamanı,
- Kadın Girişimciliği ve Katılım Modeli; Kadınların fide üretimi, çiçek bakımı ve satış sürecinde görev alması, Kooperatifleşme modeliyle yerel ürünlerin pazarlanması, “Laleden Hediyelikler” – magnet, bez çanta, lale sabunu vb. ürün geliştirme,

Beklenen Çıktılar ve Etkiler:

- İlk yıl 10.000’den fazla ziyaretçi hedeflenmektedir.
- Proje kapsamında 10 kadın doğrudan istihdam edilecek, 20 kadın kooperatif üretimine katılacaktır.
- Yılda 2 ay süresince turizm canlanması ile Kızılkuyu Köyü’nün ekonomisine yaklaşık 1,5 milyon TL ek gelir sağlanacaktır.
- Tarımsal üretim sezonuna göre yıl boyu mevsimlik tarım ve turizm etkinlikleri çeşitlendirilecektir.
- Kazımkarabekir, Konya-Karaman çevresinde agro-turizm açısından bilinirlik kazanacaktır.
- Gençlerin kırsalda üretim ve organizasyon becerileri geliştirilecektir.

Finansman Kaynakları ve Paydaşlar:

- Tarım ve Orman Bakanlığı – Kırsal Turizm Yatırımları Desteği
- MEVKA – Kırsalda Kadın Odaklı Girişimcilik ve Turizm Destekleri
- Kültür ve Turizm Bakanlığı – Kültürel Etkinlik Destek Programı
- IPARD III – Tarıma Entegre Turizm Tesisleri Yatırımları
- Kızılkuyu Köyü Muhtarlığı ve Kadın Kooperatifleri
- Fotoğrafçılar Derneği, seyahat acenteleri ve okul gezisi organizasyonları

Yaklaşık Bütçe: 9.000.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık yaklaşık 2.500 bin-5 milyon TL

“Lale Bahçesi Agro-Turizm Projesi”, tarımsal üretim ile turizmi bütünleştiren, doğayla uyumlu, kadın odaklı ve mevsimsel ekonomik hareketlilik yaratan örnek bir kırsal kalkınma modelidir. Proje ile Kazımkarabekir’in doğal güzellikleri sosyal ve ekonomik bir değere dönüştürülerek bölgesel turizmde özgün bir destinasyon haline gelmesi sağlanacaktır. Kızılkuyu, yalnızca bir köy değil, doğa ile kültürün buluştuğu renkli bir deneyim alanı olacaktır.

Şekil 24, Lale Bahçesi Agro-Turizm Projesi

13.6. Kazımkarabekir Doğa ve Macera Turizmi Rotası

Proje Amacı: Bu projenin temel amacı; Kazımkarabekir ilçesinin doğal topoğrafyasını, kırsal kültürünü ve açık hava imkânlarını kullanarak, doğa yürüyüşü, bisiklet, kamp ve macera temelli turizm rotaları oluşturmak ve ilçeyi ekoturizm ve macera turizmi kapsamında destinasyon hâline getirmektir. Proje ile hem bölge tanıtımı yapılacak hem de doğayla iç içe, sürdürülebilir bir turizm anlayışı teşvik edilecektir.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir ilçesi, yüksekliği 1.100 metre civarında değişen plato ve tepe yapısı, bozulmamış doğal alanları, temiz hava kalitesi ve insan etkisinin az olduğu kırsal dokusuyla, doğa temelli turizm açısından ciddi bir potansiyele sahiptir. Aynı zamanda ilçede tarihi mezar taşları, köy içi su yolları, geleneksel taş yapılar ve tarımsal mozaik alanlar gibi kültürel katmanlar da doğayla bütünleştirilebilecek turistik öğeler sunmaktadır.

2023 yılı TÜRSAB raporlarına göre Türkiye’de doğa turizmi ve trekking organizasyonlarında %31’lik artış gözlemlenmiştir. Özellikle pandemi sonrası sağlıklı yaşam, açık hava deneyimi ve bireysel keşif arayışlarının artmasıyla birlikte küçük ölçekli doğa rotalarına olan talep hızla yükselmiştir. Kazımkarabekir, bu trendin hem turizm hem kırsal kalkınma bileşeniyle buluşabileceği uygun bir zemindir.

Hedef Kitle:

- Trekking ve hiking grupları, doğa sporları kulüpleri
- Bisiklet ve kampçılık meraklıları
- Gençlik grupları, öğrenci kulüpleri
- Fotoğrafçılar, kuş gözlemcileri ve doğa sanatçıları
- Turizm acenteleri ve açık hava etkinlik planlayıcıları
- Yerel halk, köy turizmiyle ilgilenen girişimciler

Proje Bileşenleri ve Faaliyetler:

- Tematik Doğa ve Macera Rotası Planlaması; 3 ana rota: “Karabekir Yürüyüş Yolu” (8 km – ilçenin tarihi alanlarından geçer), “Yayla Bisiklet Parkuru” (20 km – doğa içinde bisiklet rotası), “Kızılkuyu-Karaköy Doğa Patikası” (13 km – manzara, fotoğraf ve kamp alanı); Rota üstü yönlendirme levhaları, mola noktaları, harita uygulaması geliştirilmesi; QR kodlu bilgi panoları: florası, faunası, tarihi anlatılar,
- Doğa Sporları ve Macera Alanları; Yüksek rakımlı bölgede çadır kamp alanı ve ahşap seyir platformu kurulumu, Kayalık bölgelerde başlangıç seviyesinde kaya tırmanışı parkurları, Hafif eğimli bölgelerde doğa bisikleti iniş hatları (downhill), “Doğada Hayatta Kalma ve İzcilik Atölyesi” etkinlikleri,

- Rehberlik ve Turizm Hizmetleri; Gençlere yönelik doğa yürüyüşü rehberliği eğitimi, Kadınlara yönelik organik atıştırmalık, yöresel içecek standı oluşturulması, “Doğanın Sessizliği” temalı açık hava yoga ve nefes seminerleri,
- Yıllık Etkinlik Planı; “Kazımkarabekir Doğa Günleri” – Mayıs ve Ekim aylarında düzenli yürüyüş buluşmaları, Doğa fotoğrafçılığı yarışması, İl dışı katılımcılar için rehberli konaklama paketleri.

Beklenen Çıktılar ve Katkıları:

- İlk yıl içinde 3.000 doğa meraklısı ilçeyi ziyaret edecektir.
- Yerel rehberlik, yemek hizmeti, konaklama, ürün satışı yoluyla köy bazlı mikro ekonomi gelişecektir.
- En az 15 genç doğa rehberliği eğitimi alarak yeni bir istihdam alanına girecektir.
- Kadınlar için üretim satış noktaları kurulacak, kooperatiflerle entegrasyon sağlanacaktır.
- Doğaya zarar vermeden, kontrollü ve sürdürülebilir bir turizm modeli hayata geçirilecektir.
- İlçenin tanınırlığı ve dijital haritalarda görünürlüğü artacaktır.
- Kırsal yaşam tarzı, doğayla iç içe bir deneyim olarak turizme entegre edilecektir.

Finansman Kaynakları ve İşbirlikleri:

- Kültür ve Turizm Bakanlığı – Alternatif Turizm Destek Programı
- MEVKA – Kırsal Turizm Yatırımları ve Tanıtım Destekleri
- Gençlik ve Spor Bakanlığı – Doğa Sporları Kulüpleri İşbirliği
- IPARD III – Kırsalda Rekreasyon ve Konaklama Yatırımları
- Fotoğrafçılar Derneği, doğa sporları kulüpleri ve bisiklet federasyonları

Yaklaşık Bütçe: 4.200.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık yaklaşık 1-2 milyon TL ek gelir

“Kazımkarabekir Doğa ve Macera Turizmi Rotası” projesi, ilçenin doğal peyzajını turizmde katma değere dönüştüren, gençlere ve kadınlara istihdam fırsatları sunan, doğa dostu ve sürdürülebilir bir kırsal kalkınma modelidir. Bu proje sayesinde Kazımkarabekir, sadece tarım ve tarih değil, doğa deneyimi arayanların da yeni rotası olacaktır.

Şekil 25, Kazımkarabekir Doğa ve Macera Turizmi Rotası

13.7. Güneş Enerjisi Santralleri (GES) Kurulumu Projesi

Proje Amacı: Bu projenin temel amacı; Kazımkarabekir ilçesinin güneşlenme potansiyelini değerlendirerek, tarım ve kırsal altyapıda kullanılan enerjinin yenilenebilir kaynaklardan karşılanmasını sağlamak, enerji maliyetlerini düşürmek ve ilçeyi çevre dostu enerji üretiminde bölgesel bir örnek modele dönüştürmektir. GES yatırımlarıyla aynı zamanda çiftçilerin gelirleri artırılabilecek, sulama altyapısı desteklenecek ve enerji kooperatifçiliği geliştirilecektir.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir ilçesi, Türkiye'nin en yüksek güneş alma kapasitesine sahip bölgelerinden biri olan Konya-Karaman havzasında yer almaktadır. TÜBİTAK ve EİE (Enerji İşleri Genel Müdürlüğü) 2023 verilerine göre:

- Yıllık ortalama güneşlenme süresi: 2.750 saat/yıl
- Ortalama global radyasyon değeri: 1.650–1.800 kWh/m²/yıl

Buna rağmen, ilçede hâlen geleneksel elektrik altyapısı yoğun kullanımdadır ve tarımsal sulamada elektrik maliyetleri ciddi bir yük oluşturmaktadır. İlçede şu anda sadece 2 küçük ölçekli bireysel GES mevcuttur (toplam kurulu güç: 2 MW). GES yatırımlarının kurumsal düzeyde yaygınlaştırılması, hem

sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılması hem de enerjiye erişimde maliyet avantajı sağlanması açısından büyük önem arz etmektedir.

Hedef Kitle:

- Tarımsal sulama yapan üretici birlikleri ve çiftçiler
- İlçe belediyesi ve kamu binaları
- Kadın kooperatifleri, sulama kooperatifleri
- Eğitim kurumları ve toplu tüketim tesisleri
- Tarımsal üretim yapan küçük aile işletmeleri

Proje Kapsamı ve Faaliyet Alanları:

- GES Tesislerinin Kurulumu; Toplam 5 MW kurulu güce sahip modüler GES yatırımı yapılması, Kurulum yeri: Kullanım dışı hazine arazisi veya tarımsal altyapıya yakın alanlar, Tesis 3 parçalı modül şeklinde planlanacak:
 - 1 MW Tarımsal sulama destekli GES
 - 1 MW Belediye hizmet binalarının elektrik ihtiyacına yönelik GES
 - 3 MW gelir getirici model – şebekeye satış için
- Enerji Kooperatifi Modeli Oluşturulması; İlçedeki çiftçilerin ve küçük işletmelerin üye olabileceği bir enerji üretim kooperatifi kurulması, Kooperatif üzerinden GES işletme modeli ile gelir paylaşımı, Eğitimler: “Kırsalda Enerji Girişimciliği”, “GES İşletmeciliği” vb.
- Tarımsal Sulama Sistemlerinin Enerji Bağımsızlığına Kavuşturulması; Elektrik hattına bağımlı sulama sistemlerinin GES ile bütünleştirilmesi, Damla sulama, akıllı sulama sistemlerinin GES destekli olarak yaygınlaştırılması, Su kaynaklarının verimli kullanımı ile enerji-su bağlantısı kurulması
- Çevresel ve Sosyal Farkındalık Faaliyetleri; İlçede “Temiz Enerji Haftası” düzenlenmesi, Okullarda güneş enerjisi bilinci için interaktif atölyeler, Kadınlara ve gençlere özel “Enerji ve İklim Liderliği” eğitimleri

Beklenen Çıktılar ve Etkiler:

- Yıllık ortalama 8.500.000 kWh temiz enerji üretimi sağlanacaktır.
- GES sistemleriyle tarımsal sulamada yıllık ortalama 1,2 milyon TL enerji tasarrufu elde edilecektir.
- Kurulan enerji kooperatifi ile en az 100 çiftçi ve işletme dolaylı olarak gelir elde edecektir.
- Yılda yaklaşık 3.000 ton CO₂ eşdeğeri emisyon önlenecektir.
- İlçedeki kamu binaları, eğitim kurumları ve sosyal tesisler GES destekli enerjiye kavuşacaktır.
- Kazımkarabekir, Konya-Karaman Bölgesi’nin ilk kırsal ölçekli GES kooperatif uygulaması haline gelecektir.

Finansman Kaynakları ve İşbirliği Olanakları:

Proje aşağıdaki kurumlar ve destek mekanizmaları ile geliştirilebilir:

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı – Yeşil OSB ve GES Destek Programları
- Tarım ve Orman Bakanlığı – Tarımsal Sulama Enerji Desteği
- MEVKA – Temiz Enerji Teknik Destek / Fizibilite Hibeleri
- IPARD III – Yenilenebilir Enerji Yatırımları
- Enerji Kooperatifleri Çatı Programı (EnerjiSA, EBRD vb.)
- KOP Bölge Kalkınma İdaresi – GES pilot uygulamaları

Yaklaşık Bütçe: 35.000.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık yaklaşık 8-10 milyon TL enerji tasarrufu ve gelir

Kazımkarabekir GES Kurulumu Projesi; tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini destekleyen, kırsalda enerji maliyetlerini düşüren, karbon ayak izini azaltan ve yerel üreticileri gelir getirici enerji üretimine ortak eden çevre dostu, ekonomik ve toplumsal açıdan katma değeri yüksek bir model sunmaktadır. Bu proje sayesinde Kazımkarabekir, geleceğe temiz enerjiyle ilerleyen ve enerji dönüşümünü kırsalda başlatan örnek bir “Yeşil İlçe” olacaktır.

Şekil 26, Kazımkarabekir GES Kurulumu Projesi

13.8. İlçe Gençlik, Girişimcilik ve Eğitim Merkezi Projesi

Proje Amacı: Bu projenin temel amacı; Kazımkarabekir ilçesindeki gençlerin çağın gerektirdiği bilgi, beceri ve yetkinliklerle donatılarak, üretken bireyler hâline gelmelerini sağlamak; aynı zamanda girişimcilik, dijital yetkinlik, sosyal gelişim ve yaşam boyu öğrenme olanaklarını tek çatı altında sunan çok işlevli bir gençlik ve eğitim merkezi kurmaktır.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir ilçesi 2023 yılı verilerine göre toplam 4.683 nüfusa sahiptir ve 15-29 yaş arası gençlerin oranı %19,7'dir. Ancak bu gençlerin önemli bir kısmı ya eğitim dışında kalmakta ya da nitelikli istihdam olanaklarına ulaşamamaktadır. İlçede yükseköğretim olanakları bulunmamakta, mesleki eğitim zayıf, sosyal etkinlik alanları yok denecek kadar azdır. Gençlerin büyük bölümü üniversite sonrası ilçeye dönmemekte, bu da kırsalda beyin göçüne ve yerel kalkınma kapasitesinin zayıflamasına yol açmaktadır.

Aynı zamanda ilçede kadınlar ve gençler için dijital okuryazarlık, kariyer rehberliği, mentorluk, girişimcilik eğitimi gibi kapsayıcı araçlar eksiktir. Bu merkez ile gençlerin yeteneklerini sergileyebileceği, fikirlerini hayata geçirebileceği ve toplumsal fayda oluşturabileceği kapsayıcı bir gelişim ortamı oluşturulacaktır.

Hedef Kitle:

- 14-30 yaş arası gençler (öğrenciler, işsiz gençler, yeni mezunlar)
- Kadınlar ve genç girişimci adayları
- Meslek lisesi öğrencileri
- İlçedeki öğretmenler, eğitmenler ve rehberlik personeli
- Kamu kurumları, STK'lar, kooperatif temsilcileri

Merkezde Yer Alacak Ana Bileşenler ve Faaliyetler:

- Gençlik Gelişim Atölyeleri; Kişisel gelişim (özgüven, topluluk önünde konuşma, zaman yönetimi), Sosyal sorumluluk projeleri, gönüllülük destekleme programları, Kültürel miras ve yerel tarih bilinci etkinlikleri,
- Girişimcilik ve İnovasyon Birimi; Tarım teknolojileri, dijital uygulamalar, kırsal ürün tasarımı gibi alanlarda atölyeler, "İlçede Girişimcilik Fikri Yarışmaları", Kuluçka ofisi: fikir geliştirme, iş planı oluşturma, mentorluk destekleri, Kooperatif kurma ve sosyal girişim modeli eğitimleri,
- Mesleki Eğitim ve Yaşam Boyu Öğrenme Sınıfları; Ziraat, hayvancılık, gıda teknolojileri, dijital pazarlama, temel yazılım, e-ticaret, grafik tasarım gibi alanlarda mesleki kurslar, Milli Eğitim Bakanlığı onaylı sertifikalı eğitim programları, Yerel zanaat (keçecilik, ahşap oyma, el sanatları) eğitimleri,

- Dijital Kütüphane ve Bilişim Erişim Alanı; 20 bilgisayarlı açık erişim dijital sınıf, E-devlet, e-öğrenme ve açık kaynaklı eğitim platformları kullanım eğitimi, Rehber öğretmen destekli ödev, üniversite sınavı, KPSS hazırlık destekleri,
- Sosyal Alanlar ve Topluluk Buluşmaları; Gençlik kahvesi, film gösterimi alanı, açık hava etkinlik sahnesi, Kitap-kahve ve mini sergi salonu, Akran destek programları, ruh sağlığı seminerleri,

Beklenen Çıktılar ve Etkiler:

- En az 250 genç yılda aktif olarak merkezin faaliyetlerinden yararlanacaktır.
- 30'dan fazla genç girişimci adayı iş fikri geliştirme ve destek alma sürecine dahil olacaktır.
- İlçedeki kadın ve genç istihdam oranında ilk 2 yıl içerisinde %7–10 artış hedeflenmektedir.
- Merkez, gençlerin üniversiteye, iş hayatına ve toplumsal yaşama daha donanımlı katılımını sağlayacaktır.
- İlçede dijital okuryazarlık oranı yükselecek, eğitimden kopan gençlerin tekrar sistem içine girmesi sağlanacaktır.
- Kazımkarabekir, “Genç Dostu Kırsal İlçe” modeli için pilot alan hâline gelecektir.

Finansman Kaynakları ve Paydaşlar:

- Gençlik ve Spor Bakanlığı – Gençlik Merkezleri Programı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı – Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)
- KOSGEB – Genç Girişimci Desteği
- MEVKA – Eğitim ve Dijital Dönüşüm Destekleri
- IPARD – Kırsalda Eğitim ve İstihdam Odaklı Sosyal Altyapı Yatırımları
- Milli Eğitim Bakanlığı – Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü iş birliği
- Üniversiteler, kalkınma ajansları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları

Yaklaşık Bütçe:3.200.000 TL

Ekonomik Etki: Genç istihdamı ile yıllık yaklaşık 1 milyon TL gelir artışı

“İlçe Gençlik, Girişimcilik ve Eğitim Merkezi” projesi, Kazımkarabekir’de gençliğin üretici potansiyelini destekleyen, kırsal eğitim olanaklarını iyileştiren, dijital ve yaratıcı becerileri güçlendiren ve bölgesel kalkınmaya katılımı artıran çok yönlü bir sosyal yatırım modelidir. Bu proje, gençlerin ilçeye bağlılığını güçlendirerek göçü yavaşlatacak, yerel yenilikçiliği teşvik edecek ve ilçeyi geleceğe hazırlayan bir kırsal dönüşüm üssüne dönüştürecektir.

Şekil 27, İlçe Gençlik, Girişimcilik ve Eğitim Merkezi

13.9. Organik ve İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Merkezi

Proje Amacı: Bu projenin temel amacı, Kazımkarabekir ilçesinde çevresel sürdürülebilirliği önceleyen, insan sağlığını gözeten ve pazar değeri yüksek ürünlerin üretimini teşvik eden **organik** tarım ve iyi tarım uygulamalarını yaygınlaştırmak; bu alanda çiftçilerin bilgi, sertifikasyon ve pazarlama süreçlerine destek olacak bir eğitim, danışmanlık ve teknik rehberlik merkezi kurmaktır.

Proje ile ilçedeki tarımsal üretimin niteliği artırılacak, bilinçli üretici profili oluşturulacak, çevre dostu üretim uygulamaları desteklenecek ve yerel ürünlerin iç ve dış pazarda rekabet gücü artırılacaktır.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir’de hâlihazırda yoğun olarak mısır, buğday, nohut, çerezlik kabak ve elma gibi ürünler üretilmektedir. Ancak üretim çoğunlukla konvansiyonel yöntemlere dayalı olup, kimyasal gübre ve pestisit kullanımı yüksektir. Artan girdi maliyetleri, toprak verimliliğindeki azalma, iklim değişikliğinin etkileri ve tüketici tercihindeki yön değişimi (sağlıklı ve güvenilir gıda talebi) nedeniyle organik ve iyi tarım uygulamaları artık kaçınılmaz hale gelmiştir.

2023 yılı itibariyle Kazımkarabekir'de organik tarım yapan çiftçi sayısı sifıra yakın düzeyde olup, iyi tarım uygulamaları belgesine sahip üretici bulunmamaktadır. Bu proje, ilçede çevreci ve ekonomik değeri yüksek bir üretim yapısına geçiş için katalizör rolü üstlenecektir.

Hedef Kitle:

- İlçedeki tüm tarım üreticileri (özellikle küçük aile işletmeleri)
- Kadın çiftçiler ve kooperatif üyeleri
- Genç çiftçiler ve girişimciler
- Tarım danışmanları ve Ziraat Odası üyeleri
- İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü teknik personeli

Merkezde Yer Alacak Ana Faaliyetler ve Birimler:

- Organik Tarım Eğitim ve Sertifikasyon Birimi; Organik üretim koşulları, mevzuat ve geçiş süreci eğitimleri, Sertifikasyon süreci danışmanlığı (kontrol ve belgelendirme kuruluşları ile iş birliği), Toprak analizleri ve üretim planlama desteği
- İyi Tarım Uygulamaları Danışmanlık Servisi; Gıda güvenliği, izlenebilirlik ve kayıt tutma sistemleri eğitimi, İTU belgesi alımı için çiftçiye özel rehberlik, Zirai mücadele reçetesi takibi ve üretim standardizasyonu
- Model Uygulama Alanı ve Gözlem Bahçesi; Örnek tarlalarda organik ve iyi tarım tekniklerinin canlı uygulanması, Kompost üretimi, biyolojik mücadele yöntemleri, doğal gübre denemeleri, Tarla günleri, uygulamalı çiftçi ziyaretleri
- Pazarlama ve Kooperatifleşme Desteği; Organik ve iyi tarım ürünleri için doğrudan tüketiciye satış (kısa tedarik zinciri) modelleri, Coğrafi işaretleme ve marka geliştirme çalışmaları, Kadın üretici pazarları, e-ticaret girişimleri, pazar sertifikaları desteği

Beklenen Çıktılar ve Etkiler:

- İlk etapta en az 50 çiftçiye organik/iyi tarım eğitimi ve rehberlik hizmeti sağlanacaktır.
- 5 yıl içinde ilçede minimum 500 dekar alanda organik veya iyi tarım sertifikalı üretim yapılması hedeflenmektedir.
- Yerel ürünler için organik etiketleme ve pazar erişimi geliştirilecektir.
- Kadın üretici kooperatiflerinin doğa dostu ürün çeşitlendirmesi sağlanacaktır (reçel, erişte, kurutulmuş sebze, sirke vb.).
- Toprak verimliliği korunacak, su ve kimyasal kullanım oranı azaltılacaktır.
- İklim değişikliğine dirençli, çevre dostu üretim modelinin yerel bazda yaygınlaşması sağlanacaktır.

Kurumsal İşbirlikleri ve Finansman Kaynakları:

Proje aşağıdaki kurum ve mekanizmalarla iş birliği içinde yürütülebilir:

- Tarım ve Orman Bakanlığı – Organik Tarım Desteği, İyi Tarım Desteği
- TÜBİTAK – Tarımsal Ar-Ge projeleri
- MEVKA ve KOP – Kırsal kalkınma destekleri
- AB IPARD II Programı – Organik tarım ve kırsal turizm yatırımları
- Yerel Kadın Kooperatifleri ve Ziraat Odaları

Yaklaşık Bütçe: 7.500.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık 3-4 milyon TL ek gelir potansiyeli

“Organik ve İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Merkezi” projesi, Kazımkarabekir’in tarımsal üretim yapısını dönüştürmeyi, üreticiyi çevre dostu ve pazar değeri yüksek modellerle buluşturmayı ve ilçeyi sürdürülebilir üretim açısından Konya-Karaman Bölgesi’nde örnek bir pilot uygulama alanına dönüştürmeyi hedeflemektedir. Bu merkez aracılığıyla hem üretici hem doğa hem de tüketici kazançlı çıkacak; Kazımkarabekir geleceğe sağlıklı, güçlü ve bilinçli bir üretimle yürüyecektir.

Şekil 28, Organik ve İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Merkezi

13.10. Topraksız Tarım Serası Projesi

Proje Amacı: Projenin temel amacı, Kazımkarabekir ilçesinde sürdürülebilir, iklim dostu ve kaynak verimli tarımsal üretim yöntemlerini teşvik etmek amacıyla modern bir topraksız tarım (hidroponik) serasının kurulmasıdır. Bu sera ile sınırlı su, toprak ve iş gücüyle yüksek verim elde edilmesi sağlanacak, özellikle genç çiftçilere ve kadın üreticilere yenilikçi tarım fırsatları sunulacaktır.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir'in tarım ekonomisine dayalı yapısı, modern teknolojilerin entegrasyonu için fırsatlar sunmaktadır. İlçede yıldan yıla azalan tarım iş gücü, su kaynaklarının kıtlaşması ve iklim değişikliğinin etkileri, geleneksel tarımın geleceğini tehdit etmektedir. Ayrıca genç nüfusun tarıma ilgisizliği, verimli ama ilgi görmeyen alanların boş kalmasına neden olmaktadır.

Topraksız tarım, geleneksel üretime göre:

- %90'a kadar daha az su tüketimi,
- %40-60 daha kısa üretim süresi,
- %80'e kadar daha az alan ihtiyacı
- %0'a yakın tarımsal ilaç kullanımı ile hem ekonomik hem çevresel fayda sağlayan gelecek odaklı bir üretim yöntemidir.

Hedef Kitle:

- Tarımla ilgilenen genç girişimciler
- Kadın çiftçiler ve kırsal girişim grupları
- Tarım kooperatifleri ve üretici birlikleri
- Öğrenciler ve tarım teknolojileriyle ilgilenen gençler
- Düşük maliyetle yüksek verim hedefleyen küçük aile işletmeleri

Sera Teknik Özellikleri ve Faaliyetler:

- Hidroponik (Topraksız) Üretim Sistemi; Besin çözeltisiyle çalışan, kontrollü su ve mineral dağılımına sahip sistem, İlk etapta marul, roka, ıspanak, fesleğen, çilek, çeri domates gibi yüksek verimli türler, 500 m² modüler sera alanı, yıllık 20.000'den fazla kök üretim kapasitesi, Yatay rafta NFT (Nutrient Film Technique) sistemi ve dikey üretim modelinin kombinasyonu,
- İklim Kontrollü Seracılık Altyapısı; Isı, nem, ışık ve CO₂ düzeylerinin dijital olarak kontrol edildiği otomasyon sistemi, Güneş enerjili destekli enerji yönetimi, Sıcaklık şoklarına ve hastalıklara karşı koruma için filtrelenmiş hava giriş sistemleri,
- Eğitim ve Deneme Alanı; Yerel çiftçilere ve öğrencilere açık uygulamalı eğitim serası, "Topraksız Tarım Sertifika Programı", Tarım lisesi, ziraat fakültesi ve kırsal kalkınma STK'ları ile iş birlikleri,

- Paketleme ve Doğrudan Pazarlama Ünitesi; Taze ürünlerin hijyenik koşullarda paketlenmesi ve etiketlenmesi, Yerel pazar, manav, restoran ve dijital satış platformlarına ürün tedariki, Kooperatif veya genç girişimciler aracılığıyla e-ticaret entegrasyonu.

Beklenen Çıktılar ve Etkiler:

- İlk yıl içerisinde en az 10 genç girişimci bu modelle kendi üretimini başlatabilecek.
- Su tüketimi geleneksel seralara göre %85 oranında azalacak.
- Aynı alanda geleneksel yöntemlere göre 2 ila 3 kat daha fazla ürün alınacaktır.
- Tarıma ilgi duyan gençlerin ve kadınların sektöre entegrasyonu sağlanacaktır.
- Kazımkarabekir, yenilikçi tarım uygulamalarında Konya-Karaman havzasında pilot ilçe konumuna gelecektir.
- Proje sonunda ilçede iklim kriziyle uyumlu üretim modeli hayata geçmiş olacak.

Finansman Kaynakları ve İşbirlikleri:

- Tarım ve Orman Bakanlığı – Genç Çiftçi ve Alternatif Tarım Destekleri
- IPARD III – Tarımsal Yenilik ve Modernizasyon Yatırımları
- MEVKA – Dijital Tarım ve İklim Dostu Üretim Destek Programı
- TÜBİTAK – Tarım Teknolojileri Uygulama Destekleri
- Üniversiteler, Ziraat Odaları, Kadın Kooperatifleri, Teknoloji Girişimleri

Yaklaşık Bütçe: 26.000.000 TL

Ekonomik Etki: Topraksız serada yıllık üretimle yaklaşık 2-3 milyon TL arasında doğrudan tarımsal gelir ve işleme, paketleme, pazarlama gibi dolaylı alanlarda ekonomik hareketlilik. Kadın ve genç istihdamına katkı ile sosyal kalkınma etkisi.

“Kazımkarabekir Topraksız Tarım Serası Projesi”, kırsalda yenilikçi üretim modellerinin yaygınlaşmasını sağlayan, doğal kaynakları koruyan, gençleri tarıma geri kazandıran ve katma değeri yüksek ürünleriyle ekonomik dönüşüm sağlayan vizyoner bir kırsal kalkınma girişimidir. Bu proje ile Kazımkarabekir sadece üreten değil, geleceğin tarım teknolojilerini benimseyen örnek bir tarım inovasyon merkezi hâline gelecektir.

Şekil 29, Kazımkarabekir Topraksız Tarım Serası Projesi

13.11. İlçeye Özgü Ürünlerin Coğrafi İşaret Alması Projesi

Proje Amacı: Bu projenin temel amacı, Kazımkarabekir ilçesine özgü tarımsal, gıda ve el sanatları ürünlerinin coğrafi işaret (CI) olarak tescillenmesi ve bu yolla hem yerel üretimin korunması, hem de ilçeye özgü ürünlerin markalaşarak iç ve dış pazarda rekabet gücünün artırılmasıdır. Proje, kültürel değerleri yaşatırken aynı zamanda ekonomik kalkınmayı destekleyen sürdürülebilir bir sistem kurmayı amaçlamaktadır.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir ilçesi; iklimi, toprağı ve geleneksel üretim biçimleriyle çeşitli nitelikli yöresel ürünlerin ortaya çıktığı bir coğrafyadır. Özellikle:

- Kazımkarabekir Çerezlik Kabak Çekirdeğı,
- Kazımkarabekir Tarhanası,
- Kurutulmuş Elma,
- Ev Yapımı Erişte,
- Kıl Çadır El Dokuması,
- Keçiboynuzu Pekmezi (bölge içinde bilinirliğı artmaktadır)

gibi ürünler hem yerel halk tarafından geleneksel yöntemlerle üretilmekte hem de bölgeye özgü lezzet, kalite ve yöntem özellikleri taşımaktadır. Ancak bu ürünlerin hukuki koruma altında

olmaması, taklit edilme, kalitesiz kopyalarının piyasaya sürülmesi ve yerel üreticinin rekabet gücünü kaybetmesi gibi riskler doğurmaktadır.

TÜRK PATENT ve 2024 verilerine göre Türkiye’de coğrafi işaretli ürünlerin sayısı 1500’ü aşmıştır. Bu sayının önemli bir kısmı yerel kalkınma programları aracılığıyla kırsal ilçe ve köylere yönlendirilmiştir. Kazımkarabekir’in de bu sürece dâhil edilmesi; kültürel ve ekonomik açıdan ilçeye uzun vadeli fayda sağlayacaktır.

Hedef Kitle:

- Tarım ve gıda ürünü üreten yerel çiftçiler ve kadın kooperatifleri
- El sanatları ve zanaatkarlar
- Yerel esnaf ve satış yapan küçük üreticiler
- Belediyeler, STK’lar, kamu kurumları
- Tüketiciler ve turistik ürün talepleri olan ticari aktörler

Proje Aşamaları ve Faaliyetler:

- Ürün Belirleme ve Ön Araştırma; İlçeye özgü ürün envanterinin oluşturulması, Potansiyel ürünler için kriter analizleri: üretim geçmişi, yaygınlık, geleneksellik, farklılık, Paydaşlar (üreticiler, kooperatifler, ziraat odası) ile istişare toplantıları,
- Başvuru Dosyasının Hazırlanması; Ürünlerin tanımı, üretim alanı, tarihsel geçmişi, Geleneksel üretim tekniklerinin belgelenmesi (sözlü anlatılar, saha videoları, fotoğraflar), Kimyasal analizler, tat ve kalite farklılıklarıyla ilgili teknik raporlar, Tescil ettiren kurumun belirlenmesi (Kooperatif, Belediyeler, İlçe Tarım Müdürlüğü),
- TÜRK PATENT Coğrafi İşaret Başvurusunun Yapılması; Geleneksel Ürün Adı veya Mahreç İşareti türünde uygun formatta başvuru, Dosya takibi, itiraz değerlendirme süreçleri, Gerekirse danışmanlık veya akademik destekle bilimsel dayanak sunulması,
- Tanıtım ve Tüketici Bilgilendirme Faaliyetleri; “Kazımkarabekir Coğrafi İşaretli Ürünler” katalog ve dijital vitrin hazırlığı, Ürünlere özel etiket ve logolar, Tüketicilere bilgilendirme broşürleri ve market raflarında tanıtım stantları, Web sitesi ve e-ticaret platformlarında Cİ logosuyla satış,
- Denetim ve Kalite Takip Süreci; Ürünlerin her yıl belirli kriterlere göre denetlenmesi, Üreticilere standartlar konusunda bilgilendirme eğitimi, Denetim kurulu oluşturulması (ilçe tarım, belediye, kooperatif temsilcileri vb.),

Beklenen Çıktılar ve Etkiler:

- İlk 2 yıl içinde en az 3 ürün için coğrafi işaret tescili hedeflenmektedir.
- Kazımkarabekir’de Cİ’ye konu ürünlerin satış değeri %40’a kadar artabilir.
- Ürünler Türkiye çapında tanıtılacak, ticaret hacmi genişleyecek.
- Taklit ürünlerin önüne geçilecek, yerel üreticinin fikri mülkiyet hakları korunacaktır.

- Kadın kooperatifleri ve küçük üreticiler için ürünleriyle özdeşleşmiş bir marka kimliği oluşturulacaktır.
- İlçenin turizm, gastronomi ve kırsal ekonomi alanlarında görünürlüğü artacaktır.

Finansman Kaynakları ve Paydaşlar:

- TÜRKPATENT – Coğrafi İşaret Danışmanlık Destek Programı
- Ticaret Bakanlığı – Coğrafi İşaretli Ürünlerin Pazarlanması Projeleri
- MEVKA – Marka ve Coğrafi İşaret Teknik Destek Çağrıları
- Kültür ve Turizm Bakanlığı – Yöresel Ürün Tanıtım Programları
- Ziraat Odaları, Kadın Kooperatifleri, Belediyeler, Üniversiteler (Gastronomi, Tarım Fakülteleri)

Yaklaşık Bütçe: 600.000 TL

Ekonomik Etki: Ürün değerlerinde %20-30 artış

“Kazımkarabekir İlçesine Özgü Ürünlerin Coğrafi İşaret Alması Projesi”, yerel üretimin kimlik kazanmasını sağlayan, üreticiyi koruyan, pazarda fark yaratmaya olanak tanıyan ve uzun vadeli katma değer sağlayan stratejik bir kalkınma aracıdır. Bu proje ile Kazımkarabekir, sadece üreten değil; ürünleriyle tanınan, korunmuş ve markalaşmış bir ilçe hâline gelecektir.

Şekil 30, Kazımkarabekir İlçesine Özgü Ürünlerin Coğrafi İşaret Alması Projesi

13.12. Kazımkarabekir Tarımsal İnovasyon ve Ar-Ge Merkezi

Bu projenin temel amacı; Kazımkarabekir ilçesinde tarımsal üretimi bilgi ve teknolojiyle buluşturarak, iklim dostu, verimli, sürdürülebilir ve katma değeri yüksek tarım modellerini geliştirmek, yaygınlaştırmak ve yerel çiftçilere bu modelleri uygulamalı olarak aktarmaktır. Proje kapsamında kurulacak merkez ile üreticilerin teknik kapasiteleri artırılacak, tarıma dayalı Ar-Ge çalışmaları desteklenecek, dijital tarım uygulamaları yaygınlaştırılacak ve genç girişimcilerin yenilikçi tarımsal iş modellerine yönlendirilmesi sağlanacaktır.

Projenin gerekçesi; Kazımkarabekir ilçesi, Karaman ilinin en büyük tarım arazisi oranına (%56) sahip ilçelerinden biri olmasına rağmen, üretim yapısı hâlen ağırlıklı olarak geleneksel yöntemlere dayalıdır. Sulama sistemleri yetersiz, verim düşük, dijital uygulamalar sınırlıdır. Genç nüfusun tarımdan uzaklaşması, kadınların düşük üretim kapasitesi ve tarım girdilerindeki maliyet artışı üretimi sürdürülemez hale getirmektedir.

Bu bağlamda; yeni teknolojilerin uygulanacağı, üreticiye bilgi temelli destek verilecek, iklim değişikliğine dirençli üretim biçimlerinin yaygınlaştırılacağı, aynı zamanda yeni nesil tarım girişimcilerinin destekleneceği bir merkezin kurulması büyük bir ihtiyaçtır.

Hedef Kitle:

- Kazımkarabekir ilçesindeki çiftçiler ve üretici aileler
- Tarım meslek lisesi öğrencileri ve genç girişimciler
- Kadın üreticiler ve kooperatif üyeleri
- Tarım danışmanları ve yerel paydaş kurumlar

Merkezde Yer Alacak Temel Bileşenler:

- Uygulamalı Tarım Deneme Alanları; Toprak verimliliği karşılaştırmaları, Kuraklığa dayanıklı tohum denemeleri, Organik gübre ve alternatif tarım teknikleri testleri
- Dijital Tarım Teknolojileri Ünitesi; Toprak nem sensörleri, dron ile ilaçlama, Mobil tabanlı tarla takip sistemleri, Tarım yazılımları eğitimi
- Tarımsal Ar-Ge Laboratuvarı; Bitki hastalıkları ve zararlı tespiti, Bitki besleme, gübreleme analizleri, Yerel tohum geliştirme ve saklama
- Çiftçi Eğitim ve Sertifikasyon Programları; Tarımda sürdürülebilirlik, Toprak-su yönetimi, İklim değişikliğine dayanıklı üretim teknikleri
- Genç Girişimci Tarım Kuluçka Ofisi; Yenilikçi tarım iş fikirlerinin desteklenmesi, E-ticaret, dijital pazarlama, tarım sigortası eğitimleri, Girişimcilik koçluğu ve mentorluk

Beklenen Çıktılar ve Etkiler:

- İlçede üretim verimliliği ve ürün çeşitliliği artacak,
- Tarımsal sulamada modern yöntemler yaygınlaşacak,

- Gençlerin tarıma bakışı değişecek, yeni girişimler doğacak,
- Kadın üreticilerin teknik kapasitesi artacak,
- Tarımda iklim dirençliliği sağlanacak,
- İlçeye ait tarımsal verilerle sürekli güncellenen bir Tarımsal Veri Tabanı oluşturulacak,
- Yerel ürünlerin coğrafi işaretleme süreci desteklenecek.

Finansman Potansiyeli ve İşbirliği İmkanları: Bu proje; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, MEVKA (TR52), TÜBİTAK, Tarım Kredi Kooperatifleri, AB IPARD programları, FAO ve özel sektör tarım teknolojisi firmalarıyla iş birliği içinde geliştirilebilir.

Yaklaşık Bütçe: 16.000.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık yaklaşık 5 milyon TL üretim artışı

“Kazımkarabekir Tarımsal İnovasyon ve Ar-Ge Merkezi” projesi, ilçenin üretim modelini klasik yöntemlerden yenilikçi, çevreci ve katma değerli bir yapıya dönüştürmeyi hedeflemektedir. Bilgi ve teknolojiyi merkeze alan bu model sayesinde, hem ilçenin tarımsal ekonomisi güçlenecek hem de Karaman genelinde örnek gösterilecek bir kırsal inovasyon merkezi hayata geçirilecektir.

Şekil 31, Kazımkarabekir Tarımsal İnovasyon ve Ar-Ge Merkezi

13.13. Kazımkarabekir Küçükbaş Hayvancılık ve Mandıra Projesi

Proje Amacı: Bu projenin temel amacı, Kazımkarabekir ilçesinde küçükbaş hayvancılık faaliyetlerini modernize etmek, üretim kapasitesini artırmak, üreticilerin gelir düzeyini yükseltmek ve yerel ekonomiyi güçlendirmek üzere entegre bir küçükbaş hayvancılık geliştirme ve süt işleme (mandıra) tesisi kurmaktır. Bu yapı sayesinde hem hayvansal üretim sistematik hale getirilecek hem de ilçede üretilen süt ve süt ürünlerinin markalaşarak iç ve dış pazarlara sunulması sağlanacaktır.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir ilçesinde 2023 verilerine göre:

- 9.000 adet koyun,
- 4.000 adet keçi,
- Yaklaşık 1.100 büyükbaş süt ineği bulunmaktadır.

Küçükbaş hayvancılık, özellikle kırsal mahallelerde yaşayan aileler için başlıca geçim kaynaklarından biridir. Ancak ilçede bu alana yönelik teknik altyapı, yem desteği, veteriner hizmetleri ve pazarlama mekanizmaları oldukça sınırlıdır. Süt genellikle ev tüketiminde değerlendirilmekte ya da ham olarak düşük fiyatla satılmaktadır. Ayrıca, hayvansal ürünlerin katma değerli şekilde işlenip markalaşması için ilçede faaliyet gösteren bir mandıra veya işleme tesisi bulunmamaktadır.

Bu proje, küçükbaş hayvancılığı yeniden kırsal kalkınmanın temel direği haline getirecek, süt üretimini organize edecek, kadın istihdamını artıracak ve yöresel süt ürünlerinin markalaşmasını sağlayacaktır.

Hedef Kitle:

- Küçükbaş hayvancılık yapan kırsal haneler
- Kadın çiftçiler ve aile işletmeleri
- Genç üreticiler ve hayvancılık girişimcileri
- Yerel tarım ve hayvancılık kooperatifleri
- Kırsal kalkınmaya yönelik çalışan kamu kurumları

Proje Kapsamı ve Faaliyet Alanları:

- **Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi;** Eğitimler: Sağlıklı sürü yönetimi, yemleme, hijyen ve aşı takibi, Merkez yemleme ünitesi kurulumu, Mobil veteriner destek sistemi, Damızlık desteği ve sürü yenileme programları, Koyun-keçi çoban destek modülü (dijital takip, mobil barınak prototipi)
- **Süt Toplama ve Soğuk Zincir Altyapısı;** 3 kırsal mahalleye süt toplama tankı kurulması, Günlük lojistik rota ile merkez mandıraya sevk, Soğuk zincirli araç temini (1 adet), Çiftçi eğitim modülü: "Sütte hijyen ve kalitenin korunması"
- **Yarım Endüstriyel Mandıra Kurulumu;** Günlük 2.000 litre kapasiteye sahip mandıra (modüler sistem), Peynir, yoğurt, tereyağı, lor, ayran üretim hatları, Pastörizasyon,

paketleme, etiketleme, ambalajlama ekipmanları, HACCP ve gıda güvenliği sistemi altyapısı

- **Markalaşma ve Pazarlama;** Yöresel marka oluşturulması (ör. “Kazkar Süt”), E-ticaret platformları üzerinden satış, Kooperatif aracılığıyla zincir marketlere ve turistik noktalara tedarik, Süt ürünleri festivali, tadım günleri, tanıtım kampanyaları

Beklenen Çıktılar ve Katkıları:

- İlk 2 yıl içinde 30 üretici aile projeye entegre edilecek, 5 yıl içinde bu sayı 100'e çıkarılacaktır.
- Günlük 1.500–2.000 litre çiğ süt işlenerek pazara arz edilecektir.
- İlçede kadın istihdamı doğrudan en az 10 kişilik kapasiteyle artırılabilecektir.
- Katma değerli süt ürünleri ile yıllık 8–10 milyon TL'lik yeni ekonomik değer yaratılması öngörülmektedir.
- İlçenin hayvancılık ürünlerinde dışa bağımlılığı azalacak, pazarlık gücü artacaktır.
- Kazımkarabekir, Karaman kırsalında örnek küçükbaş entegre modeli haline gelecektir.

İşbirliği ve Finansman Olanakları:

Bu proje aşağıdaki kurumlarla iş birliği içinde geliştirilebilir:

- Tarım ve Orman Bakanlığı – Hayvancılık Yatırımları Destek Programı
- TAR-GEL (Genç Çiftçi Desteği)
- IPARD II Programı – Süt Ürünleri İşleme ve Pazarlama
- MEVKA ve KOP Ajansı – Kırsal Girişimcilik ve Üretim Tesisleri Desteği
- Kadın Kooperatifleri ve Ziraat Odaları

Yaklaşık Bütçe: 19.500.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık yaklaşık 6-7 milyon TL ek gelir artışı

“Kazımkarabekir Küçükbaş Hayvancılık ve Mandıra Projesi”, kırsal üretimi modernize eden, kadın ve gençleri üretim zincirine dahil eden, tarım dışı gelir kaynaklarını artıran ve bölgesel kalkınma vizyonuna doğrudan katkı sunan bütüncül bir kırsal kalkınma girişimidir. Bu proje ile Kazımkarabekir ilçesi, sadece ham ürün üreten değil; işleyen, markalaşan ve sürdürülebilir üretim zinciri oluşturan bir üretim merkezine dönüşecektir.

Şekil 32, Kazımkarabekir Küçükbaş Hayvancılık ve Mandıra Projesi

13.14. Kazımkarabekir Dijital Dönüşüm ve Akıllı İlçe Projesi

Proje Amacı: Bu projenin temel amacı, Kazımkarabekir ilçesinde dijital altyapının güçlendirilmesi, kamu hizmetlerinin dijitalleşmesi, tarım ve çevre yönetiminin teknolojiyle desteklenmesi ve yerel halkın dijital okuryazarlığının artırılması yoluyla sosyal, ekonomik ve yönetsel düzeyde bütüncül bir dijital dönüşüm sağlanmasıdır. İlçe bu dönüşüm ile akıllı köy ve akıllı kırsal modeline geçişin öncüsü olacaktır.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir'in 2023 TÜİK verilerine göre toplam nüfusu 4.683'tür. İlçede yaşlı nüfus oranı %16,4, genç nüfus oranı ise %19,7'dir. Bu demografik yapı, dijitalleşmeye dayalı çözümlerin sadece verimliliği değil; kamuya erişimi, sosyal katılımı ve kırsal hizmetlerin kalitesini de artırabileceğini göstermektedir.

Ancak hâlen ilçede:

- Fiber internet altyapısı sadece merkez mahallede sınırlı ölçüde mevcuttur.
- Tarımsal üretim süreçlerinde dijital tarım uygulamaları neredeyse hiç kullanılmamaktadır.
- E-devlet ve dijital sağlık hizmetlerine erişimde yaşlılar ve kırsal kesim dezavantajlıdır.
- Belediyecilik hizmetlerinde veri yönetimi, vatandaş bildirimi ve geri bildirim süreçleri dijitalleşmemiştir.

Bu nedenlerle akıllı kırsal yönetim, dijital tarım ve e-hizmet sistemlerinin geliştirilmesi, ilçenin yaşam kalitesini artırmak ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak açısından kritik önemdedir.

Hedef Kitle:

- İlçe genelindeki tüm vatandaşlar (özellikle gençler, kadınlar ve yaşlılar)
- Tarım üreticileri ve kırsal kooperatifler
- Belediye çalışanları ve kamu kurumları
- Okullar, sağlık merkezleri, esnaf ve çiftçi örgütleri
- Dijital girişimciler ve eğitim almak isteyen gençler

Proje Bileşenleri ve Faaliyet Alanları:

- Dijital Altyapı Geliştirme; İlçe genelinde fiber internet ve Wi-Fi noktaları kurulumu, Belediye, halk eğitim merkezi, sağlık ocağı, okul gibi kamu binalarında dijital terminal odakları, Mobil uygulama tabanlı dijital hizmet ağlarının kurulumu (e-belediye, e-pazar, e-randevu sistemleri),
- Akıllı Tarım ve Coğrafi Veri Yönetimi; Toprak sensörleri, hava istasyonları ve sulama sistemleri ile akıllı tarım pilot uygulamaları, Uydu görüntüsü ve dron destekli tarla haritalama, Tarım arazilerinin ve verimlilik göstergelerinin dijital veri tabanına aktarılması, Çiftçilere mobil bildirimle zararlı takibi, gübre zamanı, don uyarısı gibi hizmetlerin sunulması,
- E-Hizmetler ve E-Belediye Uygulamaları; Belediye web portalı üzerinden: imar durumu, borç sorgulama, şikayet bildirimi, ruhsat başvuruları, Mobil “Akıllı Kazımkarabekir” uygulaması, Vatandaşla çift yönlü iletişim: acil uyarılar, etkinlik duyuruları, anketler, halk meclisleri,
- Dijital Okuryazarlık ve Eğitici Programlar; Yaşlılar, kadınlar ve çocuklara yönelik temel dijital beceri eğitimleri, Uzaktan eğitim platformları, çevrim içi sağlık ve kamu hizmetlerine erişim desteği, “Kazımkarabekir Kodluyor” başlığıyla gençlere yönelik yazılım, yapay zekâ, web tasarımı kursları,
- Dijital Koordinasyon ve Veri Merkezi, Belediyede Dijital Dönüşüm Ofisi kurulması, Yerel veri yönetimi ve karar destek sistemi: nüfus, üretim, altyapı, eğitim gibi alanların analizleri, Açık veri platformu: sivil toplum, girişimciler ve öğrencilerin kullanabileceği güncel veri erişimi.

Beklenen Çıktılar ve Katkıları:

- İlçe genelinde dijital hizmetlere erişim oranı %80'in üzerine çıkacaktır.
- Belediyecilik hizmetlerinde %50'ye varan hız ve verimlilik artışı sağlanacaktır.
- En az 100 çiftçi dijital tarım sistemine dâhil edilecek, verim artışı %20'ye ulaşacaktır.
- Kadın ve gençlerin dijital okuryazarlık düzeyi artırılacak, girişimcilik teşvik edilecektir.
- İlçe dijital altyapı, e-katılım ve dijital tarım kriterlerine göre "akıllı kırsal yerleşim" statüsüne yaklaşacaktır.

Finansman Kaynakları ve İşbirlikleri:

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı – Dijital Türkiye ve Akıllı Şehirler Programı
- Tarım ve Orman Bakanlığı – Dijital Tarım Pazarı (DİTAP) ve Tarımda Dijitalleşme Destekleri
- MEVKA – Dijitalleşme ve Akıllı Kırsal Uygulamalar Teknik Destek Programı
- IPARD III – Akıllı Tarım ve Kırsal Girişimcilik Yatırımları
- TÜBİTAK – Dijital Eğitim ve Girişimcilik Platformları Projeleri
- Belediyeler, yerel STK'lar, üniversiteler ve özel sektör teknoloji firmaları

Yaklaşık Bütçe: 13.500.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık 2-3 milyon TL tasarruf ve verimlilik artışı

"Kazımkarabekir Dijital Dönüşüm ve Akıllı İlçe Projesi", kırsalda dijital hizmet erişimini artıran, veri temelli karar almayı destekleyen, üretimi optimize eden ve vatandaşın yönetime katılımını kolaylaştıran bütüncül bir kırsal dijitalleşme modelidir. Bu proje sayesinde Kazımkarabekir, hem yaşayanlarına hem de yöneticilerine daha şeffaf, hızlı, verimli ve çağdaş bir yaşam alanı sunan, geleceğe hazır bir akıllı kırsal ilçe olacaktır.

Şekil 33, Kazımkarabekir Dijital Dönüşüm ve Akıllı İlçe Projesi

13.15. İlçe Yaşlı Bakım, Sağlık ve Sosyal Hizmet Merkezi

Proje Amacı: Bu projenin amacı, Kazımkarabekir ilçesinde hızla artan yaşlı nüfusun sosyal, sağlık ve bakım ihtiyaçlarını karşılamak üzere çok amaçlı bir Yaşlı Bakım, Sağlık ve Sosyal Hizmet Merkezi kurmaktır. Merkez, hem yaşlı bireylerin günlük yaşamlarını destekleyecek hem de ailelere bakım yükü konusunda destek sunacak; aynı zamanda yaşlı bireylerin sosyal hayata katılımını artırarak aktif yaşlanmayı teşvik edecektir.

Proje Gerekçesi: TÜİK 2023 verilerine göre Kazımkarabekir’de yaşlı nüfus oranı %16,4’e ulaşmıştır ve bu oran ülke ortalamasının üzerindedir. İlçede genç nüfus göç etmekte; yaşlı bireyler çoğu zaman tek başına yaşayan, kronik hastalıkları olan veya sosyal destekten yoksun kişilerden oluşmaktadır. Halihazırda ilçede tam donanımlı bir yaşlı bakım merkezi, gündüzlü hizmet sunan sağlık ve sosyal destek merkezi ya da evde bakım koordinasyon birimi bulunmamaktadır.

Yaşlı bireylerin hem sağlık takibi, hem sosyal izolasyonun azaltılması hem de aile bireylerine bakım yükünün paylaşılması için bu tarz bir çok fonksiyonlu merkezin kurulması; hem insani bir sorumluluk hem de sosyal politika açısından kritik bir adımdır.

Hedef Kitle:

- 60 yaş üzeri bireyler (özellikle yalnız yaşayan veya kronik rahatsızlığı olanlar)
- Bakıma muhtaç veya gündüzlü destek ihtiyacı olan yaşlı bireyler
- Alzheimer, demans vb. özel destek ihtiyacı olan yaşlılar
- Evde yaşlısına bakım yapan aile bireyleri
- Sağlık alanında uzmanlaşmak isteyen gençler ve sosyal hizmet öğrencileri

Merkezde Yer Alacak Ana Birimler ve Faaliyetler:

- Gündüzlü Yaşlı Bakım ve Dinlenme Alanı; Yaşlı bireylerin gün içerisinde güvenli, sosyal ve sağlıklı bir ortamda vakit geçireceği alan, Kitaplık, televizyon salonu, dinlenme koltukları, ergonomik iç mekânlar, Günlük aktiviteler: egzersiz, bulmaca, masa oyunları, sanat çalışmaları,
- Evde Bakım Koordinasyon Birimi; Hemşire ve sosyal hizmet uzmanı aracılığıyla evde bakım desteği sunulması, Kan şekeri, tansiyon takibi, ilaç düzeni kontrolü, Ev ziyaretleriyle yalnızlık ve depresyon takibi,
- Sağlık Hizmetleri Ünitesi (Temel Seviyede); Günlük sağlık kontrolleri, tansiyon-şeker ölçümleri, Doktor haftalık muayene günleri (Aile hekimi veya uzman iş birliğiyle), Sağlıklı beslenme, kronik hastalık eğitimi, yaşa uygun egzersiz programları,
- Psikososyal Destek ve Sosyal Uyum Programları; Grup sohbetleri, hikâye anlatımı, anı paylaşımı, Ruh sağlığı uzmanı ile bireysel görüşmeler, Emekli sohbetleri, geleneksel beceri aktarımları (genç kuşağa deneyim paylaşımı),

- Aile Eğitim ve Rehberlik Birimi; Yaşlı bireylerle yaşayan aile bireylerine yönelik eğitim seminerleri, Alzheimer ve demans ile başa çıkma yolları, Hasta bakımı, iletişim dili, ev güvenliği konularında rehberlik,

Beklenen Çıktılar ve Katkıları:

- İlk yıl içinde 80'den fazla yaşlı birey merkezin hizmetlerinden yararlanacaktır.
- İlçede yalnız yaşayan yaşlıların evde sağlık ve sosyal destek ihtiyacı sistematik hale getirilecektir.
- Yaşlı bireylerde izolasyon, yalnızlık, depresyon gibi sorunların azalması sağlanacaktır
- Bakıma muhtaç bireylere bakan aile üyelerinin yükü hafifleyecek, işgücüne katılımı desteklenecektir.
- Yaşlı bireyler toplumla bağını koparmadan onurlu, aktif ve güvenli bir yaşam sürdürebilecektir.
- İlçede yaş dostu kent yaklaşımının ilk adımı atılacaktır.

Finansman Kaynakları ve İşbirliği Olanakları:

- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı – Sosyal Hizmet Merkezleri Desteği
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı – Evde Bakım Hizmeti Geliştirme Programı
- MEVKA – Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programları (SOGEP)
- Sağlık Bakanlığı – Toplum Sağlığı Merkezleri ve Aile Hekimliği Protokolleri
- Belediyeler, Kaymakamlık, Halk Eğitim Merkezi, İl Sağlık Müdürlüğü, Üniversiteler (Gerontoloji, Hemşirelik, Sosyal Hizmet bölümleri)

Yaklaşık Bütçe: 15.500.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık 1,5-2 milyon TL istihdam ve hizmet geliri

“Kazımkarabekir Yaşlı Bakım, Sağlık ve Sosyal Hizmet Merkezi” projesi, sadece yaşlılara bakım hizmeti sunan bir yapı değil, aynı zamanda yaşlı bireyin aktif ve onurlu yaşam hakkını tanıyan, aileleri destekleyen ve ilçede kuşaklar arası bağı güçlendiren kapsayıcı bir sosyal hizmet modelidir. Proje ile Kazımkarabekir, yaşlılarına sahip çıkan, sosyal dayanışmayı büyüten ve insan odaklı kalkınmayı benimseyen örnek bir kırsal yerleşim hâline gelecektir.

Şekil 34, Kazımkarabekir Yaşlı Bakım, Sağlık ve Sosyal Hizmet Merkezi

13.16. İlçeye Gençler İçin Spor Kompleksi Yapımı

Proje Amacı: Bu projenin amacı, Kazımkarabekir ilçesinde gençlerin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimini destekleyecek, spor yoluyla sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazanmalarını sağlayacak, aynı zamanda toplumsal bütünleşmeyi teşvik edecek çok amaçlı bir spor kompleksi inşa etmektir. Proje ile ilçedeki gençler için nitelikli boş zaman değerlendirme alanları oluşturulacak, sportif başarılar desteklenecek ve kırsalda gençlik politikaları güçlendirilecektir.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir, 2023 TÜİK verilerine göre 15-29 yaş arası yaklaşık %20 genç nüfus oranına sahiptir. Ancak ilçede:

- Kapalı spor salonu, çok amaçlı saha veya yüzme havuzu gibi gençlere yönelik modern spor alanları bulunmamaktadır.
- Gençlerin sosyal faaliyetlere erişimi sınırlı; fiziksel aktivite alanları yetersizdir.
- Spor kulübü altyapısı gelişmemiş, lisanslı sporcu sayısı çok düşüktür.

- Mevcut okul bahçeleri dışında düzenli egzersiz, takım sporu ya da bireysel spor imkânları sunulmamaktadır.

Bu durum, gençlerde hareketsiz yaşam, bağımlılık riski, sosyal izolasyon ve yönlendirme eksikliği gibi pek çok olumsuzluğa yol açmaktadır. Dolayısıyla, sporun birleştirici, eğitici ve sağlıklı bireyler yetiştirici gücünden yararlanmak adına ilçeye modern, kapsayıcı ve çok işlevli bir spor kompleksine ihtiyaç duyulmaktadır.

Hedef Kitle:

- 7–29 yaş arası çocuklar ve gençler
- Okul çağındaki öğrenciler
- Üniversiteye hazırlanan gençler
- Genç kadınlar, kız çocukları
- Sporla ilgilenen yetişkinler, spor kulüpleri ve eğitmenler
- Engelli bireyler (erişilebilirlik göz önünde bulundurularak)

Kompleksin Ana Unsurları ve Planlanan Bileşenler:

- Kapalı Spor Salonu; Basketbol, voleybol, hentbol gibi salon sporları için çok amaçlı saha, Tribünlü yapı (250 kişilik izleyici kapasitesi), Taekwondo, judo, karate gibi branşlar için mat alanı, İç mekân kondisyon salonu (aletli sporlar için),
- Açık Spor Alanları; Halı saha (futbol), Tenis kortu ve basketbol sahası, Yürüyüş ve koşu parkuru, Açık hava spor istasyonları (fitness setleri),
- Yüzme Havuzu (isteğe bağlı modül); 25 metre uzunluğunda yarı olimpik kapalı yüzme havuzu, Yüzme öğretimi, çocuk seansları ve rehabilitasyon seansları için çok amaçlı kullanım,
- Çok Amaçlı Gençlik Eğitim Salonu; Spor kültürü, sağlıklı yaşam, anti-madde bağımlılığı seminerleri, Takım ruhu, liderlik ve sosyal beceri atölyeleri, Antrenörler için eğitim odası ve sporcu gelişim danışmanlığı birimi,
- Engelli Bireyler İçin Erişilebilirlik Unsurları; Rampa, asansör, engelli tuvaleti ve soyunma odası, Engelli bireylere özel bireysel spor programları, Para-spor dallarına yönelik pilot uygulama,

Beklenen Çıktılar ve Katkıları:

- İlk 2 yıl içinde en az 500 genç spor kompleksinden doğrudan yararlanacaktır.
- İlçede aktif olarak faaliyet gösteren lisanslı sporcu sayısı 5 kat artacaktır.
- Kız çocuklarının spora katılım oranı artacak, toplumsal cinsiyet eşitliği desteklenecektir.
- Gençlerde fiziksel aktivite düzeyi artacak, obezite ve hareketsizlik oranı azalacaktır.
- Spor kulüpleri ve turnuva organizasyonlarıyla yerel ve bölgesel sportif canlanma sağlanacaktır.

- Okullar, STK'lar ve aileler ile iş birliği içinde sağlıklı yaşam kültürü ilçeye yayılacaktır.

Finansman Kaynakları ve İşbirlikleri:

- Gençlik ve Spor Bakanlığı – Spor Tesisleri Destek Programı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı – SOGEP Sosyal Altyapı Yatırımları
- MEVKA – Gençlik ve Spor Altyapısı Proje Destekleri
- Kalkınma Ajansları – Fiziki Mekân Kurulum Hibeleri
- Belediye, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Halk Eğitim Merkezi, Spor Federasyonları, STK'lar

Yaklaşık Bütçe: 14.000.000 TL

Ekonomik Etki: Spor organizasyonları ve etkinliklerden yıllık yaklaşık 500 bin TL dolaylı gelir; gençlere yönelik yeni istihdam olanakları

“Kazımkarabekir Gençlik Spor Kompleksi Projesi”, kırsalda gençlere yönelik sosyal yaşam kalitesini artıran, toplumsal sağlığı geliştiren, gençleri bağımlılıklardan uzaklaştıran ve ilçeye dinamizm kazandıran kapsayıcı ve sürdürülebilir bir sosyal altyapı yatırımıdır. Bu proje sayesinde Kazımkarabekir gençleri artık enerjilerini doğru alanda değerlendirebilecek, sporla güçlenecek ve sağlıklı, üretken bir toplumun temelleri atılacaktır.

Şekil 35, Kazımkarabekir Gençlik Spor Kompleksi Projesi

13.17. Kazımkarabekir Eğitim ve Kültür Merkezi

Proje Amacı: Bu projenin temel amacı, Kazımkarabekir ilçesinde tüm yaş gruplarına hitap eden; eğitimi, sanatı, kültürel mirası ve sosyal gelişimi bir arada sunan çok amaçlı bir eğitim ve kültür merkezinin kurulmasıdır. Merkez aracılığıyla, hem öğrencilerin akademik başarısı hem de toplumun kültürel katılım düzeyi artırılacak; yaşam boyu öğrenme, sosyal etkileşim ve kültürel üretim teşvik edilecektir.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir ilçesinde:

- Kütüphane, etüt merkezi, tiyatro salonu gibi çok amaçlı sosyal ve eğitsel mekânlar yetersizdir veya hiç yoktur.
- Gençlerin boş zamanlarını değerlendirebileceği sosyal alan eksikliği, eğitime ve kültürel gelişime dair fırsat eşitsizliklerini derinleştirmektedir.
- Kadınların, yaşlıların ve öğrencilerin katılabileceği yetişkin eğitimi, kişisel gelişim ve kültürel faaliyet programları sınırlıdır.
- Kültürel hafızaya dair yazılı ve görsel kaynaklar ile mekânlar arşivlenmemiştir.

Bu bağlamda kurulacak çok işlevli bir Eğitim ve Kültür Merkezi, ilçeye ait kültürel değerleri yaşatacak, eğitimde fırsat eşitliği sağlayacak, toplumun tüm kesimlerini ortak mekânda buluşturacak, kırsal sosyal sermayeyi artıran kalıcı bir yapıya dönüşecektir.

Hedef Kitle:

- İlçedeki ilkokul, ortaokul ve lise öğrencileri
- Üniversiteye hazırlanan gençler
- Kadınlar, yaşlı bireyler, emekliler
- Sanat ve kültür faaliyetlerine katılmak isteyen her yaştan yurttaş
- Öğretmenler, sivil toplum kuruluşları, yerel sanatçılar
- Engelli bireyler (erişilebilirlik unsurları ile)

Merkezin Ana Bileşenleri ve Faaliyet Alanları:

- Halk Kütüphanesi ve Dijital Bilgi Merkezi; Güncel basılı kitap, süreli yayın, çocuk kitapları ve referans kaynakları, İnternet erişimli dijital okuma salonu, E-kitap terminali, dijital arşiv, yerel tarih köşesi, Okuma günleri, yazar söyleşileri, kitap kulüpleri,
- Etüt ve Sınav Hazırlık Sınıfları; İlkokuldan üniversiteye hazırlık düzeyinde ders destek programları, LGS-YKS-KPSS gibi sınavlara hazırlık için kaynak desteği ve rehber öğretmen desteği, Sessiz bireysel çalışma alanları,
- Çok Amaçlı Konferans ve Gösteri Salonu; 200 kişilik amfi oturumlu salon, Tiyatro, sinema, konser, halk oyunları, belgesel gösterimi, Kamu toplantıları, paneller, seminerler ve özel gün kutlamaları,

- Kadın ve Yetişkin Eğitim Atölyeleri; Dikiş-nakiş, el sanatları, ahşap boyama, geleneksel mutfak atölyeleri, Kişisel gelişim: dijital okuryazarlık, aile eğitimi, finansal okuryazarlık, Kadın kooperatiflerine yönelik kurumsal kapasite atölyeleri,
- Görsel Sanatlar ve Müzik Atölyeleri; Resim, seramik, fotoğraf, geleneksel el sanatları; Bağlama, piyano, gitar, koro çalışmaları, Çocuklar için “yaratıcı drama” ve “çocuk tiyatrosu” çalışmaları,
- Kazımkarabekir Kültür Arşivi ve Sergi Salonu; İlçeye ait sözlü tarih, eski fotoğraflar, belgeler, kültürel envanterin dijitalleştirilmesi, Yerel sanatçıların ve öğrencilerin eserlerinin sergilendiği alan, Gezici sergilere ev sahipliği yapabilecek altyapı.

Beklenen Çıktılar ve Katkıları:

- İlk yıl içinde merkeze en az 5.000 bireysel ziyaretçi beklenmektedir.
- Üniversiteye hazırlık desteğiyle %15'e varan başarı artışı hedeflenmektedir.
- Kadınların sosyal ve ekonomik katılımında gözle görülür artış sağlanacaktır.
- Gençler ve çocuklar için düzenli yılda 100'den fazla kültürel/sanatsal etkinlik organize edilecektir.
- İlçenin kültürel mirası kayıt altına alınarak gelecek kuşaklara aktarılacaktır.
- Sosyal etkileşim artacak, nesiller arası bağlar güçlenecektir.

Finansman Kaynakları ve İşbirlikleri:

- Kültür ve Turizm Bakanlığı – Kültür Merkezleri ve Kütüphane Destek Programları
- Milli Eğitim Bakanlığı – Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü iş birliği
- MEVKA – Sosyal Altyapı ve Kültürel Tesis Destek Programı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı – SOGEP Sosyal Kalkınma Programı
- Belediyeler, Halk Eğitim Merkezi, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları

Yaklaşık Bütçe: 22.750.000 TL

Ekonomik Etki: Sosyo-kültürel faaliyetlerden dolayı dolaylı olarak yıllık 400-500 bin TL bölgesel ekonomik canlılık oluşumu

“Kazımkarabekir Eğitim ve Kültür Merkezi Projesi”, ilçenin sosyal ve kültürel gelişimine çok yönlü katkı sağlayacak, eğitimde fırsat eşitliği yaratacak, kültürel mirası yaşatacak ve sosyal bütünleşmeyi destekleyecek sürdürülebilir bir kamusal yatırım modelidir. Bu merkez, Kazımkarabekir'i sadece bir tarım ilçesi değil, aynı zamanda öğrenen, üreten ve kültürel olarak güçlenen bir kırsal topluluk hâline getirecektir.

Şekil 36, Kazımkarabekir Eğitim ve Kültür Merkezi Projesi

13.18. Kazımkarabekir Eko-Köy ve Permakültür Merkezi

Proje Amacı: Bu projenin amacı, Kazımkarabekir ilçesinde ekolojik tarım, sürdürülebilir mimari, doğal yaşam biçimleri ve çevre eğitimi ilkelerine dayalı, model bir eko-köy ve permakültür merkezi kurmaktır. Proje ile hem doğa dostu üretim yöntemleri teşvik edilecek hem de ziyaretçilerin, üreticilerin ve gençlerin bu modelden öğrenerek dönüşüm yaratması sağlanacaktır.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir ilçesi, düşük yapılaşma yoğunluğu, temiz hava kalitesi, tarım arazileriyle iç içe doğal yerleşim dokusu ve geleneksel yaşam alışkanlıklarıyla eko-köy kurulumu için ideal özelliklere sahiptir. Türkiye’de ve dünyada giderek yaygınlaşan permakültür, agroekoloji ve doğal yapı ekosistemleri, hem çevresel sürdürülebilirlik hem de kırsal kalkınmanın yeni nesil vizyonu açısından önemli stratejik alanlardır.

Ayrıca iklim değişikliğiyle mücadele, karbon ayak izinin azaltılması, doğal kaynakların korunması ve gençlere çevre temelli girişimcilik olanaklarının sunulması gibi yeşil dönüşüm hedefleri, bu projenin ulusal ve uluslararası stratejilerle birebir örtüştüğünü göstermektedir.

Hedef Kitle:

- Permakültür, doğal tarım ve ekolojik mimariyle ilgilenen üreticiler
- Kırsal girişimciler, genç çiftçiler ve kadın üreticiler
- Çevre bilincini artırmak isteyen gençler ve öğrenciler
- Şehirden doğaya yönelmek isteyen ekolojik yaşam meraklıları
- Turistler, çevre STK'ları, akademisyenler ve gönüllüler

Proje Bileşenleri ve Faaliyet Alanları:

- Eko-Köy Fiziksel Yerleşkesi; Doğal malzemelerle inşa edilmiş, güneş enerjisi ile çalışan, yağmur suyu toplayan ekolojik evler, Kompost tuvalet, gri su geri kazanımı, pasif solar mimari uygulamaları, Permakültür esaslarına göre tasarlanmış doğa ile uyumlu yerleşim planı,
- Permakültür Eğitim ve Uygulama Alanı; Toprak yenileme, doğal gübre, kompost üretim sahaları, Su tasarrufu, malçlama, çok yıllık bitkilerle agroekolojik modelleme, "Kendi gıdanı yetiştir" eğitimleri, çocuklara doğa kampları, Tavuk, ördek, arıcılık gibi çok fonksiyonlu küçük ölçekli hayvancılık sistemleri,
- Tarım, Konaklama ve Gönüllü Deneyim Alanı; Ziyaretçilerin bir haftalık veya sezonluk gönüllü olarak çalışabileceği WWOOF modeli (World Wide Opportunities on Organic Farms) entegre sistemi, Çadır, tiny house ve doğal malzeme konaklama birimleri, Yılda iki kez "Kazımkarabekir Doğal Yaşam ve Permakültür Kampı" düzenlenmesi,
- Kadın ve Genç Girişimcilere Yönelik Üretim Atölyeleri; Organik sabun, doğal boyalı tekstil, keçeden çanta, bez file gibi ürünlerin üretildiği atölyeler, Eko-pazar kurulumu ve eko-turizm paketleri, Gıda egemenliği, doğal yaşam kooperatifi modeli,
- Ziyaretçi Merkezi ve Eğitim Platformu; Açık hava sınıfı, mini konferans alanı, Eko-kütüphane, dijital yayın arşivi, Gönüllüler için permakültür tasarım sertifikası (PDC) eğitimleri.

Beklenen Çıktılar ve Etkiler:

- Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'nde ilk örnek kırsal eko-köy modeli hayata geçirilecektir.
- İlk yıl içinde 1.000'in üzerinde ziyaretçi, 50'den fazla gönüllü katılımı hedeflenmektedir.
- Genç çiftçilerin ve kadın üreticilerin alternatif doğa dostu üretim biçimlerine geçişi desteklenecektir.
- İlçenin karbon ayak izi azaltılacak, su ve toprak kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı sağlanacaktır.

- Proje, ulusal ve uluslararası ekoturizm ve çevre ağına dahil edilerek görünürlük kazanacaktır.
- Kazımkarabekir, “Yeşil Yaşamın İlçesi” olarak marka değeri elde edecektir.

Finansman Kaynakları ve İşbirlikleri:

- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı – Kırsal Kalkınma Yatırımları Desteği
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı – İklim Dostu Projeler Çağrısı
- MEVKA – Sürdürülebilir Kırsal Turizm ve Eğitim Projeleri Destek Programı
- AB Erasmus+ ESC Gönüllülük Programı / IPARD III / FAO Proje Ortaklıkları
- WWOOF Türkiye / Permakültür Enstitüsü / Sivil Toplum Kuruluşları

Yaklaşık Bütçe: 2.000.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık yaklaşık 1-2 milyon TL

“Kazımkarabekir Eko-Köy ve Permakültür Merkezi” projesi, ilçenin doğal kaynaklarına saygılı, eğitim ve üretimi bir araya getiren, kadın ve gençlerin yer aldığı, doğa dostu bir yaşam alanı sunarak sürdürülebilir kırsal kalkınmada örnek gösterilebilecek bir vizyon projesidir. Kazımkarabekir, bu merkez sayesinde geleceğin kırsalında hem yaşanabilir hem öğretici hem de üretken bir modelin ev sahibi olacaktır.

Şekil 37, Kazımkarabekir Eko-Köy ve Permakültür Merkezi

13.19. Yörük Kültürü Turizm Köyü Projesi

Proje Amacı:Bu projenin temel amacı, Kazımkarabekir ilçesinin tarihsel kimliğini oluşturan Yörük kültürünü korunabilir, yaşanabilir ve tanıtılabilir hale getirerek, hem kültürel mirasın sürdürülebilirliğini sağlamak, hem de kırsal turizm temelli yeni bir ekonomik gelir modeli oluşturmak; böylece ilçeye gelen ziyaretçilerin deneyimsel ve otantik bir yaşam biçimiyle tanışmalarını sağlamaktır.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir, Orta Anadolu'nun tarihsel Yörük yerleşimlerinden biridir. İlçede hâlâ geleneksel göçerlik izleri, sözlü halk anlatıları, yerel mimari unsurlar, zanaatlar (çul dokuma, keçecilik, kıl çadır üretimi), geleneksel mutfak kültürü ve sosyal yaşam biçimi gözlemlenebilmektedir. Ancak bu kültürel unsurlar hızlı modernleşme, genç nüfusun göçü ve kuşaklar arası aktarım eksikliği nedeniyle kaybolma tehlikesi altındadır.

Öte yandan, TÜRSAB ve Kültür ve Turizm Bakanlığı 2023 verilerine göre Türkiye'de yerel kimlik temelli kırsal turizme olan ilgi %35 oranında artmıştır. Bu çerçevede Yörük kültürünü deneyimleyecek özgün bir destinasyon olarak Kazımkarabekir'in konumlandırılması; kültürel koruma ve ekonomik kalkınmayı bütünleştiren stratejik bir fırsattır.

Hedef Kitle:

- İlçede yaşayan Yörük kökenli aileler
- Kadın üreticiler, zanaatkârlar ve kooperatif üyeleri
- Genç girişimciler ve kültürel rehberler
- Yerli ve yabancı turistler, öğrenciler, tarih meraklıları
- Turizm acenteleri, gastronomi ve el sanatları sektörü

Proje Bileşenleri ve Faaliyet Alanları:

- **Yörük Kültürü Temalı Açık Hava Köy Müzesinin Kurulması;** Yörük yaşam biçiminin sergilendiği restorasyonlu evler, kıl çadırlar ve otantik yapılar, Göç rotaları, Yörük mezar taşları ve geleneksel taş ocaklarının tanıtımı, Müzede kıyafet, ev eşyası, dokuma tezgâhı, tarım aletleri gibi objelerin sergilenmesi
- **El Sanatları ve Zanaat Atölyeleri;** Keçe, dokuma, kilim, sepet örme, bakır işçiliği gibi geleneksel zanaatların atölye ortamında canlandırılması, Üreticilere yönelik pazarlama ve e-ticaret destekleri, Yılda bir kez "Yörük Zanaatları Festivali" düzenlenmesi
- **Yörük Mutfağı ve Gastronomi Alanı;** Taş fırın, tandır, sac evi kurularak geleneksel yemeklerin canlı üretimi, Yörük kahvaltısı, bazlama, ayran, tarhana, erişte, çökelek, pekmez gibi ürünlerin sunumu, Ürünlerin yöresel marka altında ambalajlanarak satışa sunulması
- **Konaklama ve Deneyimsel Turizm Birimleri;** Kıl çadırlarda konaklama deneyimi (ekoturizme entegre model), Restore edilmiş Yörük evlerinde butik pansiyonlar, Gelen ziyaretçilerin hayvan sağımı, yoğurt yapımı, halı dokuma gibi aktiviteleri deneyimlemesi

- **Yörük Kültür Akademisi ve Gençlik Programı;** Yörük sözlü tarihi, müzikleri, halk oyunları, geleneksel yaşamın belgelenmesi, Yerel gençlere “kültürel anlatıcılık” ve “turizm rehberliği” eğitimi verilmesi, “Dijital Yörük Arşivi” oluşturulması

Beklenen Çıktılar ve Etkiler:

- İlçede kültürel kimlik korunacak ve görünürlük kazanacaktır.
- Yılda ortalama 15.000 ziyaretçinin ağırlanması ve yeni turizm geliri kalemleri oluşması beklenmektedir.
- Kadın üreticilerin el emeği ürün satışları ve yöresel gıda üretimi üzerinden doğrudan gelir elde etmesi sağlanacaktır.
- 10–15 kişilik sürekli istihdam sağlanması ve en az 30 kadının gelir elde etmesi hedeflenmektedir.
- Yörük kültürüne sahip gençler için kültürel miras aktarımında süreklilik sağlanacaktır.
- İlçe, TR52 bölgesinde kırsal kültür turizmi açısından öncü model haline gelecektir.

İşbirlikleri ve Finansman Kaynakları:

- Kültür ve Turizm Bakanlığı – Yerel Mirası Koruma Hibeleri
- Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu – IPARD III
- MEVKA – Turizm Altyapısı Destekleri ve Fizibilite Çağrıları
- UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Programları
- Kadın Kooperatifleri – Üretim ve satış alanları için destek
- TÜRİSAB, turizm acenteleri ve özel sektör sponsor iş birlikleri

Yaklaşık Bütçe: 9.500.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık yaklaşık 4-5 milyon TL turizm geliri

“Yörük Kültürü Turizm Köyü Projesi”, Kazımkarabekir’in tarihsel ve kültürel kimliğini yeniden canlandırarak, kırsal turizmi kültürel miras ile entegre eden sürdürülebilir ve özgün bir kalkınma modeli sunmaktadır. Bu proje ile ilçede sadece bir turistik cazibe merkezi değil; aynı zamanda yerel kalkınmanın kültür temelli lokomotifini olan bir yaşam alanı oluşturulacaktır. Kazımkarabekir, geçmişten gelen Yörük ruhunu geleceğe taşıyan, yaşayan bir kültür köyü kimliği kazanacaktır.

Şekil 38, Yörük Kültürü Turizm Köyü Projesi

13.20. Kazımkarabekir Zanaat Atölyeleri ve Sanatçı Köyü

Proje Amacı: Bu projenin amacı, Kazımkarabekir'in köklü kültürel birikimini, geleneksel zanaatlarını ve sanatsal potansiyelini yaşatmak, üretimle yeniden canlandırmak ve ulusal/uluslararası sanatçılarla yerel üreticileri bir araya getirerek kırsal bir sanatçı köyü ve zanaat merkezi oluşturmaktır. Proje; hem istihdam hem turizm hem de kültürel miras koruma açısından ilçeye çok yönlü bir katkı sağlayacaktır.

Proje Gerekçesi: Kazımkarabekir ilçesi, tarih boyunca Yörük dokumacılığı, keçe sanatı, taş işçiliği, ahşap oymacılığı ve bakır işlemeciliği gibi geleneksel el sanatlarının üretildiği bir kültürel havzadır. Ancak günümüzde bu zanaatlar kuşaktan kuşağa aktarılamamakta, ustalar yaşlanmakta, gençler ilgisiz kalmaktadır. Öte yandan el emeği ürünlere olan ilgi hem yerli hem yabancı turistler nezdinde artmakta, özellikle sanat temalı kırsal destinasyonlar “yaratıcı köy” modeli ile öne çıkmaktadır.

UNESCO'nun “Kültürel Miras ve Yaratıcılık Yoluyla Kırsal Dönüşüm” stratejisi, Avrupa Birliği'nin LEADER ve CCI kültürel kalkınma programları ve Türkiye'deki SOGEP temelli uygulamalar, bu projeye hem içerik hem fonlama açısından sağlam bir zemin sunmaktadır.

Hedef Kitle:

- Zanaatkârlar, ustalar ve geleneksel üreticiler
- Kadın üreticiler ve kooperatif üyeleri
- Genç sanatçılar, tasarımcılar, zanaat öğrencileri
- Yurt içinden ve dışından sanatçı rezidansı başvuru sahipleri
- Turistler, koleksiyonerler, küratörler
- Kültürel miras ve yerel kalkınma alanında çalışan STK'lar

Proje Bileşenleri ve Faaliyet Alanları:

- Zanaat Atölyeleri ve Usta-Çırak Programı; Dokuma, keçe, ahşap, seramik, taş, deri ve cam işçiliği gibi geleneksel üretim alanlarında tam donanımlı zanaat atölyeleri, Her atölyede “usta-çırak eğitimi” modeliyle bilgi aktarımı, Kadınlara ve gençlere yönelik zanaat eğitimi burs programları,
- Sanatçı Rezidansları ve Sanatçı Evleri; 10 adet küçük konaklama birimi (taş veya ahşap köy evi formunda), Sanatçıların 2–8 haftalık dönemlerle kalıp üretim yapabileceği misafir programları, Uluslararası küratör ve sanatçılarla iş birlikleri, Yıllık “Kazımkarabekir Sanat Buluşmaları” organizasyonu,
- Ziyaretçi Merkezi ve Açık Atölye Günleri; El sanatları müzesi (yerel ürün arşivi ve ustaların hikâyeleriyle), Sergi salonu, atölye tanıtım panoları, hediyelik eşya mağazası, “Açık Atölye Günleri”: Ziyaretçilerin üretime katılabileceği takvimli etkinlikler,
- Tasarım ve Pazarlama Birimi; El emeği ürünlerin modern yorumlarla yeniden tasarlanması, Marka oluşturma: “Kazımkarabekir El Sanatları” etiketi, E-ticaret platformu kurulumu, tasarımcılarla iş birlikleri, Katılım sağlanacak fuarlar: Souvenir Expo, Travel Turkey, Design Week vb.,
- Doğal Malzeme Bahçesi ve Sürdürülebilirlik Teması; Keçiboynuzu, lavanta, kil toprağı, ceviz, cehri gibi zanaatta kullanılan bitki ve hammaddelerin yetiştirildiği küçük üretim alanı, Geri dönüştürülebilir malzeme kullanımı, kompost sistemleri, “Doğa dostu zanaat” felsefesiyle bütünleşik üretim.

Beklenen Çıktılar ve Katkıları:

- Yılda en az 5000 ziyaretçi hedeflenmektedir.
- İlk yıl sonunda 100'den fazla kadın ve genç zanaat üreticisi desteklenecektir.
- Geleneksel zanaatların nesiller arası aktarımı sağlanacaktır.
- “Kazımkarabekir El Sanatları” markasıyla yeni bir yerel ekonomik değer yaratılacaktır.
- İlçe, Türkiye’de yaratıcı kırsal turizmin öncülerinden biri olacaktır.
- UNESCO ve TÜRKPATENT gibi uluslararası ve ulusal kültürel koruma süreçlerine entegre olunabilecektir.

Finansman Kaynakları ve İşbirlikleri:

- Kültür ve Turizm Bakanlığı – Kültürel Miras Koruma ve El Sanatları Destekleri
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı – SOGEP (Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı)
- Ticaret Bakanlığı – El Sanatları Kooperatifleri Pazarlama Desteği
- MEVKA – Yaratıcı Kültür Endüstrileri Teknik Destek ve Fizibilite Çağrıları
- UNESCO – Somut Olmayan Kültürel Miras Koruma Fonları
- Kadın Kooperatifleri, tasarım fakülteleri, uluslararası sanat kurumları, yerel sanatçılar

Yaklaşık Bütçe: 4.500.000 TL

Ekonomik Etki: Yıllık yaklaşık 1-1,5 milyon TL ek gelir, sanat ve zanaat ürünlerinin pazar değerinin %20-30 artışı

“Kazımkarabekir Zanaat Atölyeleri ve Sanatçı Köyü Projesi”, gelenekten geleceğe uzanan, kırsalda üretim ve yaratıcılığı harmanlayan, kadınlara ve gençlere yeni ekonomik kapılar açan, kültürel mirası korurken çağdaş tasarımla buluşturan örnek bir kırsal kalkınma ve kültürel dönüşüm modelidir. Bu proje ile Kazımkarabekir sadece geçmişleriyle değil, yaratıcı geleceğiyle de hatırlanacaktır.

Şekil 39, Kazımkarabekir Zanaat Atölyeleri ve Sanatçı Köyü Projesi

14. Sonuç ve Değerlendirme

Kazımkarabekir ilçesi, Türkiye'nin kırsal kalkınma vizyonunda dikkatle ele alınması gereken, potansiyelleri kadar yapısal sorunları da barındıran tipik bir İç Anadolu yerleşimidir. Bu çalışma kapsamında yapılan kapsamlı analizler, ilçenin mevcut sosyo-ekonomik koşullarını, demografik yapısını, üretim kapasitesini, doğal kaynak varlığını, hizmet altyapısını ve kalkınmaya yönelik stratejik önceliklerini bütünsel biçimde ortaya koymuştur.

2024 yılı itibarıyla 4.683 kişilik nüfusa sahip olan Kazımkarabekir, SEGE-2022 endeksine göre 6. kademe gelişmişlik düzeyinde yer almakta, yani Türkiye'nin en düşük gelişmişlik düzeyine sahip ilçeleri arasında değerlendirilmektedir. Bu durum; eğitim, gelir, sanayi, istihdam ve kamu hizmetlerine erişim gibi birçok alanda ilçenin geri planda kaldığını ortaya koymaktadır.

Ancak bu düşük gelişmişlik düzeyi, aynı zamanda stratejik müdahale yapılabilecek birçok gelişme alanı anlamına da gelmektedir. İlçede bulunan geniş tarım arazileri (21.600 ha), nitelikli tarımsal üretim (mısır, çerezlik kabak, elma), hayvancılık potansiyeli, güneş enerjisi kaynakları ve düşük yapılaşma yoğunluğu, sürdürülebilir kalkınma politikaları için ciddi bir zemin oluşturmaktadır.

Kazımkarabekir'in kalkınma sürecinde karşı karşıya olduğu temel zorluklar, raporun birçok başlığında vurgulandığı gibi birbirini besleyen yapısal sorunlardır. Nüfusun yaşlılaşması, gençlerin göç etmesi, iş gücü piyasasının daralması, sanayi altyapısının olmayışı ve dijitalleşmenin sınırlılığı; ekonomik canlılığı azaltan, sosyal bağımlılığı artıran temel engellerdir. İlçede sosyal yardıma bağımlı hane oranının %36 olması, bu yapının üretimden kopma riskini de ortaya koymaktadır.

Ayrıca kadınların işgücüne katılımının düşük olması, eğitim düzeyinin yetersizliği (üniversite mezunu oranı %7,5), sağlık ve ulaşım hizmetlerinin sınırlılığı, ilçedeki sosyal ve insani kalkınma hedeflerine ulaşılmasını zorlaştırmaktadır.

Kazımkarabekir'in düşük yoğunluklu, çevreci, üretime dayalı ve sosyal uyum açısından güçlü olan kırsal yapısı; tarımda dijitalleşme, agro-turizm, yenilenebilir enerji, kadın kooperatifçiliği, mikro girişimcilik ve sosyal inovasyon gibi kalkınma temelli yaklaşımların hayata geçirilebileceği uygun bir zemin sunmaktadır.

Rapor boyunca ortaya konan temel gelişme fırsatları şunlardır:

- Tarımsal üretimin işleme ve markalaşma yoluyla katma değere dönüştürülmesi
- Kırsal turizmin (ekoturizm, agro-turizm, kültürel turizm) planlanarak geliştirilmesi
- Güneş enerjisi yatırımlarıyla enerji maliyetlerinin düşürülmesi ve çiftçi gelirinin artırılması
- Kadınlara ve gençlere yönelik kırsal girişimcilik modellerinin yaygınlaştırılması
- Kooperatifçilikle kırsal dayanışmanın ekonomiye entegre edilmesi
- Dijital erişim, bilişim okuryazarlığı ve dijital üretkenlik becerilerinin artırılması

Kazımkarabekir’de kalkınmanın başarıya ulaşması, sadece fiziksel yatırımlarla değil; aynı zamanda insan merkezli planlama, sivil toplumun güçlendirilmesi ve yerel aktörlerin sürece etkin katılımı ile mümkündür. İlçede kadın, genç ve üretici örgütlerinin artırılması, kamu-özel-sivil ortaklıklarının desteklenmesi ve toplumsal karar alma süreçlerinin şeffaflaştırılması, sosyal sermayeyi güçlendirecek temel adımdır.

Aşağıda ilçede kalkınma için kısa ve orta vadede öncelikli olarak ele alınması gereken alanlar özetlenmiştir:

Tablo 18, İlçede Kalkınma İçin Kısa Ve Orta Vadede Öncelikli Alanlar

Öncelikli Alan	Stratejik Hedef
Tarımsal Katma Değer	İşleme tesisleri, paketlenme, kooperatifleşme
Eğitim ve Dijital Okuryazarlık	Bilişim merkezleri, e-devlet ve uzaktan eğitim olanakları
Genç ve Kadın Girişimciliği	Girişimcilik eğitimi, kooperatif destekleri, mikro krediler
Sağlık ve Ulaşım Altyapısı	Uzman hekim desteği, kırsal yol iyileştirmeleri
Kırsal Turizm	Tematik rotalar, konaklama altyapısı, yerel mutfak atölyeleri
Afet Risk Yönetimi ve İklim Adaptasyonu	Yapı envanteri, iklim dirençli tarım ve su yönetimi

Kazımkarabekir, yapısal sorunlarına rağmen geleceği şekillendirilebilecek, üretkenliğe ve dirençli kırsal modele dönüştürülebilecek bir yerleşim birimidir. Bu dönüşüm, yalnızca kamu yatırımlarıyla değil; yerel inisiyatiflerin güçlendirilmesi, halkın sürece aktif katılımı ve özgün potansiyellerin harekete geçirilmesiyle mümkün olacaktır. Bu ön fizibilite çalışması, Kazımkarabekir’in kalkınma yol haritasının oluşturulmasına katkı sağlamakta ve somut gelişme adımlarının planlanması için bilgi temelli bir temel sunmaktadır.

15. Kaynakça

- Akoğlu, Z. (2021, 11 18). *Sürdürülebilir Bir Turizm Türü: Ekoturizm*. www.kaem.tü.edu.tr: <http://www.kaem.itu.edu.tr/docs/librariesprovider124/default-document-library/ekoturizm.pdf?sfvrsn=0> adresinden alındı
- Arpacı, Ö., & Orta, C. (2011). *Karaman İlinin Alternatif Turizm Potansiyeli ve Turizm Açısından Kullanılabilirliği*. Karaman İlinin Alternatif Turizm Potansiyeli ve Turizm Açısından Kullanılabilirliği: <https://www.jocress.com/dergi/karaman-ilinin-alternatif-turizm-potansiyeli-ve-turizm-acisindan-kullanilabilirligi20221024104303.pdf> adresinden alındı
- Aydın, M. (2024). *Sürdürülebilir Gastronomi Turizmine Kavramsal Bakış: Eko-Gastronomik Bir Araştırma*.
- Aykaç, N. Ö. (2024). *Sürdürülebilirlik Bağlamında Turizm: Karaman Örneği*. Sürdürülebilirlik Bağlamında Turizm: Karaman Örneği: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/culture/issue/87842/1533511> adresinden alındı
- AYKAÇ, N. Ö. (2024). *Sürdürülebilirlik Bağlamında Turizm: Karaman Örneği*. Sürdürülebilirlik Bağlamında Turizm: Karaman Örneği: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/4146331> adresinden alındı
- BAKA. (2021). *Burdur İli Böğürdelik Yaylası Konaklama Tesisi Yatırımı Ön Fizibilite Raporu*. Burdur İli Böğürdelik Yaylası Konaklama Tesisi Yatırımı Ön Fizibilite Raporu: <https://www.yatirimadestek.gov.tr/pdf/assets/upload/fizibilite/burdur-ili-bogrudelik-yaylasi-konaklama-tesisi-on-fizibilite-raporu.pdf> adresinden alındı
- BAKA. (2023). *Ekoturizm İhtisas Komisyonu Raporu*. Ekoturizm İhtisas Komisyonu Raporu: <https://baka.gov.tr/assets/upload/dosyalar/tr61-bolgesi-ekoturizm-ihstias-komisyonu-raporu.pdf> adresinden alındı
- BARLAS İMAR PLANLAMA MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ. (2015). *KOP Bölgesi Turizm Master Planı*. KOP Bölgesi Turizm Master Planı: https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/19-kop_kop_bolgesi_turizm_master_plani.pdf adresinden alındı
- ÇELİK, R. T. (2023). *MİRAS VE KÜLTÜREL TURİZM BAĞLAMINDA KENT: KARAMAN ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME*. MİRAS VE KÜLTÜREL TURİZM BAĞLAMINDA KENT: KARAMAN ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME: <https://gcris.ktun.edu.tr/bitstream/20.500.13091/4552/1/802628.pdf> adresinden alındı
- Çetin, K. (2019). *KAZIMKARABEKİR İLÇESİ KASABA TAŞ EVLERİ, KARAMAN*. KAZIMKARABEKİR İLÇESİ KASABA TAŞ EVLERİ, KARAMAN: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/47889/605288> adresinden alındı
- ÇİĞDEMLİ, D. A. (2021). *Ekoturizmi Anlamak*. Ekoturizmi Anlamak: https://www.academia.edu/66164612/Eko_gastronomi adresinden alındı
- Çinar, Z. (2023). *Karaman İlinin Gastronomi Turizmi Potansiyelinin SWOT Analizi ile Değerlendirilmesi*. Karaman İlinin Gastronomi Turizmi Potansiyelinin SWOT Analizi ile Değerlendirilmesi: https://www.researchgate.net/publication/372646780_Karaman_Il原因_Gastronomi_Turizmi_Potansiyelinin_SWOT_Analizi_ile_Degerlendirilmesi adresinden alındı
- DAKA. (2019). *Şehir Şehir Türkiye*. Şehir Şehir Türkiye: <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/sehir-sehir-turkiye-tr.pdf> adresinden alındı

- DOĞAKA. (2019). *Yavşan Yaylası Tabiat Parkı Fizibilite Raporu*. Yavşan Yaylası Tabiat Parkı Fizibilite Raporu: <https://www.dogaka.gov.tr/assets/upload/dosyalar/yavsan-yaylasi-tabiat-parki-fizibilite-raporu.pdf> adresinden alındı
- Eskin, B., Tuncer, M., & Demirçivi, B. M. (2017). *Alternatif Turizm Çeşidi Olarak Ekolojik Turizm: Hasan Dağı Örneği*. Aksarayibid: <http://aksarayibid.aksaray.edu.tr/en/download/article-file/421111> adresinden alındı
- Euronews. (2021). *Dünya Turizm Örgütü: 2020 küresel turizm tarihinin en kötü yılı, zarar 1,3 trilyon dolar*. 11 11, 2021 tarihinde <https://tr.euronews.com/2021/01/29/dunya-turizm-orgutu-2020-kuresel-turizm-tarihinin-en-kotu-y-l-zarar-1-3-trilyon-dolar> adresinden alındı
- Fırat Kalkınma Ajansı. (2021). *Malatya İli Entegre Kumaş Üretim Tesisi Ön Fizibilite Raporu*. <https://www.yatirimadestek.gov.tr/pdf/assets/upload/fizibilite/malatya-ili-entegre-kumas-uretimi-on-fizibilite-raporu2021.pdf#page=21&zoom=100,90,188> adresinden alındı
- GEKA. (2020). *Aydın, Denizli ve Muğla İllerinde Ekoturizm Tesisi Yatırımına Yönelik Ön Fizibilite Raporu*. Aydın, Denizli ve Muğla İllerinde Ekoturizm Tesisi Yatırımına Yönelik Ön Fizibilite Raporu: <https://www.yatirimadestek.gov.tr/pdf/assets/upload/fizibilite/aydin-denizli-ve-mugla-illeri-ekoturizm-on-fizibilite-raporu2020.pdf> adresinden alındı
- GMKA. (2020). *Gökçeada Ekoturizm ve Gastro-Turizm Yatırımları Projesi Fizibilite Raporu*. Gökçeada Ekoturizm ve Gastro-Turizm Yatırımları Projesi Fizibilite Raporu: http://gokceada.gov.tr/kurumlar/gokceada.gov.tr/duyurular/2020/eylul/Gokceada-Ekoturizm-ve-Gastro_Turizm-Yatirimlari-Projesi-Fizibilite-Raporu.pdf adresinden alındı
- Güler, O., Şimşek, N., & Özata, E. (2024). *Türkiye'yi Ziyaret Eden Polonyalı Turistlerin Unutulmaz Gastronomi Turizmi Deneyimleri*. Türkiye'yi Ziyaret Eden Polonyalı Turistlerin Unutulmaz Gastronomi Turizmi Deneyimleri: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/4424077> adresinden alındı
- Gün, S., & Kılıç, G. (2022). *Eko Gastronomi ve Sürdürülebilir Gastronomi*.
- Güney Ege Kalkınma Ajansı. (2020). *Eko-Turizm*. www.geka.gov.tr: https://geka.gov.tr/uploads/current_publications_v/5ef9c4a676e57-geka-sayi-23cr.pdf adresinden alındı
- Gürsoy, Y. (2015). Giresun'da Yürüyüş Turizminin Çeşitlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*.
- haritahaber.com. (2025). *Kazımkarabekir Ekoturizm Projesiyle Yerel Kalkınmaya Destek*. Kazımkarabekir Ekoturizm Projesiyle Yerel Kalkınmaya Destek: https://www.haritahaber.com/haber/kazimkarabekir-ekoturizm-projesiyle-yerel-kalkinmaya-destek_4215/ adresinden alındı
- Karacadağ Kalkınma Ajansı. (2021). *Suruç Arap Atı Çiftliğinin Gezi Rotalarına Eklenerek Turizme Kazandırılması Projesi Fizibilite Raporu*. Suruç Arap Atı Çiftliğinin Gezi Rotalarına Eklenerek Turizme Kazandırılması Projesi Fizibilite Raporu: https://www.karacadag.gov.tr/Dokuman/Dosya/EN3R11FH_suruc_arap_ati_ciftligi_fizibilite_raporu.pdf adresinden alındı
- Karaman Valiliği. (2013). *“TR52-12-DFD-02 KARAMAN İLİ TURİZM YATIRIM REHBERİ VE HARİTASI” PROJESİ*. “TR52-12-DFD-02 KARAMAN İLİ TURİZM YATIRIM REHBERİ VE HARİTASI” PROJESİ: <https://www.karamandayatirim.gov.tr/assets/upload/dosyalar/karaman-ili-turizm-rehberi-haritasi.pdf> adresinden alındı
- KARAMAN'IN SAHİP OLDUĞU KÜLTÜREL MİRASIN TURİZM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ*. (2018). KARAMAN'IN SAHİP OLDUĞU KÜLTÜREL MİRASIN TURİZM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: https://www.academia.edu/95648761/KARAMANIN_SAH%C4%B0P_OLDU%C4%9EU_K%C

3%9CLT%C3%9CREL_M%C4%B0RASIN_TUR%C4%B0ZM_A%C3%87İSİNDAN_DE%C4%9EERLEND%C4%B0R%C4%B0LMES%C4%B0_EVALUATION_OF_CULTURAL_HERITAGE_OF_KARAMAN_FOR_TOURISM_POTENTIAL adresinden alındı

Kazımkarabekir Belediyesi. (2025). *Kazımkarabekir*. Kazımkarabekir : <https://www.kazimkarabekir.bel.tr/iletisim/bize-ulasin> adresinden alındı

Konya Büyükşehir Belediyesi. (2020). *I. Uluslararası Aşçı Dede Ateşbâz-ı Veli Sempozyumu*. I. Uluslararası Aşçı Dede Ateşbâz-ı Veli Sempozyumu: <https://abdurrahmandinc.com/wp-content/uploads/2022/10/31.pdf> adresinden alındı

KUTER, N., & ÜNAL, H. (2009). Sürdürülebilirlik Kapsamında Ekoturizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyokültürel Etkileri. *Kastamonu Üni. Orman Fakültesi Dergisi*, 146-156 .

Küçükkömürler, S., Boran Şirvan, N., & Ceyhun Sezgin, A. (2018). *Dünya'da ve Türkiye'de Gastronomi Turizmi*. Dünya'da ve Türkiye'de Gastronomi Turizmi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/618312> adresinden alındı

MEVKA. (2011). *KARAMAN BÖLGESİ TURİZM SEKTÖRÜ ALANSAL VARLIK, ULUSLARARASI REKABETÇİLİK VE MAKRO DÜZEY KÜMELENME ÇALIŞMASI*. KARAMAN BÖLGESİ TURİZM SEKTÖRÜ ALANSAL VARLIK, ULUSLARARASI REKABETÇİLİK VE MAKRO DÜZEY KÜMELENME ÇALIŞMASI : <https://www.mevka.org.tr/assets/upload/dosyalar/DsyBOr8ZG1030201922204PM.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2012). *KARAMAN İL KIRSAL BÖLGELERDEKİ SPOR TURİZM ALANLARININ BELİRLENMESİ PROJESİ ARAŞTIRMA ve TESPİT RAPORU*. KARAMAN İL KIRSAL BÖLGELERDEKİ SPOR TURİZM ALANLARININ BELİRLENMESİ PROJESİ ARAŞTIRMA ve TESPİT RAPORU: <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/dsydur6bn7202017104647am.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2016). *Karaman İl'inde Kongre Turizminin Lojistiği, Bölgedeki Potansiyeli ve Turizme Katkısının Araştırılması*. Karaman İl'inde Kongre Turizminin Lojistiği, Bölgedeki Potansiyeli ve Turizme Katkısının Araştırılması: <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/dsy3jpvdl1028201995928am.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2019). *Karapınar İlçe Raporu*. MEVKA: <https://www.mevka.org.tr/assets/upload/dosyalar/karapinar-ilce-raporu.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2019). *Kazımkarabekir İlçe Raporu*. Kazımkarabekir İlçe Raporu: <https://www.mevka.org.tr/assets/upload/dosyalar/kazimkarabekir-ilce-raporu.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2019). *Neden Karaman? Neden Karaman?*. Karaman?: <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/why-neden-karaman-2019.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2019). *Yalıhüyük İlçe Raporu*. <https://www.mevka.org.tr/assets/upload/dosyalar/yalihuyuk-ilce-raporu.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2020). *Karaman İli Sanayi ve Ekonomi Analizi*. Karaman İli Sanayi ve Ekonomi Analizi: <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/karaman-ili-sanayi-ve-ekonomi-analizi.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2021). *Kazımkarabekir*. Kazımkarabekir: <https://www.karamandayatirim.gov.tr/assets/upload/dosyalar/kazimkarabekir.pdf> adresinden alındı

- Mevlana Kalkınma Ajansı. (2012). *Konya Turizmin Çeşitlendirilmesine Yönelik Eko Turizm Eylem Planı*. <https://www.mevka.org.tr/Yukleme/Uploads/DsyZSx02v1028201995027AM.pdf> adresinden alındı
- Mevlana Kalkınma Ajansı. (2022). *Destekler*. <https://www.mevka.org.tr/Page.asp?Dil=0&pid=2886>: <https://www.mevka.org.tr/Page.asp?Dil=0&pid=2886> adresinden alındı
- Mevlana Kalkınma Ajansı. (tarih yok). *Kültür ve Turizm*. 11 11, 2021 tarihinde <http://www.konyadayatirim.gov.tr/konya.asp?SayfaID=6> adresinden alındı
- Orman Genel Müdürlüğü. (2021, 11 18). *Resmi İstatistik Portalı*. rip.tarimorman.gov.tr: <https://rip.tarimorman.gov.tr/> adresinden alındı
- Özçelik, F. R. (2020). *Konya'daki Göller ve Akarsular*. <https://www.ourboox.com/books/konyadaki-goller-ve-akarsular/>: <https://www.ourboox.com/books/konyadaki-goller-ve-akarsular/> adresinden alındı
- Özdemir, G., & Dülger Altınar, D. (2019). *GASTRONOMİ KAVRAMLARI VE GASTRONOMİ TURİZMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME*. *GASTRONOMİ KAVRAMLARI VE GASTRONOMİ TURİZMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME*: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/748113> adresinden alındı
- Özden, P. D. (2019, 9). *Kültür Rotalarının ve Türkiye'de Kırsal Kalkınma Aracı Olarak Kullanılabilme Olanakları*. www.researchgate.net: https://www.researchgate.net/publication/337857838_KULTUR_ROTALARININ_VE_TURKIYE'DE_KIRSAL_KALKINMA_ARACI_OLARAK_KULLANILABILME_OLANAKLARI adresinden alındı
- SABANCI, M., & SARIŞIK, M. (2021). *GASTRONOMİ TURİZMİ POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK NİTEL BİR ÇALIŞMA: MANİSA ÖRNEĞİ*. *GASTRONOMİ TURİZMİ POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK NİTEL BİR ÇALIŞMA: MANİSA ÖRNEĞİ*: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1941316> adresinden alındı
- Saçılık, M. Y. (2017). *Kültür Turizmi ve Etkileri Konusunda Turizm Öğrencilerinin Algılarının Belirlenmesi*. *Turizm Akademik Dergisi*, 4(02), 108.
- T.C. Kazımkarabekir Kaymakamlığı. (2025). *Kazımkarabekir Tarihi*. Kazımkarabekir Tarihi: <http://www.kazimkarabekir.gov.tr/tarihi> adresinden alındı
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı . (2024). *Turizm İstatistikleri*. Turizm İstatistikleri: <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-9851/turizm-istatistikleri.html> adresinden alındı
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2021). *KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023)*. KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023): <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/kop-bolge-kalkinma-programi-2021-2023.pdf> adresinden alındı
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2022). *KOP Bölgesi Sosyo Ekonomik Göstergeler Raporu 2022*. KOP Bölgesi Sosyo Ekonomik Göstergeler Raporu 2022: <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/kop-bolgesi-sosyo-ekonomik-gostergeler-raporu-2022-.pdf> adresinden alındı
- T.C. Ticaret Bakanlığı. (2023). <https://ticaret.gov.tr/data/5b87000813b8761450e18d7b/Tekstil%20ve%20Haz%C4%B1r%20Giyim%20Yan%20Sanayii%20Sekt%C3%B6r%20Raporu%202022.pdf>. TEKSTİL ve HAZIR GİYİM YAN SANAYİ SEKTÖR RAPORU: <https://ticaret.gov.tr/data/5b87000813b8761450e18d7b/Tekstil%20ve%20Haz%C4%B1r%20Giyim%20Yan%20Sanayii%20Sekt%C3%B6r%20Raporu%202022.pdf> adresinden alındı

- T.C. Ticaret Bakanlığı. (2023). https://ticaret.gov.tr/data/5b8a43345c7495406a226eec/2023_Avustralya%20Haz%C4%B1r%20Giyim%20ve%20Tekstil%20Sekt%C3%B6r%20Raporu.pdf. AVUSTRALYA HAZIR GIYİM VE TEKSTİL SEKTÖRÜ: https://ticaret.gov.tr/data/5b8a43345c7495406a226eec/2023_Avustralya%20Haz%C4%B1r%20Giyim%20ve%20Tekstil%20Sekt%C3%B6r%20Raporu.pdf adresinden alındı
- T.C. Ticaret Bakanlığı. (2024). <https://ticaret.gov.tr/data/5e18288613b8761dccc355ce/Ekonomik%20G%C3%B6r%C3%BCn%C3%BCm%202023%20Aral%C4%B1k.pdf>. Ekonomik Görünüm: <https://ticaret.gov.tr/data/5e18288613b8761dccc355ce/Ekonomik%20G%C3%B6r%C3%BCn%C3%BCm%202023%20Aral%C4%B1k.pdf> adresinden alındı
- T.C.KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI. (2020). KARAMAN İLİ, KAZIMKARABEKİR İLÇESİ, KÜLTÜR VARLIKLARI LİSTESİ. KARAMAN İLİ, KAZIMKARABEKİR İLÇESİ, KÜLTÜR VARLIKLARI LİSTESİ: <https://korumakurullari.ktb.gov.tr/Eklenti/104047,31082020-tarih-ve-6992-sayili-karar--karaman-ili-kazimk-.pdf?0> adresinden alındı
- Tapur, T. (2009). *Konya İlinde Kültür ve İnanç Turizmi*. 11 12, 2021 tarihinde <https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/konya-Inde-kltr-ve-nan-turzm-the-cultural-and-belief-tourism-in-vicinity-of-konya.pdf> adresinden alındı
- The International Ecotourism Society. (2021). *Ecotourism and Sustainableity*. <https://ecotourism.org/> adresinden alındı
- Ticaret Bakanlığı. (2024). *Halı Sektör Raporu*. Ankara.
- TOBB. (2024). *Açılan-Kapanan İşletmeler*. [tobb.org.tr: https://www.tobb.org.tr/BilgiErisimMudurlugu/Sayfalar/KurulanKapananSirketistatistikleri.php](https://www.tobb.org.tr/BilgiErisimMudurlugu/Sayfalar/KurulanKapananSirketistatistikleri.php) adresinden alındı
- Turgut, F. (2020). *Spor Turizmi*. Spor Turizmi: <https://books.akademisyen.net/index.php/akya/catalog/download/2109/2120/47752?inline=1> adresinden alındı
- Tutcu, D. A. (2021). Ekoturizm ve Türkiye'nin Ekoturizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Atlas Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi*.
- TÜİK. (2021). *Kültürel Miras*, 2020. 11 11, 2021 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Kulturel-Miras-2020-37203> adresinden alındı
- TÜİK. (2022, 6 13). *Sınıflama Sunucusu*. <https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/ChangeLocaleAction.do?dil=tr:https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/ChangeLocaleAction.do?dil=tr> adresinden alındı
- TÜİK. (2023, 11 18). *Merkezi Dağıtım Sistemi-Turizm İstatistikleri*. [biruni.tuik.gov.tr: https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=74&locale=tr](https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=74&locale=tr) adresinden alındı
- TÜİK. (2025). *İstatistikler*. <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=tarim-111&dil=1:https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=tarim-111&dil=1> adresinden alındı
- TÜRSAB. (2023). *2022 Yıl Sonu Değerlendirmesi*. Dünya Turizm İstatistikleri: <https://www.tursab.org.tr/dunya-turizm-istatistikleri> adresinden alındı
- TÜRSAB. (2024). *İngiltere Turizm Pazar Raporu*. İngiltere Turizm Pazar Raporu: <https://www.tursab.org.tr/fuar-raporlari/yurt-disi-fuarlar> adresinden alındı
- TÜRSAB. (tarih yok). *Turizmin Ekonomideki Yeri*. 11 12, 2021 tarihinde <https://www.tursab.org.tr/turkiye-turizm-degerlendirmesi/turizmin-ekonomideki-yeri> adresinden alındı

- UCA, A. (2012). *Karaman'da Kırsal Turizmin Örneği: Sertavul*. Karaman'da Kırsal Turizmin Örneği: Sertavul: <https://dergi.kmu.edu.tr/userfiles/file/araklik2012/71-75.pdf> adresinden alındı
- UNWTO. (2023). *2023 Turizm istatistikleri*. 2023 Turizm istatistikleri: <https://www.unwto.org/tourism-data/global-and-regional-tourism-performance> adresinden alındı
- VII. ULUSAL III. ULUSLARARASI DOĞU AKDENİZ TURİZM SEMPOZYUMU. (2018). *Alternatif Turizm Türü Olarak Yamaç Paraşütü Potansiyeli: Hatay Örneği*. İskenderun.
- Webius Digital Agency. (2021). *2020 Turizm Geliri: Türkiye Ve Rakipleri*. 11 11, 2021 tarihinde <https://webiusdigital.com/news/2020-turizm-geliri-turkiye-ve-rakiplerinde-durum-ne/> adresinden alındı
- YAVUZASLANOĞLU, E., & YAVUZ, M. (2012). *Karaman' ın Tarım Turizmi Yönünden Potansiyeli*. Karaman' ın Tarım Turizmi Yönünden Potansiyeli: <https://dergi.kmu.edu.tr/userfiles/file/haziran2012/31-33.pdf> adresinden alındı
- Yılmaz, A., Bayazıt, Ş., & Kuleli, T. (2020). *Türkiye'de Turizm Amaçlı Su Sporları Düzenlemelerinin Tarihsel Gelişimi ve Etkileri*. Türkiye'de Turizm Amaçlı Su Sporları Düzenlemelerinin Tarihsel Gelişimi ve Etkileri: https://www.researchgate.net/publication/339657124_Turkiye_de_Turizm_Amacli_Su_Sporlari_Duzenlemelerinin_Tarihsel_Gelisimi_ve_Etkileri adresinden alındı
- Yücel, C. (2021, 11 18). *Turizmde Yükselen Değer: Ekoturizm*. TURSAB: http://www.tursab.org.tr/dosya/1023/02nieko_1023_1889046.pdf adresinden alındı

Kaynakça

- Akoğlu, Z. (2021, 11 18). *Sürdürülebilir Bir Turizm Türü: Ekoturizm*. [www.kaem.tü.edu.tr: http://www.kaem.itu.edu.tr/docs/librariesprovider124/default-document-library/ekoturizm.pdf?sfvrsn=0](http://www.kaem.itu.edu.tr/docs/librariesprovider124/default-document-library/ekoturizm.pdf?sfvrsn=0) adresinden alındı
- Arpacı, Ö., & Orta, C. (2011). *Karaman İlinin Alternatif Turizm Potansiyeli ve Turizm Açısından Kullanılabilirliği*. Karaman İlinin Alternatif Turizm Potansiyeli ve Turizm Açısından Kullanılabilirliği: <https://www.jocress.com/dergi/karaman-ilinin-alternatif-turizm-potansiyeli-ve-turizm-acisindan-kullanilabilirligi20221024104303.pdf> adresinden alındı
- Aydın, M. (2024). *Sürdürülebilir Gastronomi Turizmine Kavramsal Bakış: Eko-Gastronomik Bir Araştırma*.
- Aykaç, N. Ö. (2024). *Sürdürülebilirlik Bağlamında Turizm: Karaman Örneği*. Sürdürülebilirlik Bağlamında Turizm: Karaman Örneği: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/culture/issue/87842/1533511> adresinden alındı
- AYKAÇ, N. Ö. (2024). *Sürdürülebilirlik Bağlamında Turizm: Karaman Örneği*. Sürdürülebilirlik Bağlamında Turizm: Karaman Örneği: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/4146331> adresinden alındı
- BAKA. (2021). *Burdur İli Böğrüdilik Yaylası Konaklama Tesisi Yatırımı Ön Fizibilite Raporu*. Burdur İli Böğrüdilik Yaylası Konaklama Tesisi Yatırımı Ön Fizibilite Raporu: <https://www.yatirimadestek.gov.tr/pdf/assets/upload/fizibilite/burdur-ili-bogrudedik-yaylasi-konaklama-tesisi-on-fizibilite-raporu.pdf> adresinden alındı
- BAKA. (2023). *Ekoturizm İhtisas Komisyonu Raporu*. Ekoturizm İhtisas Komisyonu Raporu: <https://baka.gov.tr/assets/upload/dosyalar/tr61-bolgesi-ekoturizm-ih-tisas-komisyonu-raporu.pdf> adresinden alındı
- BARLAS İMAR PLANLAMA MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ. (2015). *KOP Bölgesi Turizm Master Planı*. KOP Bölgesi Turizm Master Planı: https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/19-kop_kop_bolgesi_turizm_master_plani.pdf adresinden alındı
- ÇELİK, R. T. (2023). *MİRAS VE KÜLTÜREL TURİZM BAĞLAMINDA KENT: KARAMAN ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME*. MİRAS VE KÜLTÜREL TURİZM BAĞLAMINDA KENT: KARAMAN ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME: <https://gcris.ktun.edu.tr/bitstream/20.500.13091/4552/1/802628.pdf> adresinden alındı
- Çetin, K. (2019). *KAZIMKARABEKİR İLÇESİ KASABA TAŞ EVLERİ, KARAMAN*. KAZIMKARABEKİR İLÇESİ KASABA TAŞ EVLERİ, KARAMAN: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/47889/605288> adresinden alındı
- ÇİĞDEMLİ, D. A. (2021). *Ekoturizmi Anlamak*. Ekoturizmi Anlamak: https://www.academia.edu/66164612/Eko_gastronomi adresinden alındı
- Çinar, Z. (2023). *Karaman İlinin Gastronomi Turizmi Potansiyelinin SWOT Analizi ile Değerlendirilmesi*. Karaman İlinin Gastronomi Turizmi Potansiyelinin SWOT Analizi ile Değerlendirilmesi: https://www.researchgate.net/publication/372646780_Karaman_Il原因_Gastronomi_Turizmi_Potansiyelinin_SWOT_Analizi_ile_Degerlendirilmesi adresinden alındı
- DAKA. (2019). *Şehir Şehir Türkiye*. Şehir Şehir Türkiye: <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/sehir-sehir-turkiye-tr.pdf> adresinden alındı

- DOĞAKA. (2019). *Yavşan Yaylası Tabiat Parkı Fizibilite Raporu*. Yavşan Yaylası Tabiat Parkı Fizibilite Raporu: <https://www.dogaka.gov.tr/assets/upload/dosyalar/yavsan-yaylasi-tabiat-parki-fizibilite-raporu.pdf> adresinden alındı
- Eskin, B., Tuncer, M., & Demirçivi, B. M. (2017). *Alternatif Turizm Çeşidi Olarak Ekolojik Turizm: Hasan Dağı Örneği*. Aksarayibid: <http://aksarayibid.aksaray.edu.tr/en/download/article-file/421111> adresinden alındı
- Euronews. (2021). *Dünya Turizm Örgütü: 2020 küresel turizm tarihinin en kötü yılı, zarar 1,3 trilyon dolar*. 11 11, 2021 tarihinde <https://tr.euronews.com/2021/01/29/dunya-turizm-orgutu-2020-kuresel-turizm-tarihinin-en-kotu-y-l-zarar-1-3-trilyon-dolar> adresinden alındı
- Fırat Kalkınma Ajansı. (2021). *Malatya İli Entegre Kumaş Üretim Tesisi Ön Fizibilite Raporu*. <https://www.yatirimadestek.gov.tr/pdf/assets/upload/fizibilite/malatya-ili-entegre-kumas-uretimi-on-fizibilite-raporu2021.pdf#page=21&zoom=100,90,188> adresinden alındı
- GEKA. (2020). *Aydın, Denizli ve Muğla İllerinde Ekoturizm Tesisi Yatırımına Yönelik Ön Fizibilite Raporu*. Aydın, Denizli ve Muğla İllerinde Ekoturizm Tesisi Yatırımına Yönelik Ön Fizibilite Raporu: <https://www.yatirimadestek.gov.tr/pdf/assets/upload/fizibilite/aydin-denizli-ve-mugla-illeri-ekoturizm-on-fizibilite-raporu2020.pdf> adresinden alındı
- GMKA. (2020). *Gökçeada Ekoturizm ve Gastro-Turizm Yatırımları Projesi Fizibilite Raporu*. Gökçeada Ekoturizm ve Gastro-Turizm Yatırımları Projesi Fizibilite Raporu: http://gokceada.gov.tr/kurumlar/gokceada.gov.tr/duyurular/2020/eylul/Gokceada-Ekoturizm-ve-Gastro_Turizm-Yatirimlari-Projesi-Fizibilite-Raporu.pdf adresinden alındı
- Güler, O., Şimşek, N., & Özata, E. (2024). *Türkiye'yi Ziyaret Eden Polonyalı Turistlerin Unutulmaz Gastronomi Turizmi Deneyimleri*. Türkiye'yi Ziyaret Eden Polonyalı Turistlerin Unutulmaz Gastronomi Turizmi Deneyimleri: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/4424077> adresinden alındı
- Gün, S., & Kılıç, G. (2022). *Eko Gastronomi ve Sürdürülebilir Gastronomi*.
- Güney Ege Kalkınma Ajansı. (2020). *Eko-Turizm*. www.geka.gov.tr: https://geka.gov.tr/uploads/current_publications_v/5ef9c4a676e57-geka-sayi-23cr.pdf adresinden alındı
- Gürsoy, Y. (2015). Giresun'da Yürüyüş Turizminin Çeşitlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*.
- haritahaber.com. (2025). *Kazımkarabekir Ekoturizm Projesiyle Yerel Kalkınmaya Destek*. Kazımkarabekir Ekoturizm Projesiyle Yerel Kalkınmaya Destek: https://www.haritahaber.com/haber/kazimkarabekir-ekoturizm-projesiyle-yerel-kalkinmaya-destek_4215/ adresinden alındı
- Karacadağ Kalkınma Ajansı. (2021). *Suruç Arap Atı Çiftliğinin Gezi Rotalarına Eklenerek Turizme Kazandırılması Projesi Fizibilite Raporu*. Suruç Arap Atı Çiftliğinin Gezi Rotalarına Eklenerek Turizme Kazandırılması Projesi Fizibilite Raporu: https://www.karacadag.gov.tr/Dokuman/Dosya/EN3R11FH_suruc_arap_ati_ciftligi_fizibilite_raporu.pdf adresinden alındı
- Karaman Valiliği. (2013). *“TR52-12-DFD-02 KARAMAN İLİ TURİZM YATIRIM REHBERİ VE HARİTASI” PROJESİ*. “TR52-12-DFD-02 KARAMAN İLİ TURİZM YATIRIM REHBERİ VE HARİTASI” PROJESİ: <https://www.karamandayatirim.gov.tr/assets/upload/dosyalar/karaman-ili-turizm-rehberi-haritasi.pdf> adresinden alındı
- KARAMAN'IN SAHİP OLDUĞU KÜLTÜREL MİRASIN TURİZM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ*. (2018). KARAMAN'IN SAHİP OLDUĞU KÜLTÜREL MİRASIN TURİZM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: https://www.academia.edu/95648761/KARAMANIN_SAH%C4%B0P_OLDU%C4%9EU_K%C

3%9CLT%C3%9CREL_M%C4%B0RASIN_TUR%C4%B0ZM_A%C3%87İSİNDAN_DE%C4%9EERLEND%C4%B0R%C4%B0LMES%C4%B0_EVALUATION_OF_CULTURAL_HERITAGE_OF_KARAMAN_FOR_TOURISM_POTENTIAL adresinden alındı

Kazımkarabekir Belediyesi. (2025). *Kazımkarabekir*. Kazımkarabekir : <https://www.kazimkarabekir.bel.tr/iletisim/bize-ulasin> adresinden alındı

Konya Büyükşehir Belediyesi. (2020). *I. Uluslararası Aşçı Dede Ateşbâz-ı Veli Sempozyumu*. I. Uluslararası Aşçı Dede Ateşbâz-ı Veli Sempozyumu: <https://abdurrahmandinc.com/wp-content/uploads/2022/10/31.pdf> adresinden alındı

KUTER, N., & ÜNAL, H. (2009). Sürdürülebilirlik Kapsamında Ekoturizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyokültürel Etkileri. *Kastamonu Üni. Orman Fakültesi Dergisi*, 146-156 .

Küçükkömürler, S., Boran Şirvan, N., & Ceyhun Sezgin, A. (2018). *Dünya'da ve Türkiye'de Gastronomi Turizmi*. Dünya'da ve Türkiye'de Gastronomi Turizmi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/618312> adresinden alındı

MEVKA. (2011). *KARAMAN BÖLGESİ TURİZM SEKTÖRÜ ALANSAL VARLIK, ULUSLARARASI REKABETÇİLİK VE MAKRO DÜZEY KÜMELENME ÇALIŞMASI*. KARAMAN BÖLGESİ TURİZM SEKTÖRÜ ALANSAL VARLIK, ULUSLARARASI REKABETÇİLİK VE MAKRO DÜZEY KÜMELENME ÇALIŞMASI : <https://www.mevka.org.tr/assets/upload/dosyalar/DsyBOr8ZG1030201922204PM.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2012). *KARAMAN İL KIRSAL BÖLGELERDEKİ SPOR TURİZM ALANLARININ BELİRLENMESİ PROJESİ ARAŞTIRMA ve TESPİT RAPORU*. KARAMAN İL KIRSAL BÖLGELERDEKİ SPOR TURİZM ALANLARININ BELİRLENMESİ PROJESİ ARAŞTIRMA ve TESPİT RAPORU: <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/dsydur6bn7202017104647am.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2016). *Karaman İl'inde Kongre Turizminin Lojistiği, Bölgedeki Potansiyeli ve Turizme Katkısının Araştırılması*. Karaman İl'inde Kongre Turizminin Lojistiği, Bölgedeki Potansiyeli ve Turizme Katkısının Araştırılması: <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/dsy3jpvdl1028201995928am.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2019). *Karapınar İlçe Raporu*. MEVKA: <https://www.mevka.org.tr/assets/upload/dosyalar/karapinar-ilce-raporu.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2019). *Kazımkarabekir İlçe Raporu*. Kazımkarabekir İlçe Raporu: <https://www.mevka.org.tr/assets/upload/dosyalar/kazimkarabekir-ilce-raporu.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2019). *Neden Karaman? Neden Karaman?*. Karaman?: <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/why-neden-karaman-2019.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2019). *Yalıhüyük İlçe Raporu*. <https://www.mevka.org.tr/assets/upload/dosyalar/yalihuyuk-ilce-raporu.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2020). *Karaman İli Sanayi ve Ekonomi Analizi*. Karaman İli Sanayi ve Ekonomi Analizi: <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/karaman-ili-sanayi-ve-ekonomi-analizi.pdf> adresinden alındı

MEVKA. (2021). *Kazımkarabekir*. Kazımkarabekir: <https://www.karamandayatirim.gov.tr/assets/upload/dosyalar/kazimkarabekir.pdf> adresinden alındı

- Mevlana Kalkınma Ajansı. (2012). *Konya Turizmin Çeşitlendirilmesine Yönelik Eko Turizm Eylem Planı*. <https://www.mevka.org.tr/Yukleme/Uploads/DsyZSx02v1028201995027AM.pdf> adresinden alındı
- Mevlana Kalkınma Ajansı. (2022). *Destekler*. <https://www.mevka.org.tr/Page.asp?Dil=0&pid=2886>: <https://www.mevka.org.tr/Page.asp?Dil=0&pid=2886> adresinden alındı
- Mevlana Kalkınma Ajansı. (tarih yok). *Kültür ve Turizm*. 11 11, 2021 tarihinde <http://www.konyadayatirim.gov.tr/konya.asp?SayfaID=6> adresinden alındı
- Orman Genel Müdürlüğü. (2021, 11 18). *Resmi İstatistik Portalı*. rip.tarimorman.gov.tr: <https://rip.tarimorman.gov.tr/> adresinden alındı
- Özçelik, F. R. (2020). *Konya'daki Göller ve Akarsular*. <https://www.ourboox.com/books/konyadaki-goller-ve-akarsular/>: <https://www.ourboox.com/books/konyadaki-goller-ve-akarsular/> adresinden alındı
- Özdemir, G., & Dülger Altınar, D. (2019). *GASTRONOMİ KAVRAMLARI VE GASTRONOMİ TURİZMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME*. *GASTRONOMİ KAVRAMLARI VE GASTRONOMİ TURİZMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME*: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/748113> adresinden alındı
- Özden, P. D. (2019, 9). *Kültür Rotalarının ve Türkiye'de Kırsal Kalkınma Aracı Olarak Kullanılabilme Olanakları*. www.researchgate.net: https://www.researchgate.net/publication/337857838_KULTUR_ROTALARININ_VE_TURKIYE'DE_KIRSAL_KALKINMA_ARACI_OLARAK_KULLANILABILME_OLANAKLARI adresinden alındı
- SABANCI, M., & SARIŞIK, M. (2021). *GASTRONOMİ TURİZMİ POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK NİTEL BİR ÇALIŞMA: MANİSA ÖRNEĞİ*. *GASTRONOMİ TURİZMİ POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK NİTEL BİR ÇALIŞMA: MANİSA ÖRNEĞİ*: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1941316> adresinden alındı
- Saçılık, M. Y. (2017). *Kültür Turizmi ve Etkileri Konusunda Turizm Öğrencilerinin Algılarının Belirlenmesi*. *Turizm Akademik Dergisi*, 4(02), 108.
- T.C. Kazımkarabekir Kaymakamlığı. (2025). *Kazımkarabekir Tarihi*. Kazımkarabekir Tarihi: <http://www.kazimkarabekir.gov.tr/tarihi> adresinden alındı
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı . (2024). *Turizm İstatistikleri*. Turizm İstatistikleri: <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-9851/turizm-istatistikleri.html> adresinden alındı
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2021). *KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023)*. KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023): <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/kop-bolge-kalkinma-programi-2021-2023.pdf> adresinden alındı
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2022). *KOP Bölgesi Sosyo Ekonomik Göstergeler Raporu 2022*. KOP Bölgesi Sosyo Ekonomik Göstergeler Raporu 2022: <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/assets/upload/dosyalar/kop-bolgesi-sosyo-ekonomik-gostergeler-raporu-2022-.pdf> adresinden alındı
- T.C. Ticaret Bakanlığı. (2023). <https://ticaret.gov.tr/data/5b87000813b8761450e18d7b/Tekstil%20ve%20Haz%C4%B1r%20Giyim%20Yan%20Sanayii%20Sekt%C3%B6r%20Raporu%202022.pdf>. TEKSTİL ve HAZIR GİYİM YAN SANAYİ SEKTÖR RAPORU: <https://ticaret.gov.tr/data/5b87000813b8761450e18d7b/Tekstil%20ve%20Haz%C4%B1r%20Giyim%20Yan%20Sanayii%20Sekt%C3%B6r%20Raporu%202022.pdf> adresinden alındı

- T.C. Ticaret Bakanlığı. (2023). https://ticaret.gov.tr/data/5b8a43345c7495406a226eec/2023_Avustralya%20Haz%C4%B1r%20Giyim%20ve%20Tekstil%20Sekt%C3%B6r%20Raporu.pdf. AVUSTRALYA HAZIR GIYİM VE TEKSTİL SEKTÖRÜ: https://ticaret.gov.tr/data/5b8a43345c7495406a226eec/2023_Avustralya%20Haz%C4%B1r%20Giyim%20ve%20Tekstil%20Sekt%C3%B6r%20Raporu.pdf adresinden alındı
- T.C. Ticaret Bakanlığı. (2024). <https://ticaret.gov.tr/data/5e18288613b8761dccc355ce/Ekonomik%20G%C3%B6r%C3%BCn%C3%BCm%202023%20Aral%C4%B1k.pdf>. Ekonomik Görünüm: <https://ticaret.gov.tr/data/5e18288613b8761dccc355ce/Ekonomik%20G%C3%B6r%C3%BCn%C3%BCm%202023%20Aral%C4%B1k.pdf> adresinden alındı
- T.C.KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI. (2020). KARAMAN İLİ, KAZIMKARABEKİR İLÇESİ, KÜLTÜR VARLIKLARI LİSTESİ. KARAMAN İLİ, KAZIMKARABEKİR İLÇESİ, KÜLTÜR VARLIKLARI LİSTESİ: <https://korumakurullari.ktb.gov.tr/Eklenti/104047,31082020-tarih-ve-6992-sayili-karar--karaman-ili-kazimk-.pdf?0> adresinden alındı
- Tapur, T. (2009). *Konya İlinde Kültür ve İnanç Turizmi*. 11 12, 2021 tarihinde <https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/konya-Inde-kltr-ve-nan-turzm-the-cultural-and-belief-tourism-in-vicinity-of-konya.pdf> adresinden alındı
- The International Ecotourism Society. (2021). *Ecotourism and Sustainable*. <https://ecotourism.org/> adresinden alındı
- Ticaret Bakanlığı. (2024). *Halı Sektör Raporu*. Ankara.
- TOBB. (2024). *Açılan-Kapanan İşletmeler*. [tobb.org.tr: https://www.tobb.org.tr/BilgiErisimMudurlugu/Sayfalar/KurulanKapananSirketistatistikleri.php](https://www.tobb.org.tr/BilgiErisimMudurlugu/Sayfalar/KurulanKapananSirketistatistikleri.php) adresinden alındı
- Turgut, F. (2020). *Spor Turizmi*. Spor Turizmi: <https://books.akademisyen.net/index.php/akya/catalog/download/2109/2120/47752?inline=1> adresinden alındı
- Tutcu, D. A. (2021). Ekoturizm ve Türkiye'nin Ekoturizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Atlas Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi*.
- TÜİK. (2021). *Kültürel Miras*, 2020. 11 11, 2021 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Kulturel-Miras-2020-37203> adresinden alındı
- TÜİK. (2022, 6 13). *Sınıflama Sunucusu*. <https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/ChangeLocaleAction.do?dil=tr:https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/ChangeLocaleAction.do?dil=tr> adresinden alındı
- TÜİK. (2023, 11 18). *Merkezi Dağıtım Sistemi-Turizm İstatistikleri*. [biruni.tuik.gov.tr: https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=74&locale=tr](https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=74&locale=tr) adresinden alındı
- TÜİK. (2025). *İstatistikler*. <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=tarim-111&dil=1:https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=tarim-111&dil=1> adresinden alındı
- TÜRSAB. (2023). *2022 Yıl Sonu Değerlendirmesi*. Dünya Turizm İstatistikleri: <https://www.tursab.org.tr/dunya-turizm-istatistikleri> adresinden alındı
- TÜRSAB. (2024). *İngiltere Turizm Pazar Raporu*. İngiltere Turizm Pazar Raporu: <https://www.tursab.org.tr/fuar-raporlari/yurt-disi-fuarlar> adresinden alındı
- TÜRSAB. (tarih yok). *Turizmin Ekonomideki Yeri*. 11 12, 2021 tarihinde <https://www.tursab.org.tr/turkiye-turizm-degerlendirmesi/turizmin-ekonomideki-yeri> adresinden alındı

- UCA, A. (2012). *Karaman'da Kırsal Turizmin Örneği: Sertavul*. Karaman'da Kırsal Turizmin Örneği: Sertavul: <https://dergi.kmu.edu.tr/userfiles/file/araklik2012/71-75.pdf> adresinden alındı
- UNWTO. (2023). *2023 Turizm istatistikleri*. 2023 Turizm istatistikleri: <https://www.unwto.org/tourism-data/global-and-regional-tourism-performance> adresinden alındı
- VII. ULUSAL III. ULUSLARARASI DOĞU AKDENİZ TURİZM SEMPOZYUMU. (2018). *Alternatif Turizm Türü Olarak Yamaç Paraşütü Potansiyeli: Hatay Örneği*. İskenderun.
- Webius Digital Agency. (2021). *2020 Turizm Geliri: Türkiye Ve Rakipleri*. 11 11, 2021 tarihinde <https://webiusdigital.com/news/2020-turizm-geliri-turkiye-ve-rakiplerinde-durum-ne/> adresinden alındı
- YAVUZASLANOĞLU, E., & YAVUZ, M. (2012). *Karaman' ın Tarım Turizmi Yönünden Potansiyeli. Karaman' ın Tarım Turizmi Yönünden Potansiyeli*: <https://dergi.kmu.edu.tr/userfiles/file/haziran2012/31-33.pdf> adresinden alındı
- Yılmaz, A., Bayazıt, Ş., & Kuleli, T. (2020). *Türkiye'de Turizm Amaçlı Su Sporları Düzenlemelerinin Tarihsel Gelişimi ve Etkileri*. Türkiye'de Turizm Amaçlı Su Sporları Düzenlemelerinin Tarihsel Gelişimi ve Etkileri: https://www.researchgate.net/publication/339657124_Turkiye_de_Turizm_Amacli_Su_Sporlari_Duzenlemelerinin_Tarihsel_Gelisimi_ve_Etkileri adresinden alındı
- Yücel, C. (2021, 11 18). *Turizmde Yükselen Değer: Ekoturizm*. TURSAB: http://www.tursab.org.tr/dosya/1023/02nieko_1023_1889046.pdf adresinden alındı

Konevi Mahallesi, Ferit Paşa Cd. No:18 Kat 5, 42040 Meram/Konya

Telefon: +(90) 332 236 32 90 - Faks: +(90) 332 236 46 91

E-Posta: bilgi@mevka.org.tr | www.mevka.org.tr